

Ringmajandus ja roheline pealinn

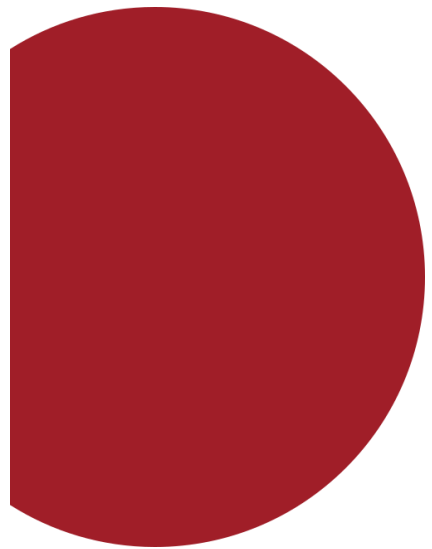
Tallinlaste rahuloluküsitlus
2023

TURU-
UURINGUTE
AS

Sisukord

- Metoodika ja valimi profiil.....3-8
- Roheline pealinn.....9-14
- Kogukonnaaiad.....15-18
- Keskkond ja kliima.....19-28
- Jäätmete liigiti kogumine.....29-40
- Jäätmete üleandmine ja ümbertöötlemine.....41-55
- Korraldatud jäätmevedu.....56-60
- Jäätmejaamad.....61-64
- Korduskasutus ja jäätmete vähendamine.....65-76
- Teave jäätmekäitluse kohta.....77-83
- Kokkuvõte.....84-88
- Uuringu läbiviijad.....89

Metoodika ja valimi profiil

Metoodika

- **Eesmärk:** saada ülevaade tallinlaste teadlikkusest ja hoiakutest roheline pealinna ja kogukonnaaedade teemal, keskkonna-alastest hoiakutest, jäätmete liigiti kogumisest (sh seda takistavatest teguritest), tegelemisest jäätmetekke vähendamisega ning jäätmete-alastest infovajadustest.
- **Võrdlusandmed:** Sarnane küsitlus viidi läbi ka 2021. aasta sügisel (Tallinlaste rahuloluküsitlus 2021-2). Võrreldes toonase uuringuga on ankeeti osaliselt muudetud ja täiendatud, mistõttu on tulemused ajaliselt võrreldavad vaid osade teemade puhul.
- **Üldkogum:** 15-aastased ja vanemad Tallinna elanikud (Statistikaameti andmetel 31.12.2021 seisuga 368 377 inimest)
- **Planeeritud ja tegelik valim:** 800 ja 803
- **Valimiviga:** 3,5% (väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem)
- **Valimi moodustamine:** Valimi kontaktid (telefoninumbrid) telliti Rahvastikuregistrist. Valim moodustati juhuvalikuga linnaosade põhjal moodustatud kihtidest. Küsitlustöös rakendati linnaosade-põhiseid kvoote, seades eesmärgiks küsitleda igast linnaosast vähemalt 70 vastajat, vähendades proportsionaalselt suuremate linnaosade vastajate arvu. Linnaosade sees jälgiti valimi proportsionaalsust soo, vanuse ning rahvuse lõigetes.
- **Kaalumine:** moodustati kaks kaalu:
 - Tallinna linna üldkaal, kus ka linnaosad on kaalutud proportsiooni lähtuvalt Tallinna elanikkonna jagunemisest linnaosade lõikes;
 - Linnaosade kaal, kus linnaosade kvoodid (vähemalt 70 vastajat igas linnaosas) on säilitatud (eesmärgiks kaalumise läbi mitte vähendada väikeste linnaosade valimi suurust, tagamaks ka väikeste linnaosade paremat võrreldavust). Nimetatud kaalu on kasutatud ainult linnaosade võrdlemisel.

Kummagi kaalu puhul on andmed linnaosade siseselt kaalutud lõigetes: sugu, vanuserühm ja rahvus; Tallinna osas tervikuna ka hariduse lõikes.
- **Küsitlusinstrument:** struktureeritud ankeet, mis sisaldas vähesel määral ka avatud küsimusi. Küsitlusankeedi koostas Tallinna Strateegiakeskus.
- **Meetod:** telefoni-intervjuud (täpsem ülevaade kontaktivõttudest on toodud järgmisel slaidil).
- **Küsitlusaeg:** 19.01.– 04.02. 2023. Varasemalt on küsitlused toimunud aasta viimases kvartalis. Seekord toimus küsitlus 2023. aasta alguses, mistõttu on raportis võrreldud 2021.a IV kvartali ja 2023.a I kvartali andmeid.
- **Intervjuude pikkused:** mediaan 25 minutit, miinum 11 minutit, maksimum üle tunni, mood 22 minutit.

Tulemuste esitamine

- Käesoleva raporti joonistel ja tabelites esitatud andmed on **ümardatud** (esitatud pole komakohtadega arve), mistõttu ei pruugi vastuskategooriate osakaalude liitmisel saadav summa alati tulemuseks anda täpselt 100%.
- Raporti joonistel ja tekstis on tulemuste võrdlus sotsiaal-demograafilistes lõigetes esitatud vaid sel juhul, kui rühmadevahelised erinevused osutusid statistiliselt oluliseks (95%-lisel usaldusnivool).
- Linnaosade võrdlemisel on aluseks võetud erinevused kogu valimi keskmisest. Teiste näitajate puhul on võrreldud taustrühmi omavahel.

Ülevaade telefoniküsitlusest

Tulem	Arv	Osakaal
Lõpetatud intervjuusid	803	17%
Uue aja kokkuleppimine (intervjuu jäi läbi viimata)	12	0%
Telefon ei vasta, number on kinni, postkast, levist väljas	1129	24%
Number pole kasutusel	171	4%
Keeldumine	1639	35%
Ei ela Tallinnas	112	2%
Väljaspool sihtgruppi (nt noorem, asutuse number)	127	3%
Keelebarjäär	34	1%
Kvoot on täis	660	14%
Muu intervjuu mittetoimumise põhjus (nt katkestatud/katkenud intervjuu)	45	1%
Kokku kasutatud numbreid	4732	100%

Valimivea piirid 95%-lisel usaldusnivool

Valimi suurus	50%	48% või 52%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	31.0%	31.0%	30.4%	29.6%	28.4%	26.8%	24.8%	22.1%	18.6%	13.5%	10.6%	8.7%
20	21.9%	21.9%	21.5%	20.9%	20.1%	19.0%	17.5%	15.6%	13.1%	9.6%	7.5%	6.1%
30	17.9%	17.9%	17.5%	17.1%	16.4%	15.5%	14.3%	12.8%	10.7%	7.8%	6.1%	5.0%
40	15.5%	15.5%	15.2%	14.8%	14.2%	13.4%	12.4%	11.1%	9.3%	6.8%	5.3%	4.3%
50	13.9%	13.9%	13.6%	13.2%	12.7%	12.0%	11.1%	9.9%	8.3%	6.0%	4.7%	3.9%
60	12.7%	12.6%	12.4%	12.1%	11.6%	11.0%	10.1%	9.0%	7.6%	5.5%	4.3%	3.5%
70	11.7%	11.7%	11.5%	11.2%	10.7%	10.1%	9.4%	8.4%	7.0%	5.1%	4.0%	3.3%
80	11.0%	11.0%	10.7%	10.5%	10.0%	9.5%	8.8%	7.8%	6.6%	4.8%	3.7%	3.1%
90	10.3%	10.3%	10.1%	9.9%	9.5%	8.9%	8.3%	7.4%	6.2%	4.5%	3.5%	2.9%
100	9.8%	9.8%	9.6%	9.3%	9.0%	8.5%	7.8%	7.0%	5.9%	4.3%	3.3%	2.7%
110	9.3%	9.3%	9.2%	8.9%	8.6%	8.1%	7.5%	6.7%	5.6%	4.1%	3.2%	2.6%
120	8.9%	8.9%	8.8%	8.5%	8.2%	7.7%	7.2%	6.4%	5.4%	3.9%	3.1%	2.5%
130	8.6%	8.6%	8.4%	8.2%	7.9%	7.4%	6.9%	6.1%	5.2%	3.7%	2.9%	2.4%
150	8.0%	8.0%	7.8%	7.6%	7.3%	6.9%	6.4%	5.7%	4.8%	3.5%	2.7%	2.2%
200	6.9%	6.9%	6.8%	6.6%	6.4%	6.0%	5.5%	4.9%	4.2%	3.0%	2.4%	1.9%
500	4.4%	4.4%	4.3%	4.2%	4.0%	3.8%	3.5%	3.1%	2.6%	1.9%	1.5%	1.2%

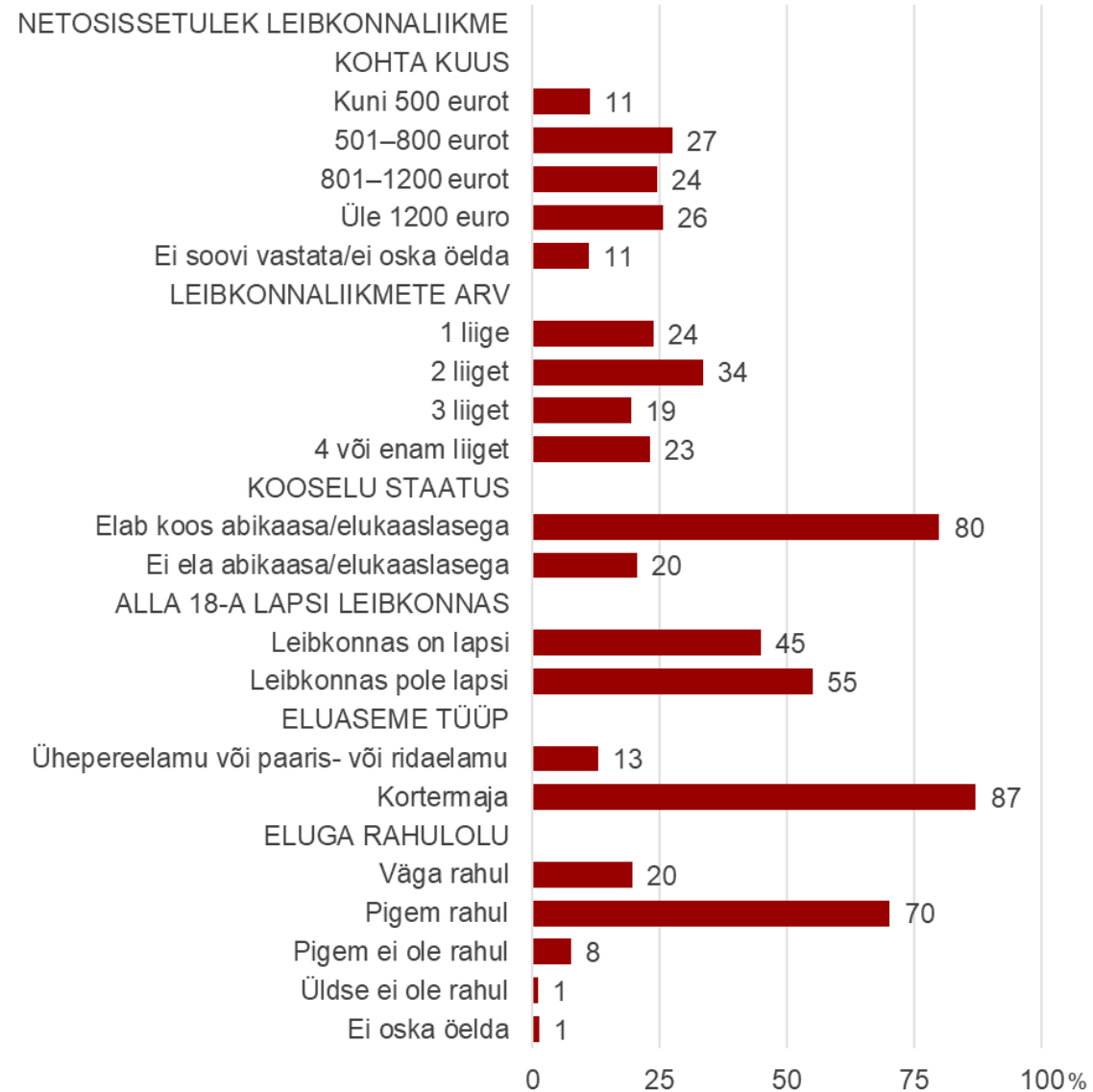
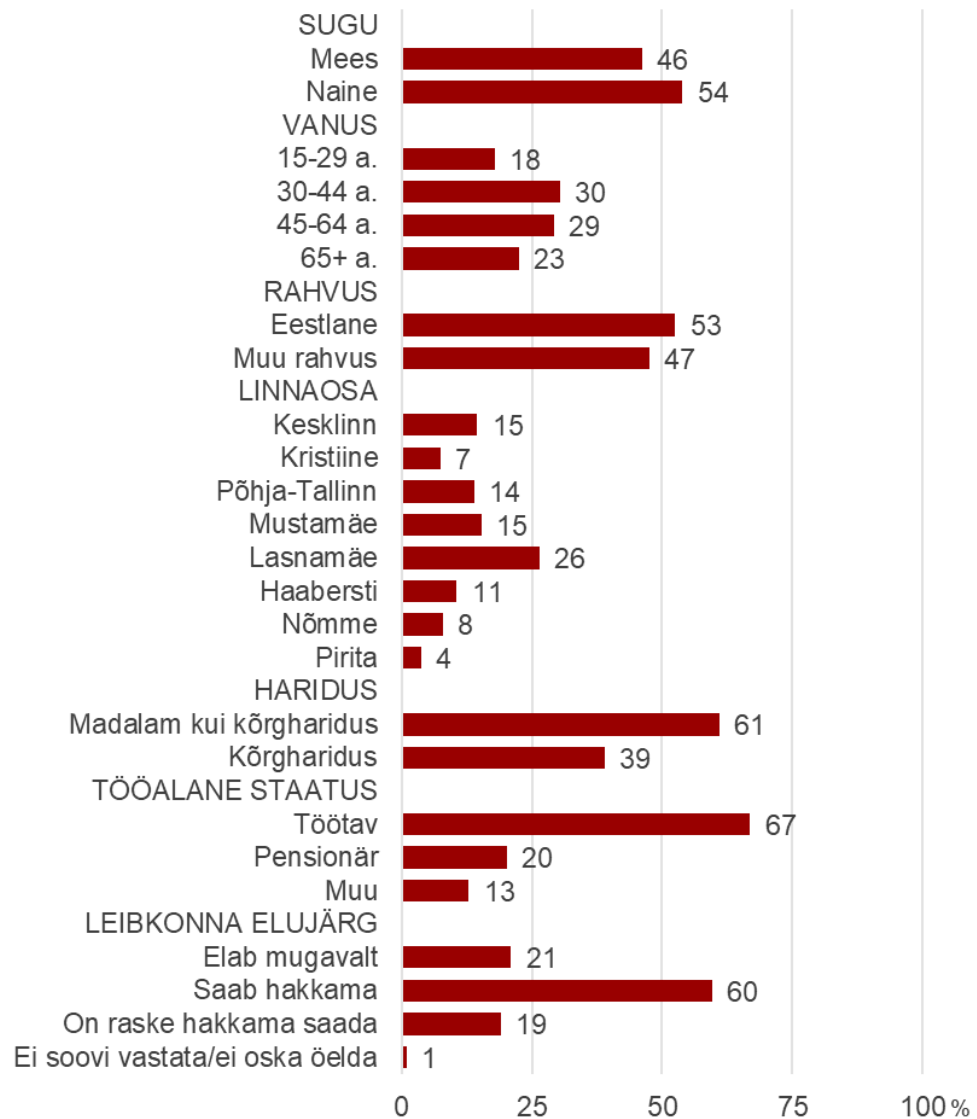
Üldkogumi, kaalutud ja kaalumata valimi võrdlus

		Üldkogum		Kaalumata valim		Kaalutud valim	
		N	%	N	%	N	%
	Kokku:	368377	100%	803	100%	803	100%
Sugu	Mees	169721	46%	361	45%	370	46%
	Naine	198656	54%	442	55%	433	54%
Vanus	15-29	65731	18%	100	13%	143	18%
	30-44	112106	30%	259	32%	244	30%
	45-64	107493	29%	254	32%	234	29%
	65+	83047	23%	190	24%	181	23%
Rahvus	Eestlane	193686	53%	485	60%	422	53%
	Muu rahvus	174691	47%	318	40%	381	47%
Linnaosa	Kesklinn	53514	15%	108	13%	117	15%
	Kristiine	27421	7%	72	9%	60	7%
	Põhja-Tallinn	51341	14%	104	13%	112	14%
	Mustamäe	56459	15%	112	14%	123	15%
	Lasnamäe	97565	26%	186	23%	213	26%
	Haabersti	38987	11%	80	10%	85	11%
	Nõmme	28980	8%	70	9%	63	8%
	Pirita	14110	4%	71	9%	31	4%
Haridus	Madalam kui kõrgharidus	223150	61%	361	45%	490	61%
	Kõrgharidus	145227	39%	442	55%	313	39%

Kuna pooltes linnaosades jäi valimi suurus alla saja vastaja, tuleb nende linnaosade tulemuste üldistamisel arvestada suurema veapiiriga (kuni 11,7%).

Kaalutud valimi profiil

Kaalumisel kasutatud Tallinna linna üldkaale

Roheline pealinn

Roheline pealinn

- Tallinlastest 85% on kuulnud, et 2023. aastal kannab Tallinn tiitlit "Euroopa Roheline Pealinn" (võrdluseks: 2021. aastal oli 81% tallinlastest kuulnud sellest, et Tallinn sellele tiitlile kandideeris, kuid vaid 32% teadis, et Tallinn selle tiitli pälvis).
- Tallinna roheline pealinna tiitlist on naised teadlikud pisut sagedamini kui mehed (naistest 89% ja meestest 81%) ning eestlased pisut sagedamini kui muudest rahvustest elanikud (vastavalt 88% ja 82%). 45-aastased ja eakamad pealinlased on Tallinna roheline pealinna tiitlist kuulnud sagedamini kui nooremad linlased, sealjuures kõrgeim on teadlikkus vanuserühmas 65 ja vanemad (98%). Kõrgharidusega inimesed on roheline pealinna tiitlist teadlikud pisut sagedamini kui madalama haridusega inimesed (vastavalt 89% ja 83%). Linnaosade võrdluses on roheline pealinna tiitlist kuulnute osakaal kõrgeim Pirital (93%).
- Kuigi valdav osa pealinlastest on Tallinna roheline pealinna tiitlist kuulnud, on teadlikkus sellest, mida Tallinn kavatseb "Euroopa Roheline Pealinn 2023" programmi raames ära teha, küllaltki madal. Roheline pealinna tiitlist kuulnutest 30% on enda hinnangul antud teemaga kursis väga või pigem hästi ning 69% väga või pigem halvasti (1% ei osanud oma kursisolekut hinnata). Võrreldes noorematega hindavad 65-aastased ja eakamad oma teadlikkust antud teemal sagedamini heaks (65-aastastest ja eakamatest 48%; noorematest 19-27%). Muudest rahvustest elanikud peavad oma teadlikkust heaks sagedamini kui eestlased (vastavalt 38% ja 23%). Majanduslikult hästi toime tulevad elanikud hindavad oma teadlikkust roheline pealinna programmi tegevuseesmärkidest madalamaks kui tagasihoidlikuma elujärgjega elanikud (halvaks peab oma teadlikkust vastavalt 79% ja 67% neist, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud).
- Seoses roheline pealinna aasta ja tiitliga huvituvad tallinlased kõige sagedamini teabest selle kohta, millised muutused linnaruumis toimuvad (59% neist, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud), milliseid eesmärke soovitakse saavutada (48%), ning milliseid avalikke üritusi korraldatakse (45%).
- Võrreldes meestega huvituvad naised roheline pealinna aasta/tiitliga seonduvalt sagedamini teabe saamisest avalike ürituste (39% meestest ja 50% naistest, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud), kogukonnas panustamise võimaluste (vastavalt 24% ja 33%) ja oma elukorralduse muutmise võimaluste kohta (vastavalt 26% ja 33%), samas kui mehed ei soovi naistest sagedamini roheline pealinna teemal täiendavat infot saada (21% meestest ja 13% naistest). Vanuserühmade võrdluses on inimesi, kes ei soovi roheline pealinna teemal infot saada, kõige enam 65-aastaste ja eakamate seas (26%; teistes vanuserühmades 9-14%). Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlased roheline pealinna teemal teabe saamisest vähem huvitatud (teavet ei soovi saada 20% eestlastest ja 12% muudest rahvustest elanikest, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud). Linnaosade võrdluses on avalikke üritusi puudutavast teabest kõige sagedamini huvitatud Mustamäe elanikud (60%), elanikele pakutavaid õppimise võimalusi ja kogukonnas panustamise võimalusi puudutavast teabest aga Pirital elanikud (kummastki teemast huvitatud 49%). Võrreldes tagasihoidlikuma toimetulekuga inimestega huvituvad majanduslikult hästi toime tulevad inimesed sagedamini teabest linnaruumis toimuvate muutuste (vastavalt 73% ja 56%) ning oma elukorralduse muutmise võimaluste kohta (vastavalt 26% ja 42%).

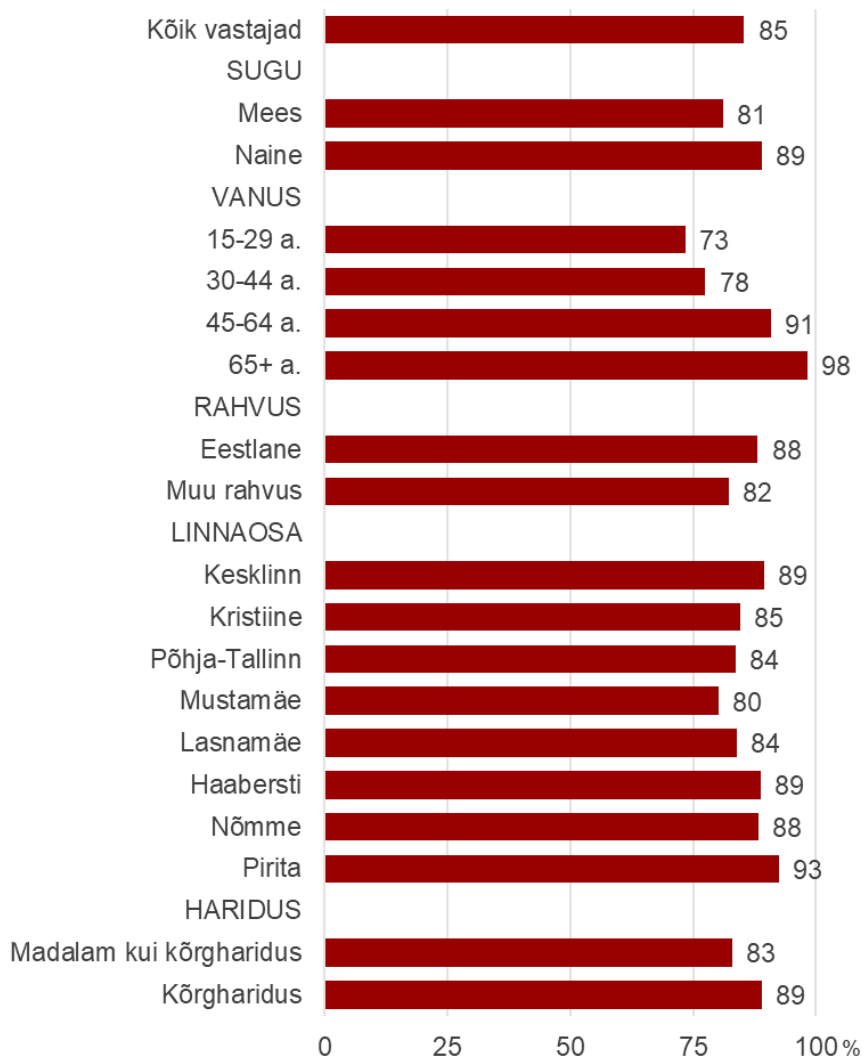
Roheline pealinn

- Vastajailt küsiti ka seda, millist kasu võiks Euroopa roheline pealinna tiitel Tallinna jaoks kaasa tuua. See küsimus esitati ka neile, kes Tallinna roheline pealinna tiitlist seni kuulnud ei olnud ning vastusevariante ette ei antud. Kõige sagedamini nimetati roheline pealinna tiitliga seonduvate ootustena puhtamat, rohelisemat ja ilusamat ümbruskonda ning tervislikumat elukeskkonda (mainis 31% vastajatest). Võrreldes meestega töid seda sagedamini esile naised (vastavalt 24% ja 37%), võrreldes eestlastega muudest rahvustest elanikud (vastavalt 26% ja 37%) ning võrreldes eramajade ning ridaelamute elanikega sagedamini korterelamute elanikud (vastavalt 22% ja 32%). Linnaosade võrdluses nimetasid ootust rohelisema/tervislikuma elukeskkonna järele kõige sagedamini Kesklinna elanikud (42%).
- Üsna sageli nimetati roheline pealinna tiitliga seonduvate ootustena ka tähelepanu tõmbamist keskkonnateemadele ning keskkonnaalase teadlikkuse tõusu (13%). Naised töid seda ootust esile sagedamini kui mehed (vastavalt 15% ja 9%), eestlased sagedamini kui muudest rahvustest elanikud (vastavalt 17% ja 7%), kõrgharidusega elanikud sagedamini kui madalama haridusega elanikud (vastavalt 17% ja 10%) ning majanduslikult hästi toime tulevad inimesed sagedamini kui majanduslike toimetulekuraskustega inimesed (vastavalt 18% ja 7%). Ligi kümnendik (11%) vastajatest nimetas ootusena keskkonnasõbralikuma transpordi arendamist - vanuserühmade võrdluses töid seda kõige sagedamini esile 30-44-aastased (17%). Eestlased töid keskkonnasõbralikuma transpordi arendamise ootust esile sagedamini kui muudest rahvustest elanikud (vastavalt 16% ja 5%) ja kõrgharidusega elanikud sagedamini kui madalama haridusega elanikud (vastavalt 16% ja 8%)
- Pealinlastest, kes teavad Tallinna roheline pealinna tiitlist, on 72% huvitatud roheline pealinna tegevustes ka ise osalema või neisse panustama, sealjuures suurim on huvi talgutel osalemise (huvitatud on 37% roheline pealinna tiitlist kuulnutest), oma linnaosa kogukonna ettevõtmistes osalemise (35%) ning enda harjumuste keskkonnahoidlikumaks muutmise vastu (33%).
- Oma linnaosa kogukonna ettevõtmistes osalemise suhtes väljendavad naised huvi sagedamini kui mehed (39% naistest ja 30% meestest, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud). 65-aastaste ja eakamate huvi roheline pealinna tegevustes kaasa lüüa on madalam kui noorematel elanikel (roheline pealinna tiitlist kuulnud 65-aastastest ja eakamatest ei soovinud osaleda 39%, noorematest 14-25%). Võrreldes eestlastega on muudest rahvustest elanikud sagedamini huvitatud talgutel osalemisest (vastavalt 34% ja 41% neist, kes on roheline pealinna tiitlist kuulnud).
- Linnaosade võrdluses huvituvad roheline pealinna tegevustes osalemisest kõige sagedamini Pirita elanikud (88% oli huvitatud). Oma harjumuste keskkonnahoidlikumaks muutmisest on sagedamini huvitatud kõrgharidusega (43%; madalama haridusega vastajatest 26%), alla 45-aastased (45%; eakamatest 24%) või majanduslikult hästi toime tulevad linlased (38%; majanduslike toimetulekuraskustega vastajatest 23%).

Roheline pealinn - teadlikkus

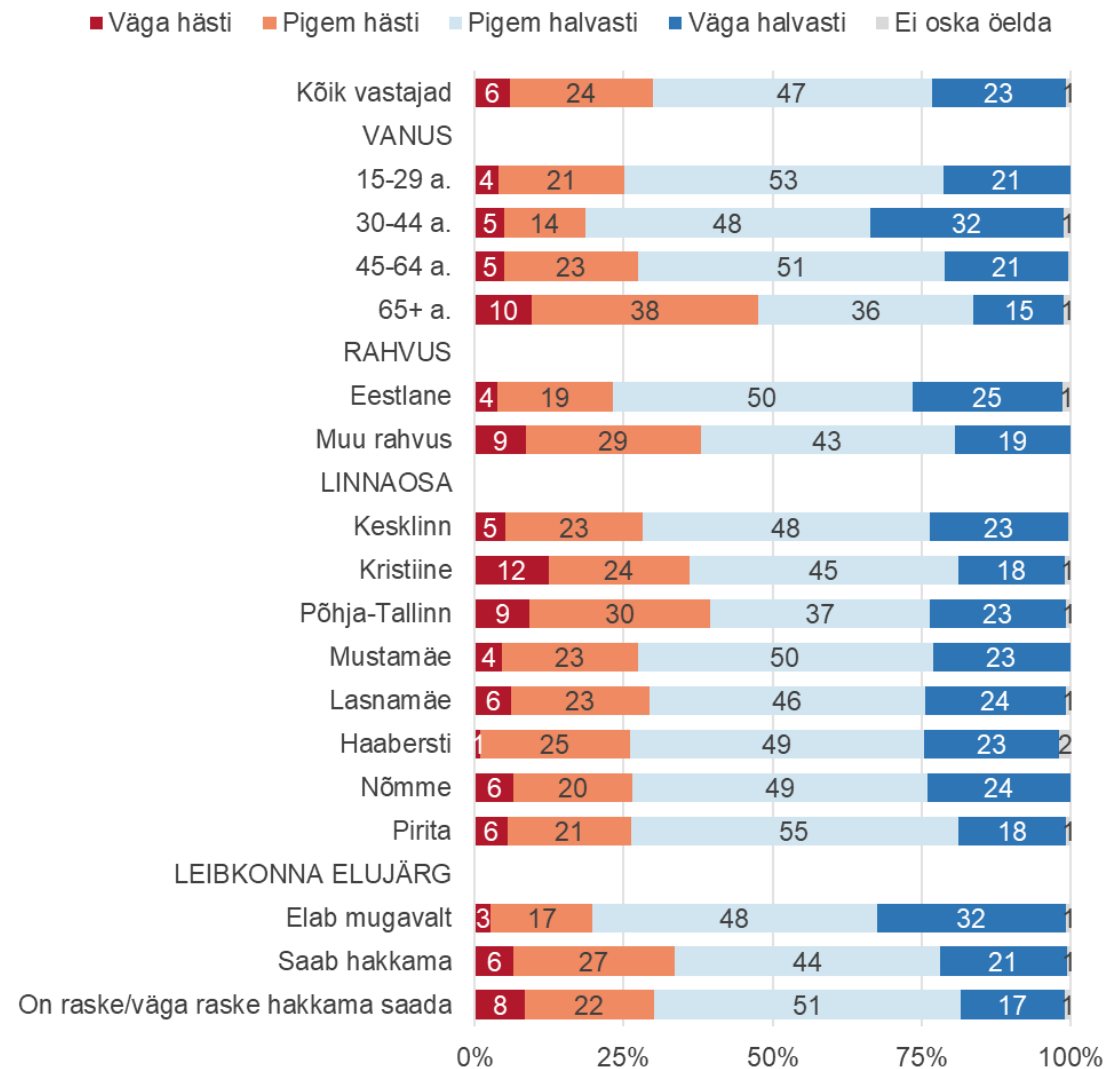
Kas Te olete kuulnud, et 2023. aastal kannab Tallinn tiitlit „Euroopa Roheline Pealinn“?

„Jah“-vastuste osakaal, n=803, kõik vastajad

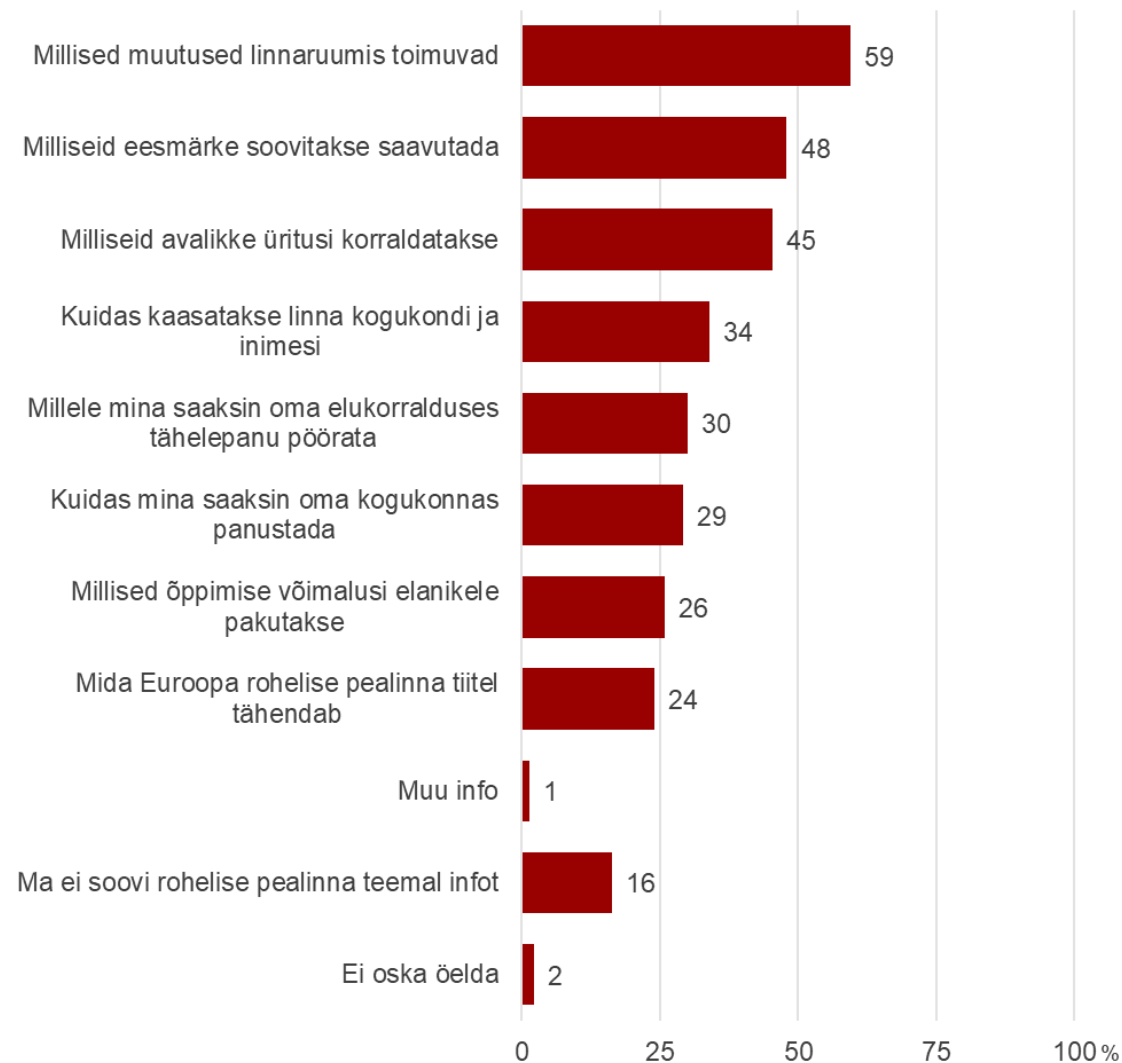
Kui hästi Te olete kursis sellega, mida Tallinn kavatseb „Euroopa Roheline Pealinn 2023“ programmi raames ära teha?

n=697, vastajad, kes olid teadlikud, et Tallinn on 2023. aastal Euroopa roheline pealinn

Infovajadused ja ootused

Millist infot Te soovite roheline pealinna aasta ja tiitli teemal eelkõige saada?
n=697, vastajad, kes olid teadlikud, et Tallinn on 2023. aastal Euroopa roheline pealinn

Mis on Teie ootus, millist kasu võiks Euroopa roheline pealinna tiitel Tallinna jaoks kaasa tuua?
Spontaanne vastus, n=803, kõik vastajad

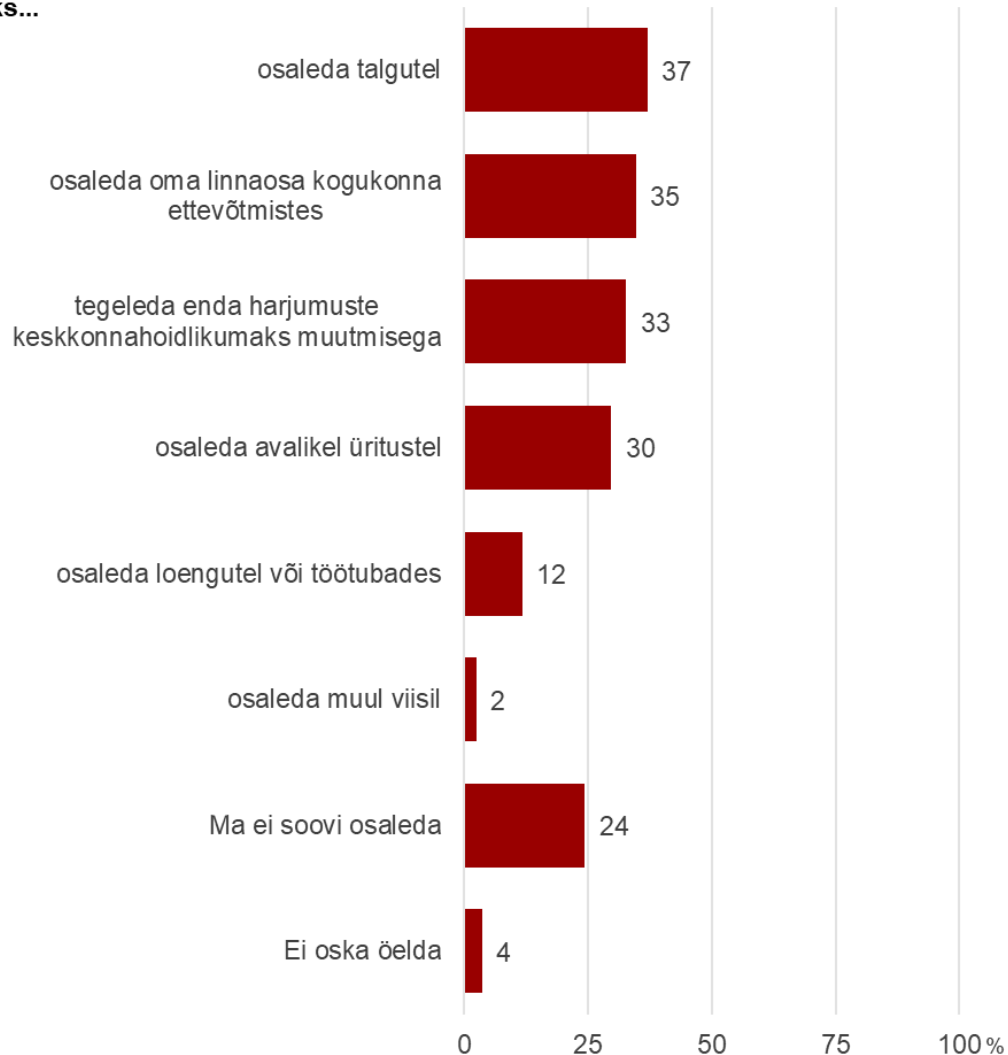

Huvi olla kaasatud rohelise pealinna tegevustesse

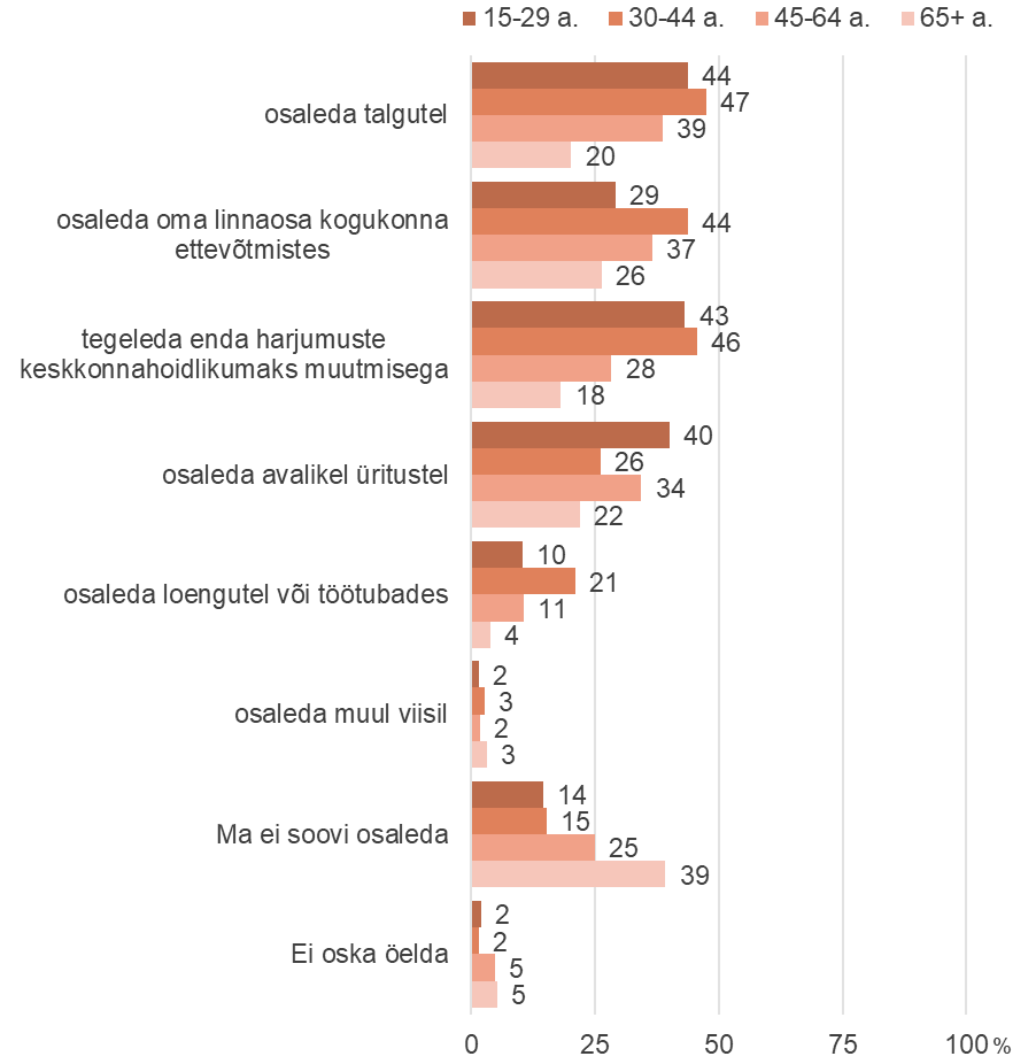
Millisel viisil olete Te ise valmis osalema või panustama Euroopa rohelise pealinna tegevustesse?

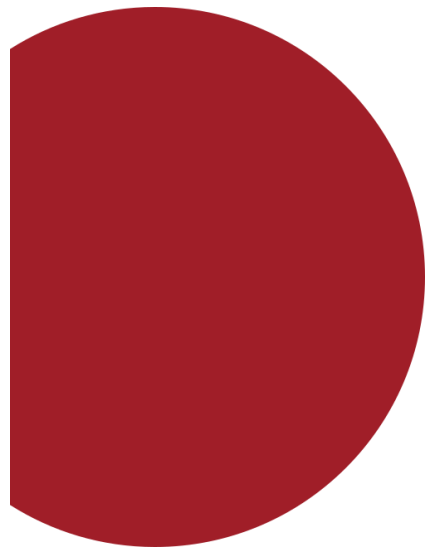
n=697, vastajad, kes olid teadlikud, et Tallinn on 2023. aastal Euroopa roheline pealinn

Sooviks...

Vanuserühmade võrdlus

Kogukonnaaiad

Kogukonnaaiad

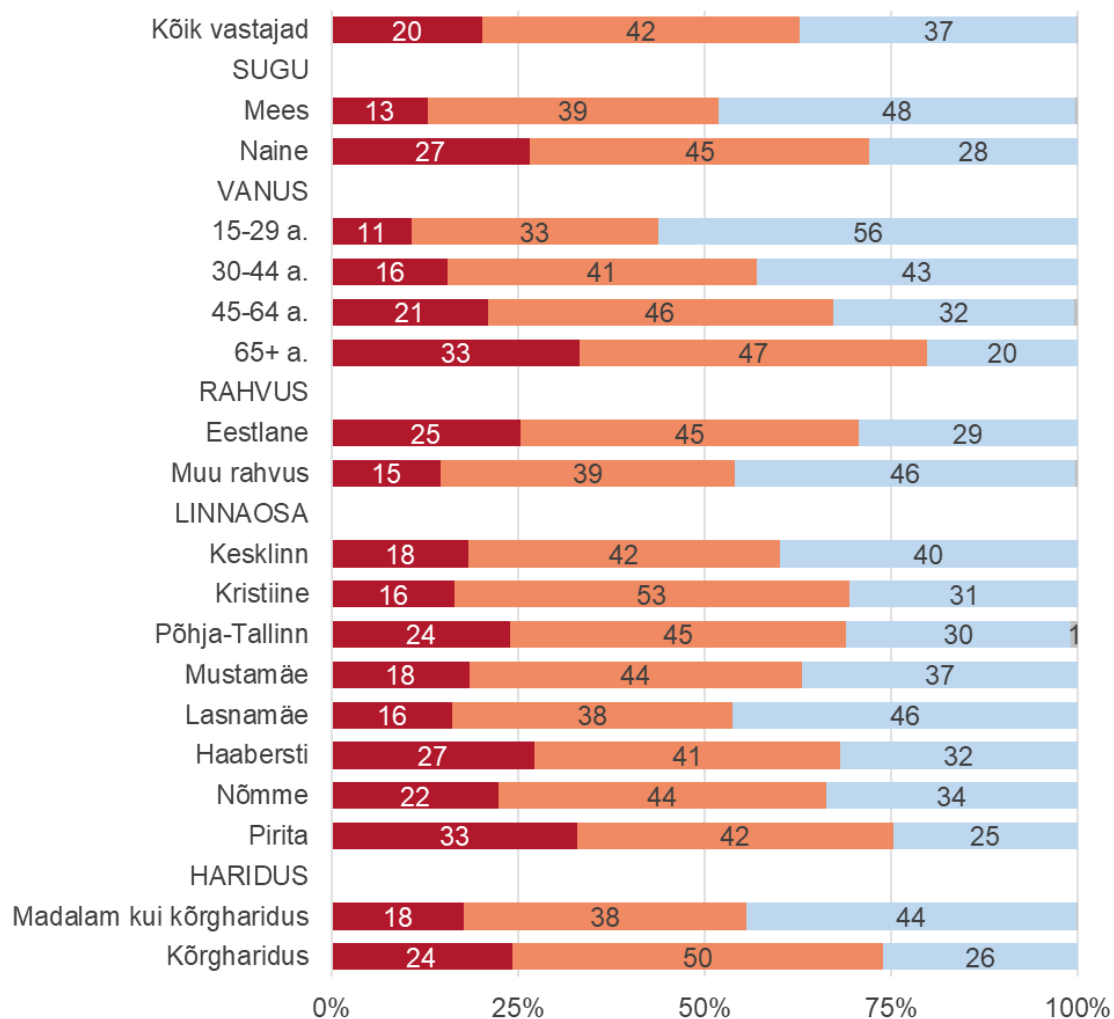
- 2023. aasta alguses tegutses Tallinnas 29 kogukonnaaeda (allikas: tallinn.ee). Kogukonnaaiad on linnakodanike algatusel loodud piirkondlikud avatud linnaaiad, kus kasvatatakse ühiselt köögivilju või muid taimi ning arendatakse rohelist eluviisi.
- Tallinlastest 63% on kogukonnaaedadest kuulnud, sealjuures 20% on enda hinnangul neist kuulnud palju ning 42% kuulnud mõningal määral. Naised on kogukonnaaedadest kuulnud sagedamini kui mehed (72% naistest ja 52% meestest). Vanuserühmade võrdluses on teadlikkus kogukonnaaedadest kõrgeim 65-aastaste ja eakamate seas (kuulnud 80%) ning madalaim 15-29-aastaste seas (kuulnud 44%). Eestlased on kogukonnaaedadest teadlikud sagedamini kui muudest rahvustest elanikud (vastavalt 71% ja 54%). Linnaosade võrdluses on kogukonnaaedadest teadlike inimeste osakaal kõrgeim Pirital (75%) ning madalaim Lasnamäel (54%). Kõrgharidusega inimesed on kogukonnaaedadest sagedamini teadlikud kui madalama haridusega inimesed (vastavalt 74% ja 56%).
- Tallinlastest 76% peab Tallinna linnaosade kogukonnaaedu vajalikeks, sealjuures 21% väga ning 55% pigem vajalikeks. Ebavajalikeks peab kogukonnaaedu 16% tallinlastest ning 7%-l puudub antud teemal seisukoht. Mida kõrgem oli teadlikkus kogukonnaaedadest, seda kõrgem hinnang anti ka nende vajalikkusele. Seega kordvad ka vajalikkusele antud hinnangute erinevused taustarühmades üldjoontes sama mustrit, mis ilmnes teadlikkuse juures: vajalikuks peavad kogukonnaaedu sagedamini naised (83%), eestlased (80%), kõrgharidusega (80%) või majanduslikult hästi toime tulevad inimesed (84%), samuti ka Pirita elanikud (93%). Eramute ja ridaelamute elanikud peavad kogukonnaaedu vajalikuks sagedamini kui kortermajade elanikud (vastavalt 87% ja 75%).
- Küsitletud tallinlastest 2% osales mõne kogukonnaaia tegevustes ning 25% väljendas huvi nende tegevuses osalemise suhtes, sealjuures 7% oli sellest enda hinnangul kindlasti huvitatud. Kokkuvõttes on kogukonnaaedade tegevustes kaasa löömisest huvitatud (sh ka need, kes juba kaasa löövad) 27% tallinlastest.
- Huvi kogukonnaaedade tegevustes osalemise vastu on kõrgem nooremates vanuserühmades: 15-29-aastastest on kaasalöömisest huvitatud/osaleb 37%, 30-44-aastastest 34%, 45-64-aastastest 25% ning 65-aastastest ja eakamatest 11%. Kortermajade elanike huvi kogukonnaaedade tegevuses osaleda on kõrgem kui eramute või ridaelamute elanikel - kortermajade elanikest on osalemisest huvitatud/osaleb 29% ja muud tüüpi elamute elanikest 14%. Linnaosade võrdluses on huvi kogukonnaaedades osalemise vastu madalaim Pirital (14% oli osalemisest huvitatud/osales).

Teadlikkus kogukonnaaedadest

Kas Te olete midagi kuulnud kogukonnaaedadest Tallinna erinevates linnaosades?

n=803, kõik vastajad

■ On palju kuulnud ■ On mõningal määral kuulnud ■ Ei ole kuulnud ■ Ei oska öelda

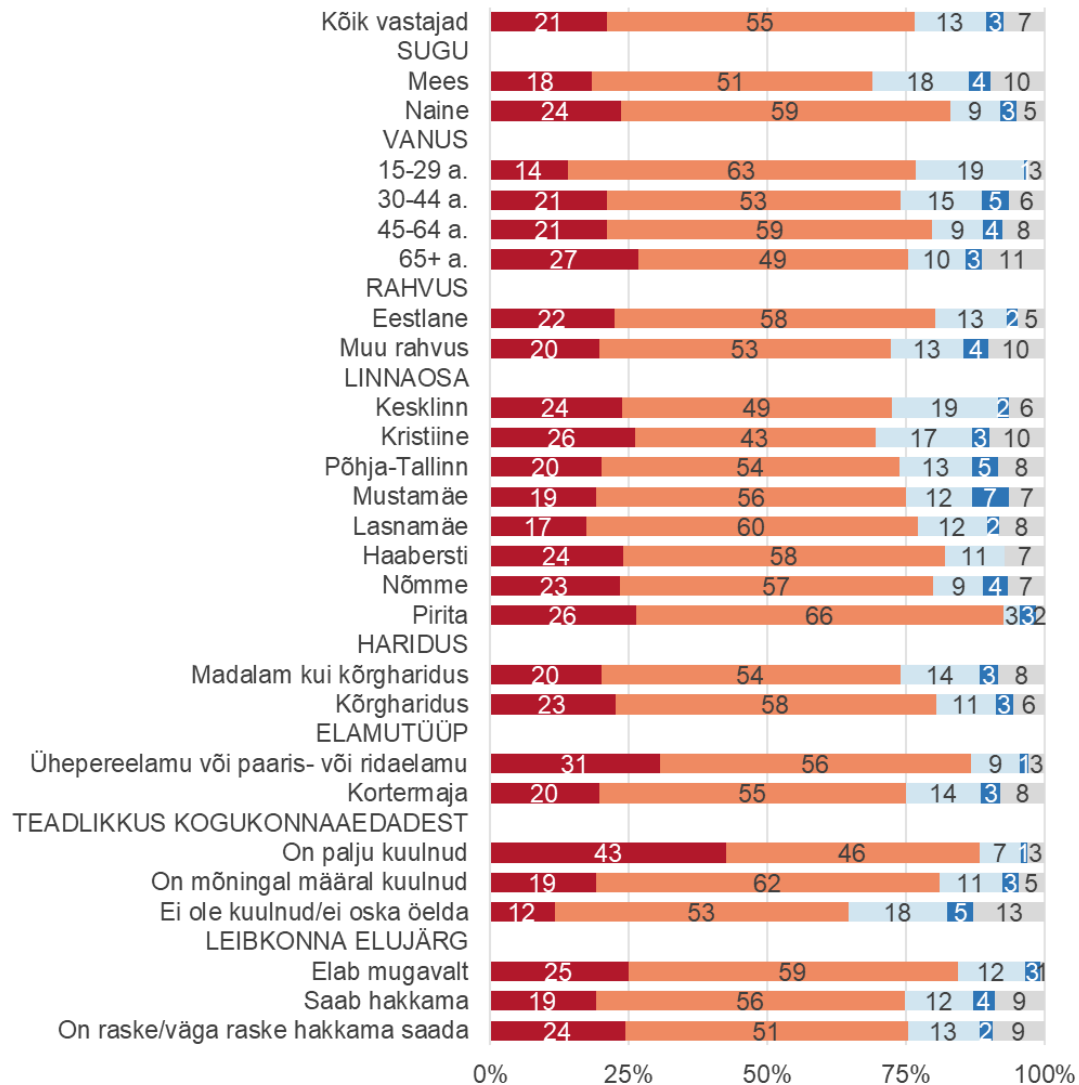

Kogukonnaaiad – hinnangud vajalikkusele ja huvi osaleda

Kui vajalikud Teie arvates on Tallinna linnaosade kogukonnaaiad?

n=803, kõik vastajad

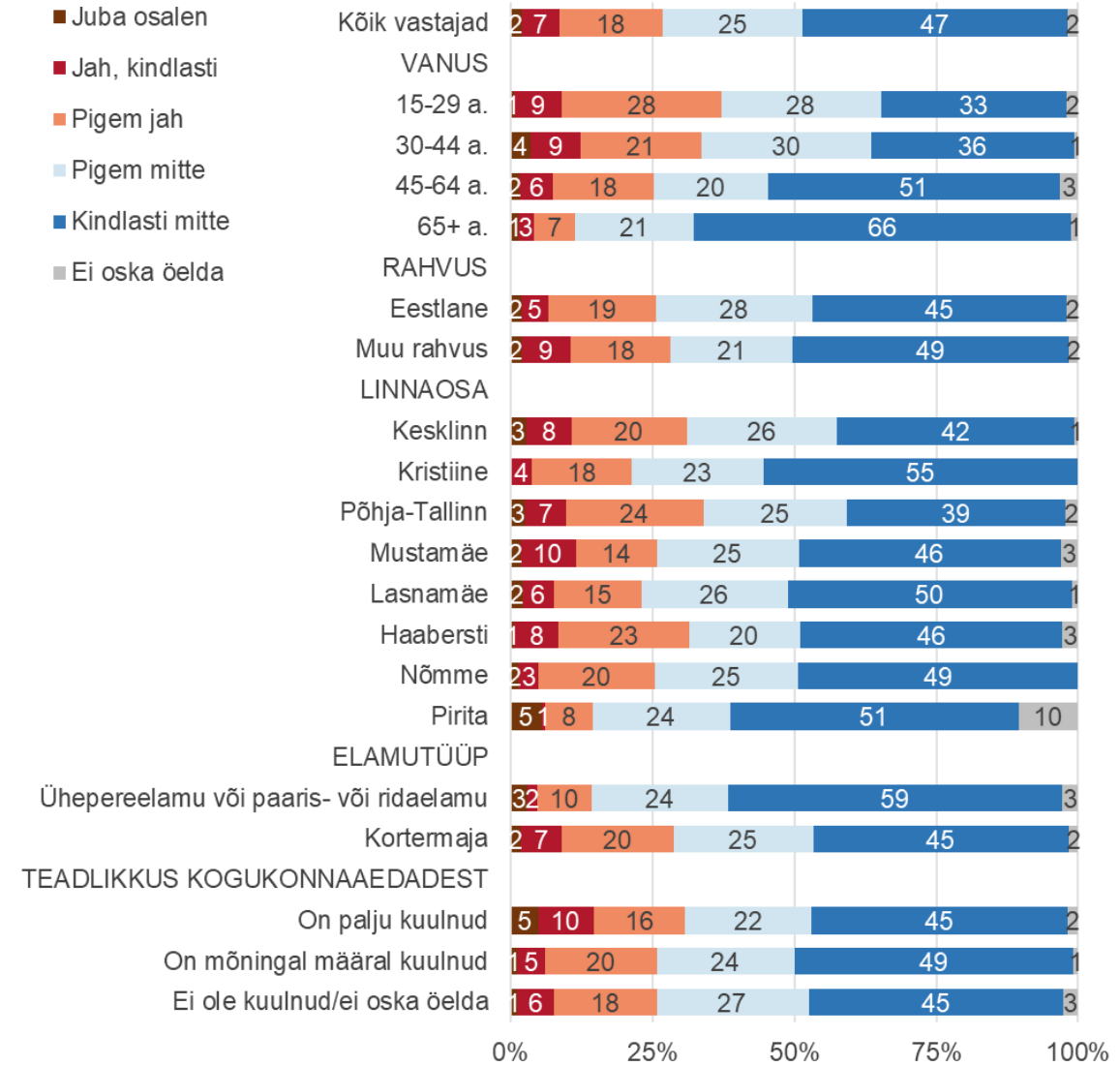
■ Väga vajalikud ■ Pigem vajalikud ■ Pigem mitte vajalikud ■ Üldse mitte vajalikud ■ Ei oska öelda

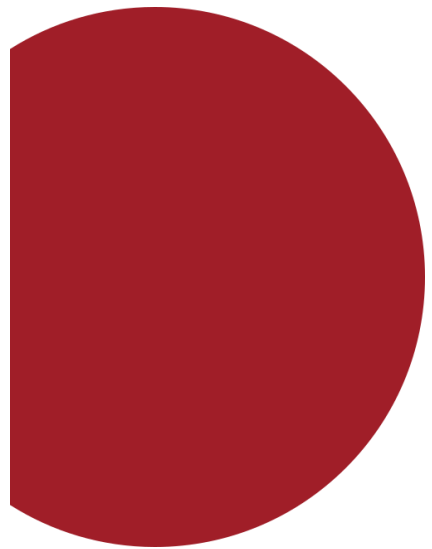

Kas Teie oleksite huvitatud mõne kogukonnaaia tegevuses osalemisest?

n=803, kõik vastajad

■ Juba osalen
■ Jah, kindlasti
■ Pigem jah
■ Pigem mitte
■ Kindlasti mitte
■ Ei oska öelda

Keskkond ja kliima

Keskkond ja kliima

- Tallinlastest 78% arvates on nende linnaosa avalikus ruumis haljastust piisavalt (36% hinnangul täiesti ning 42% hinnangul pigem piisavalt) ning 21% arvates ebapiisavalt. Linnaosade võrdluses peavad haljastust oma linnaosas täiesti piisavaks kõige sagedamini Nõmme (60%) ja Pirita elanikud (60%), ebapiisavaks aga Kesklinna (34%) ja Lasnamäe (30%) elanikud. Eramutes või ridaelamutes elavad inimesed peavad haljastust oma linnaosas täiesti piisavaks sagedamini kui korterelamute elanikud (vastavalt 54% ja 34%).
- Pealinlastest 83% hinnangul mõjutavad keskkonnaprobleemid lähemas tulevikus oluliselt tema igapäevaelu. Võrdluseks: 2020. aasta elanike keskkonnateadlikkuse uuringus, mis viidi läbi silmast silma küsitlusena, oli vastav näitaja 71%.
- Valdav osa tallinlastest peab ka ennast otseselt või kaudselt keskkonnaprobleemide eest vastutavaks (täiesti või pigem nõus 89%), näeb ka endal võimalusi panustada keskkonnaprobleemide vältimisse ja lahendamisse (88%) ning nõustub, et peab ka ise panustama, et keskkonnaprobleeme ära hoida ja lahendada (89%). 2020. aasta keskkonnateadlikkuse uuringu andmetel oli iskliku vastutuse ning panustamise vajaduse tunnetamine seoses keskkonnaprobleemidega tallinlaste seas toona väiksem ning ka oma võimalusi keskkonnaprobleemide ennetamisse ja lahendamisse panustada tajuti siis väiksemana; samas pole tulemused metoodika erinevuse tõttu praeguse uuringuga üheselt võrreldavad. Tallinlastest 86% on enda hinnangul teadlikult oma käitumist muutnud, et panustada keskkonnaprobleemide ära hoidmisesse ja lahendamisse.
- Võrreldes meestega tunnetavad naised pisut sagedamini, et peavad panustama keskkonnaprobleemide ära hoidmisesse ja lahendamisse (86% meestest ja 91% naistest) ning on enda hinnangul sagedamini ka oma käitumist vastavalt muutnud (82% meestest ja 88% naistest).
- Võrreldes nooremate inimestega ei osanud 65-aastased ja eakamad sagedamini keskkonnaprobleemide võimaliku mõju suhtes seisukohta võtta (65-aastastest ja eakamatest 13%, noorematest 0-3%) ning tunnetasid oma isklikku vastutust ja kohustust keskkonnaprobleemide lahendamisel hägusamalt. 15-44-aastased tallinlased näevad oma võimalusi panustada keskkonnaprobleemide vältimisse ja lahendamisse suuremana kui 45-aastased ja eakamad (15-44-aastastest näeb endal vastavaid võimalusi 95%, eakamatest 81%). Võrreldes 65-aastaste ja eakamatega tunnevad 15-44-aastased end sagedamini keskkonnaprobleemide eest vastutavana (vastavalt 81% ja 92%) ning arvavad, et peavad ka ise panustama keskkonnaprobleemide ennetamisse ja lahendamisse (vastavalt 81% ja 93%). Võrreldes 65-aastaste ja eakamatega on 30-44-aastased sagedamini muutnud oma käitumist, et panustada keskkonnaprobleemide ennetamisse ja lahendamisse (vastavalt 77% ja 89%).

Keskkond ja kliima

- Võrreldes madalamalt harituteга hindavad kõrgharidusega tallinlased keskkonnaprobleemide mõju oma igapäevaelule tõenäolisemaks (tõenäoliselt peab 80% ilma kõrgharidusega ja 87% kõrgharidusega tallinlastest) ning tunnetavad selgemalt oma kohustust panustada keskkonnaprobleemide ennetamisse ja lahendamisse (omapoolse panustamise vajadust tunnetab 86% ilma kõrgharidusega ja 93% kõrgharidusega tallinlastest).
- Võrreldes majanduslike toimetulekuraskustega elanikega peavad majanduslikult hästi toime tulevad inimesed keskkonnaprobleemide mõju oma igapäevaelule tõenäolisemaks (vastavalt 77% ja 87%). Samuti tunnetavad hea majandusliku toimetulekuga inimesed enda rolli keskkonnaprobleemide ennetamisel suuremana kui inimesed, kelle majanduslik toimetulek on tagasihoidlikum.
- Linnaosade võrdluses olid kõige keskkonnahoidlikumaid hoiakud omased Piritä elanikele.

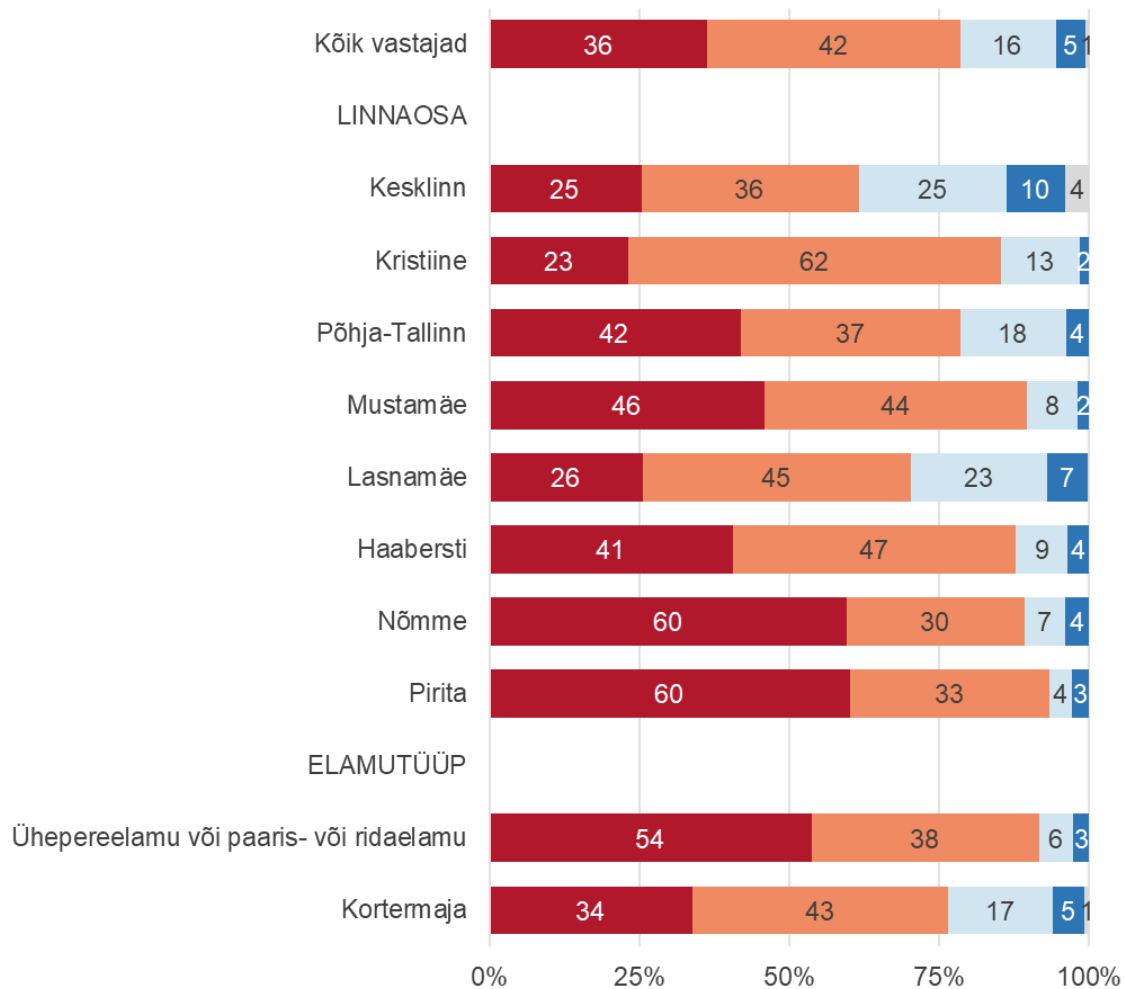
Hinnangud haljastuse piisavusele

Kui piisavalt on Teie hinnangul Teie linnaosa avalikus ruumis haljastust?

Näiteks puid, põõsaid või taimi tänavate ääres, väljakutel või parkides.

n=803, kõik vastajad

■ Täiesti piisavalt ■ Pigem piisavalt ■ Pigem ebapiisavalt ■ Täiesti ebapiisavalt ■ Ei oska öelda

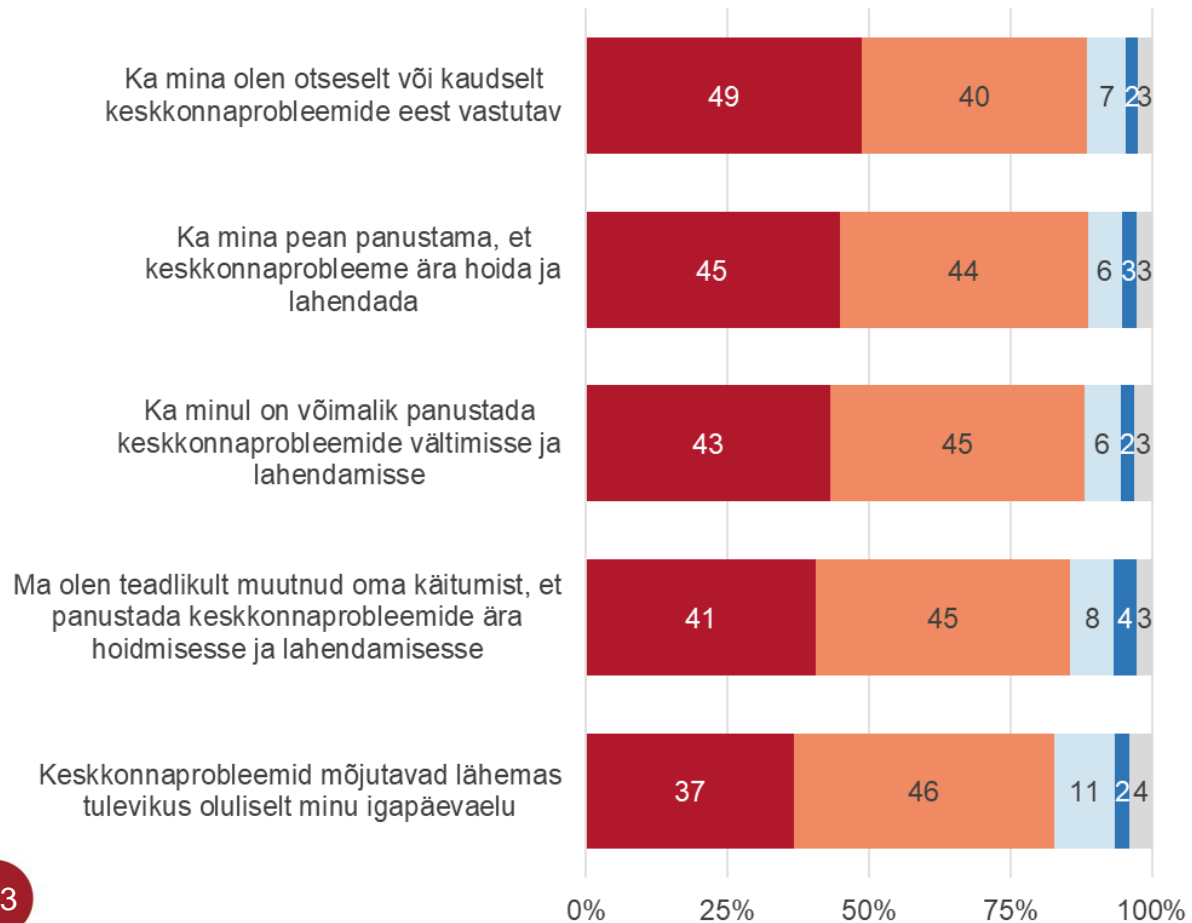

Keskkonnaprobleemid

Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega?

n=803 (kõik vastajad)

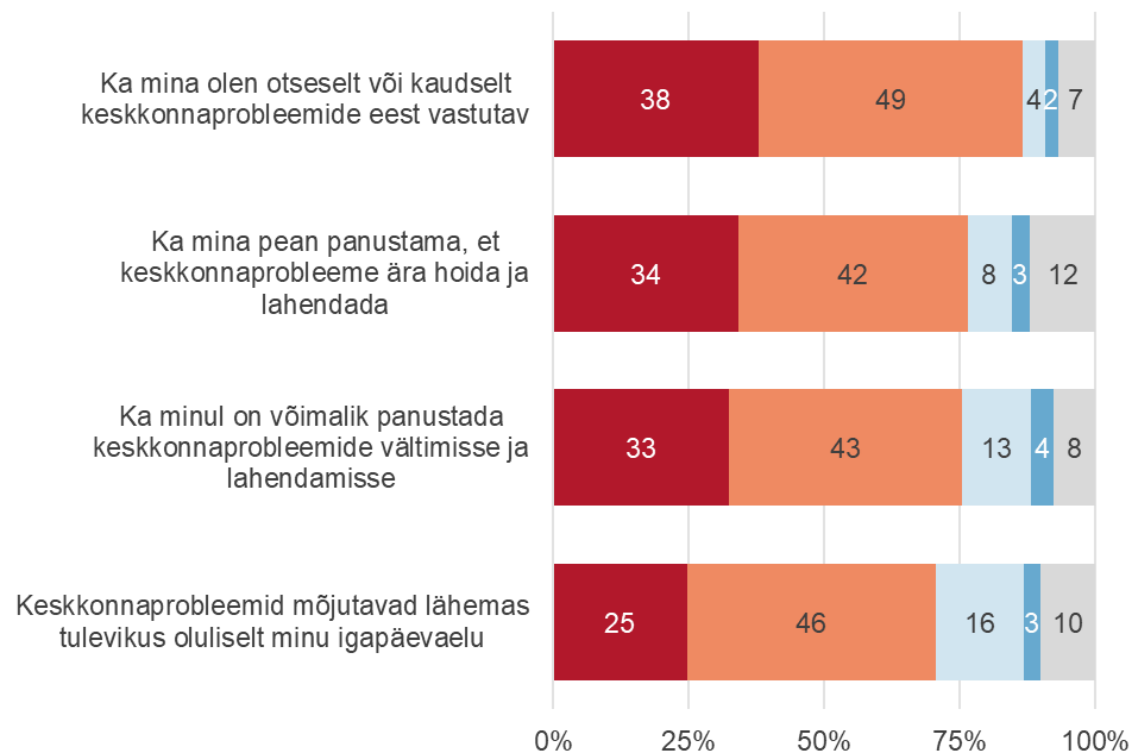
■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

2020. aasta võrdlusandmed pärinevad **Eesti elanike keskkonnateadlikkuse uuringust** (uuringu raport on leitav Keskkonnaministeeriumi veebilehelt envir.ee)
2020. aastal viidi andmekogumine läbi silmast silma küsitlusena

n=331 (tallinlastest vastajad)

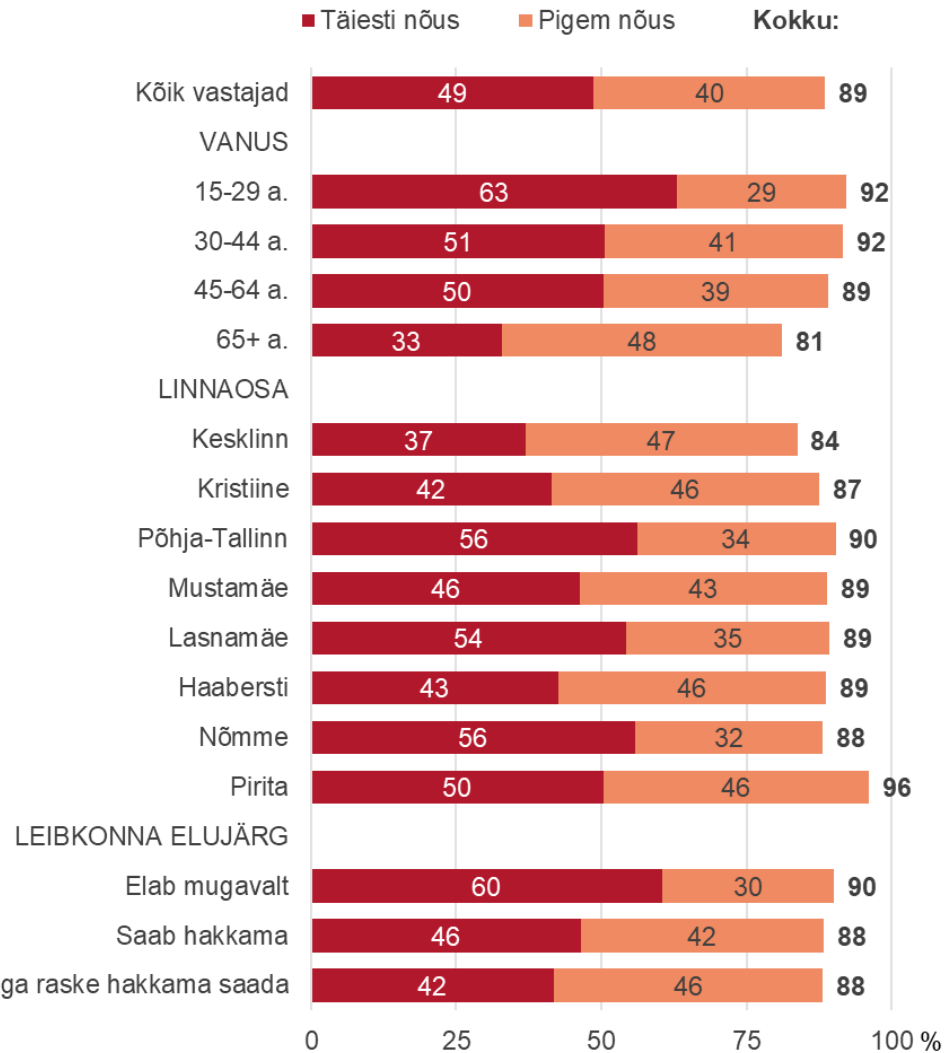
■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

Keskkonnaprobleemid

Nõustumine väitega: "Ka mina olen otseselt või kaudselt keskkonnaprobleemide eest vastutav"

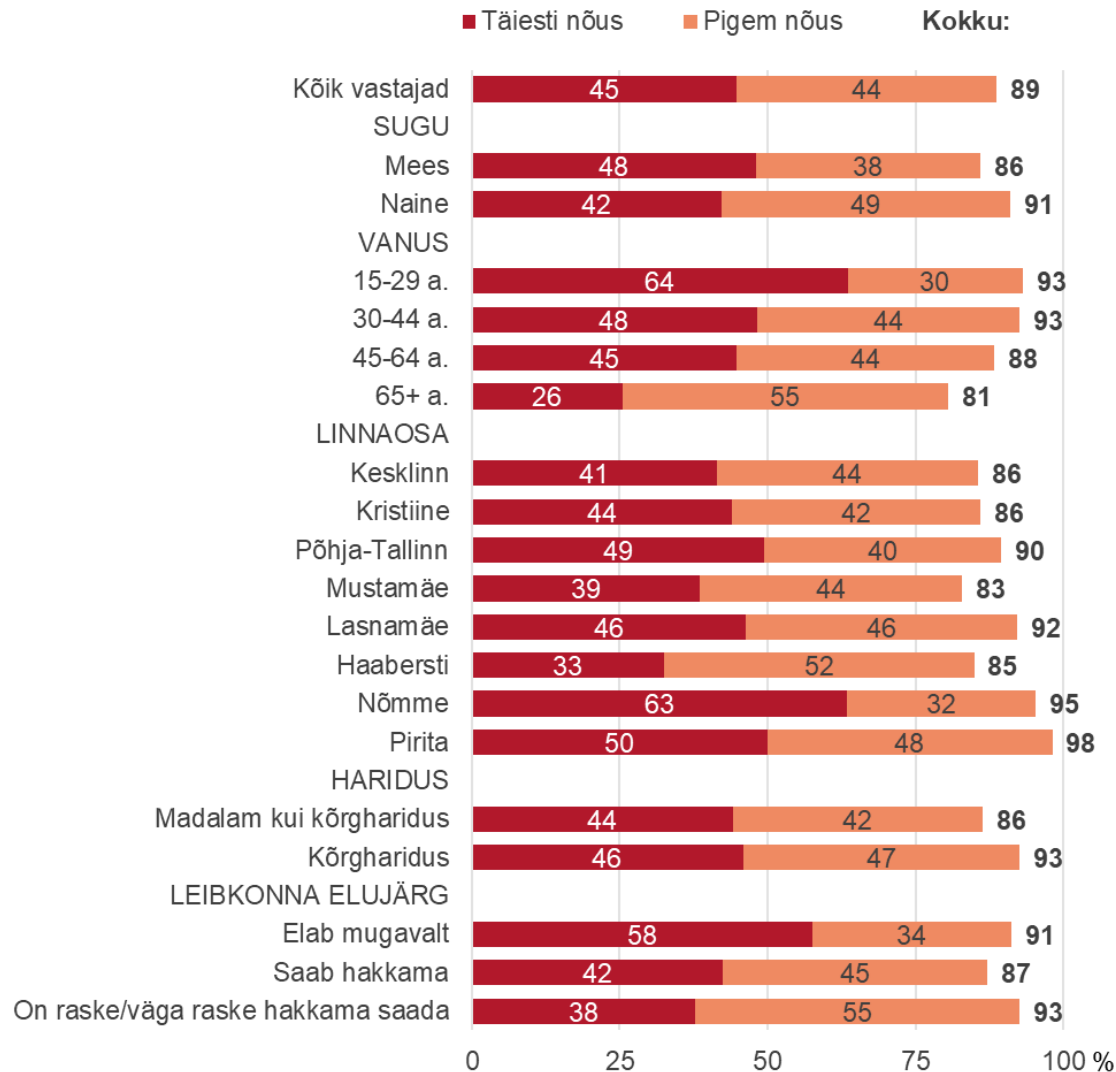
n=803, kõik vastajad

Keskkonnaprobleemid

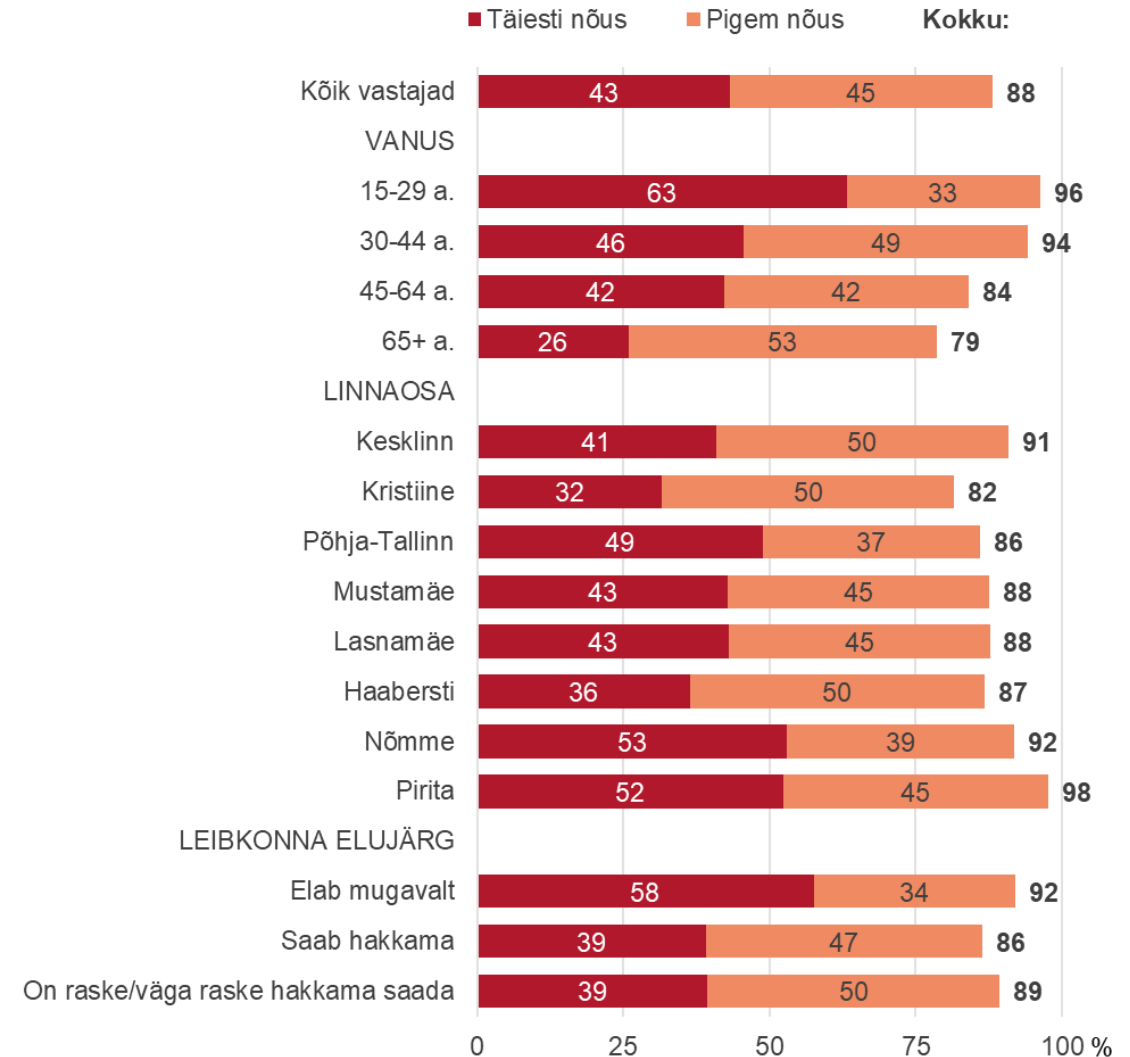
Nõustumine väitega: "Ka mina pean panustama, et keskkonnaprobleeme ära hoida ja lahendada"

n=803, kõik vastajad

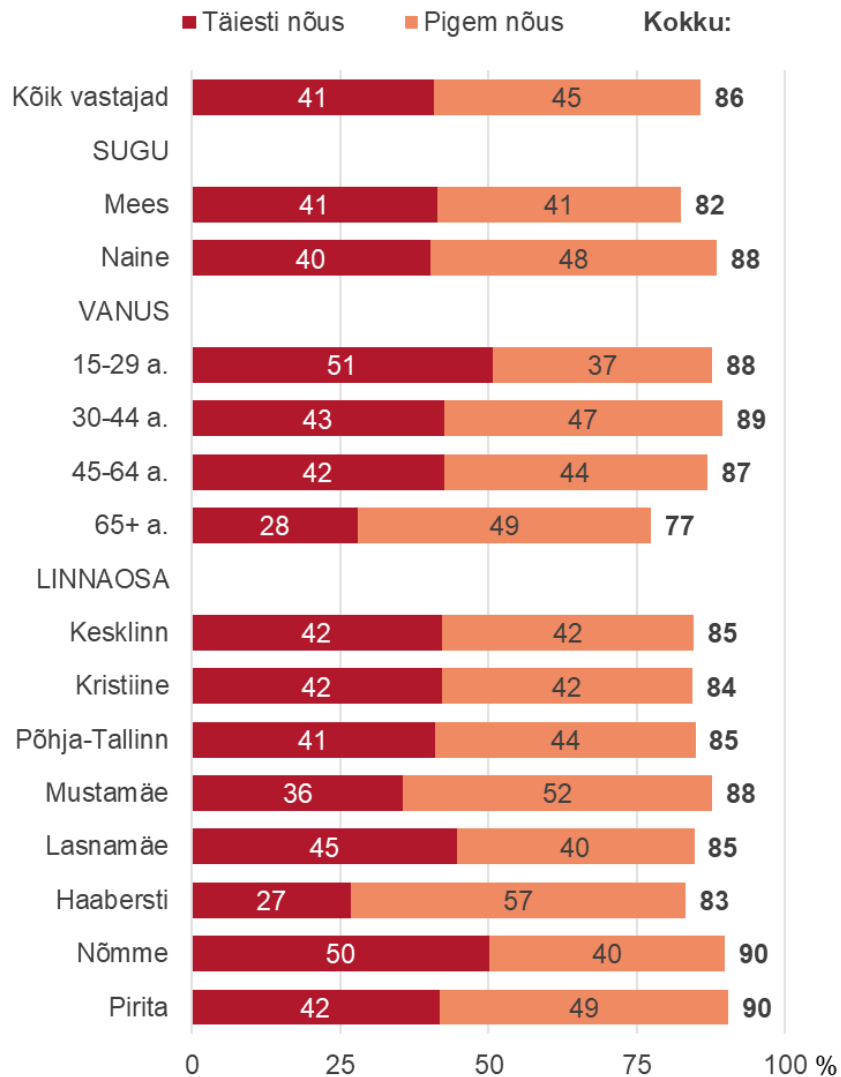
Nõustumine väitega: "Ka minul on võimalik panustada keskkonnaprobleemide vältimisse ja lahendamisse"

n=803, kõik vastajad

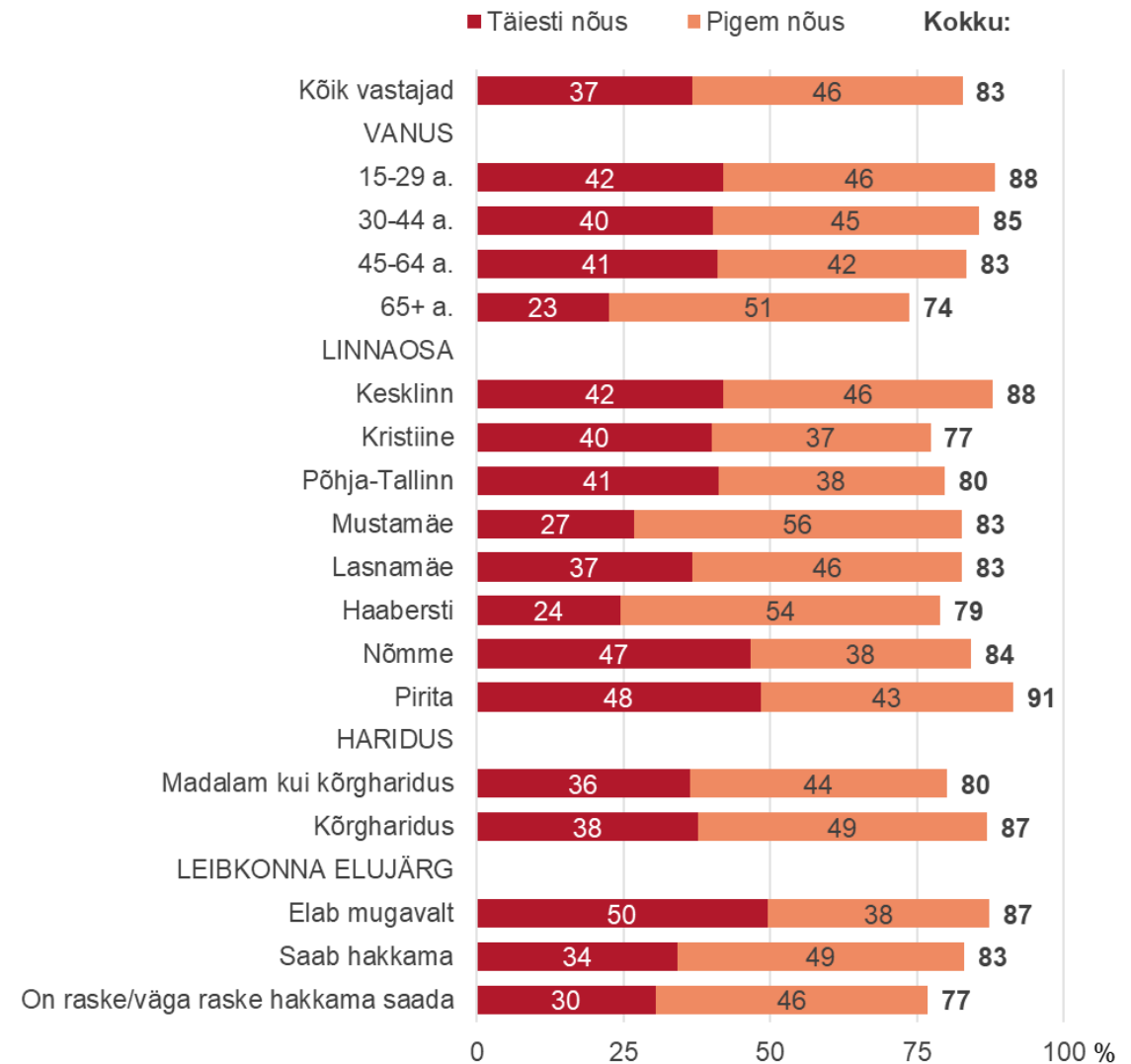

Keskkonnaprobleemid

Nõustumine väitega: "Ma olen teadlikult muutnud oma käitumist, et panustada keskkonnaprobleemide ära hoidmisesse ja lahendamisesse"
n=803, kõik vastajad

Nõustumine väitega: "Keskkonnaprobleemid mõjutavad lähemas tulevikus oluliselt minu igapäevaelu"
n=803, kõik vastajad

Äärmuslike ilmastikunähtuste tunnetatud mõju

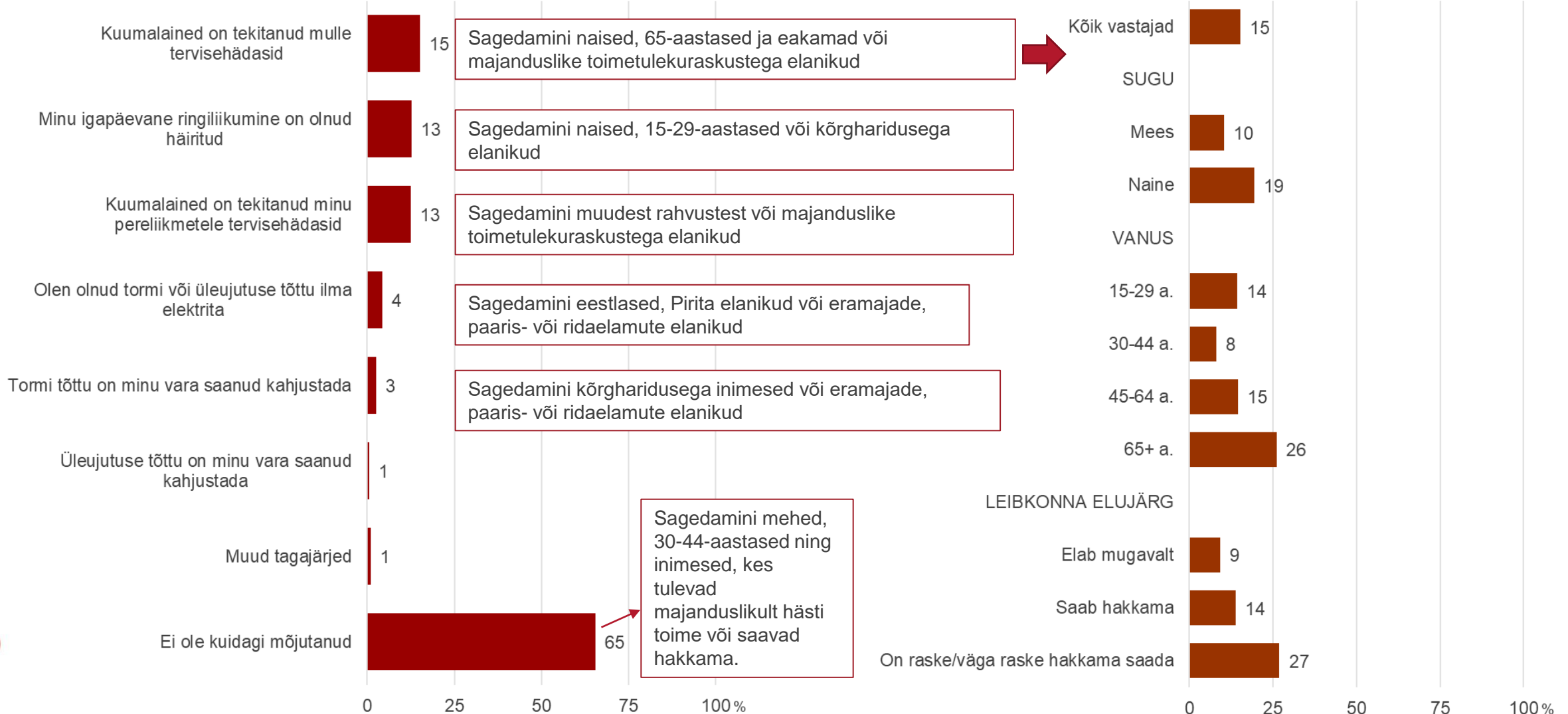
- Tallinlastest 34% on viimastel aastatel isiklikult tundnud kuumalainete, tugevate tormide või üleujutuste mõju, sealjuures kõige sagedamini on kokku puutunud kuumalainetest tingitud tervisehädadega, mida kogeti kas ise (15%) või kogesid neid pereliikmed (13%). Üsna sageli märgiti ka seda, et ekstreemsete ilmastikunähtuste tõttu on igapäevane ringiliikumine olnud häiritud (13%).
- Ootuspäraselt esineb kuumalainete tekitatud tervisehädasid kõige sagedamini vanimas vanuserühmas ehk 65-aastaste ja eakamate seas (26%). Seda, et igapäevane ringiliikumine on ekstreemsete ilmaolude tõttu olnud häiritud, mainisid võrreldes 45-64-aastastega sagedamini 15-29-aastased (vastavalt 9% ja 19%).
- Võrreldes meestega on naised sagedamini kogunud kuumalainete tekitatud tervisehädasid (10% meestest ja 19% naistest) ning seda, et igapäevane ringiliikumine on olnud häiritud (vastavalt 9% ja 16%).
- Eestlastega võrreldes on muudest rahvustest elanikud sagedamini kokku puutunud kuumalainete tekitatud tervisehädadega pereliikmetele (9% eestlastest ja 17% muudest rahvustest elanikest), kuid harvemini tormist või üleujutusest tingitud elektrikatkestustega (6% eestlastest ja 3% muudest rahvustest elanikest).
- Võrreldes madalama haridusega inimestega on kõrgharidusega inimesed sagedamini kogunud seda, et igapäevane ringiliikumine on olnud ekstreemsete ilmaolude tõttu häiritud (11% madalama haridusega ning 16% kõrgharidusega elanikest) või et nende vara sai tormi tõttu kahjustada (vastavalt 2% ja 4%).
- Võrreldes korterelamute elanikega on eramute ja ridaelamute elanikud sagedamini kogunud tormist/üleujutusest tingitud elektrikatkestusi (vastavalt 3% ja 13%) ning seda, et tormi tõttu on nende vara saanud kahjustada (vastavalt 2% ja 6%). Linnaosade võrdluses on tormist/üleujutusest tingitud elektrikatkestustega kõige sagedamini kokku puutunud Pirita elanikud (24%).
- Majanduslike toimetulekuraskustega inimesed on ekstreemsete ilmastikunähtuste mõju kogunud sagedamini kui paremal elujärjel olevad inimesed, sealjuures on nad sagedamini kokku puutunud kuumalainetest tingitud tervisehädadega, mida kogesid nad kas ise (27%) või kogesid nende pereliikmed (22%).

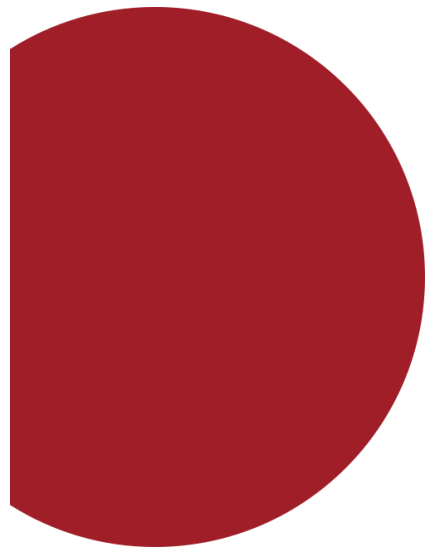
Äärmuslike ilmastikunähtuste tunnetatud mõju

Kuidas on viimastel aastatel esinenud kuumalained, tugevad tormid või üleujutused Teid isiklikult mõjutanud?

n=803, kõik vastajad

Vastajate osakaal, kellele on viimastel aastatel esinenud kuumalained tekitanud tervisehädasid

Jäätmete liigiti kogumine

Jäätmete liigiti kogumine kodus

- Võttes aluseks inimesed, kel kodus vastavat liiki jäätmeid tekib, on tallinlaste seas kõige levinum paberi ja papi (87% kogub alati liigiti), pandipakendite (87%), ohtlike jäätmete (84%) ning elektri- ja elektroonikajäätmete (81%) liigiti kogumine. Klaaspakendeid kogub alati liigiti 75%, kasutatud riideid 65%, aia- ja haljastujäätmeid 62%, toidujäätmeid 59% ning plast- ja metallpakendeid ja joogikartongi 52% tallinlastest, kel vastavat liiki jäätmeid tekib.
- Võrreldes 2021. aastaga on pisut sagenenud ohtlike jäätmete liigiti kogumine – 2021. aastal kogus neid jäätmeid alati liigiti 79% ja 2023. aastal 84% neist, kel vastavat liiki jäätmeid tekib.
- Vanuserühmade võrdluses on toidujäätmete liigiti kogumine levinuim 65-aastaste ja eakamate seas (65-aastastest ja eakamatest, kel vastavat liiki jäätmeid tekib, kogub alati liigiti 76%), pandipakendite ning aia- ja haljastujäätmete liigiti kogumine aga vanuserühmas 45-64 (vastavalt 92% ja 79%). Naiste ja meeste vahel märkimisväärsed erinevused puuduvad, ainult kasutatud riiete liigiti kogumine on naiste seas pisut levinum kui meeste seas (alati teeb seda 69% naistest ja 61% meestest, kel vastavat liiki jäätmeid tekib).
- Võrreldes eestlastega on muudest rahvustest elanike seas vähem levinud järgnevate jäätmete liigiti kogumine: klaaspakendid (alati kogub liigiti 80% eestlastest ja 69% muudest rahvustest tallinlastest, kel vastavaid jäätmeid tekib), plast- ja metallpakendid ja joogikartong (vastavalt 57% ja 47%), elektri- ja elektroonikajäätmed (vastavalt 85% ja 76%) ning aia- ja haljastujäätmed (vastavalt 75% ja 38%).
- Korterelamute elanike seas on jäätmete liigiti kogumine vähem levinud kui eramute ja ridaelamute elanike seas: erinevused ilmnevad klaaspakendite (alati kogub liigiti 73% korterelamute ja 88% eramute/ridaelamute elanikest, kel vastavaid jäätmeid tekib), plast- ja metallpakendite ja joogikartongi (vastavalt 50% ja 70%), aia- ja haljastujäätmete (vastavalt 46% ja 84%), elektri- ja elektroonikajäätmete (vastavalt 79% ja 93%) ning ohtlike jäätmete (vastavalt 83% ja 92%) liigiti kogumise osas. Ootuspäraselt on aia- ja haljastujäätmete liigiti kogumine levinuim linnaosades, kus eramaju on kõige enam – Nõmmel ja Pirital (89% ja 81%). Plast- ja metallpakendite ja joogikartongi liigiti kogumine on levinuim Nõmmel (73%).

Põhjused, miks jäätmeid liigiti ei koguta

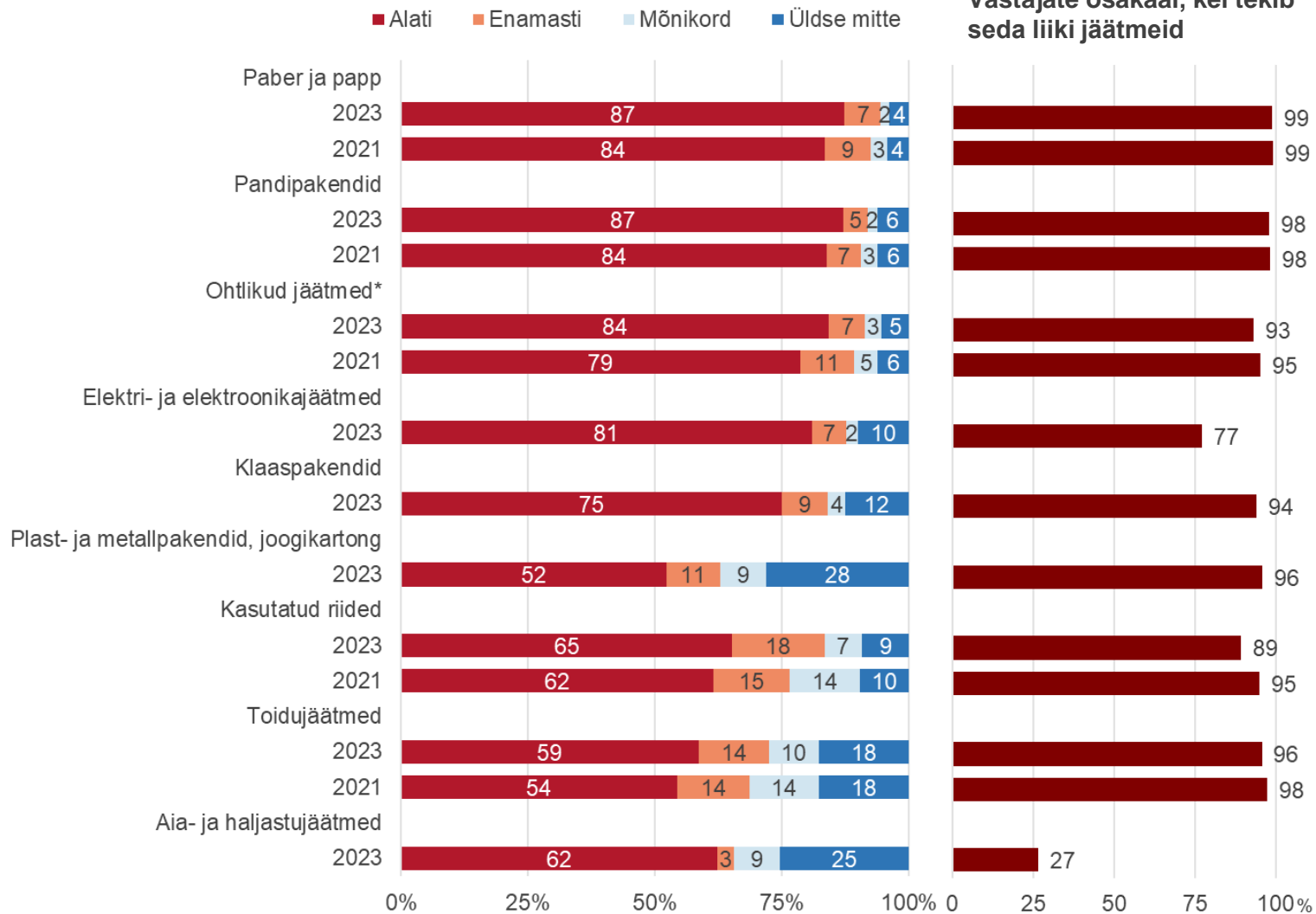
- Kõige levinumaks põhjuseks, miks kodus jäätmeid liigiti ei koguta, on inimeste hinnangul see, et puuduvad vastavad konteinerid või need on kaugel (2021. aastal tõi seda esile 40% ja 2023. aastal 54% neist, kes kõiki jäätmeid alati/enamasti liigiti ei kogu). Sageli toodi esile ka seda, et jäätmeid tekib vähe (36%) või et nende liigiti kogumiseks pole ruumi (24%). Harvemini toodi põhjuseks ajapuudust (10%), teabepuudust (6%), arvamust, et jäätmete liigiti kogumine pole vajalik (4%) või muid põhjusi (6%).
- Võrreldes naistega töid mehed sagedamini põhjuseks ajapuudust (7% naistest ja 13% meestest, kes kõiki jäätmeid alati/enamasti liigiti ei kogu) ning seda, et ei pea jäätmete liigiti kogumist vajalikuks (vastavalt 2% ja 7%). Võrreldes 45-aastaste ja eakamatega töid ajapuudust põhjuseks sagedamini 15-29-aastased (vastavalt 5% ja 20%). Võrreldes eramute ja ridaelamute elanikega põhjendasid korterelamute elanikud jäätmete liigiti kogumata jätmist sagedamini sellega, et vastavad konteinerid puuduvad või asuvad kaugel (vastavalt 37% ja 56% neist, kes kõiki jäätmeid alati/enamasti liigiti ei kogu).

Jäätmete liigiti kogumine kodus

Kui sageli kogutakse Teie kodus praegu liigiti järgnevaid jäätmeid?

2023. aastal n=251-794 ja 2021. aastal n=441-798

(vastajad, kel tekib antud liiki jäätmeid)

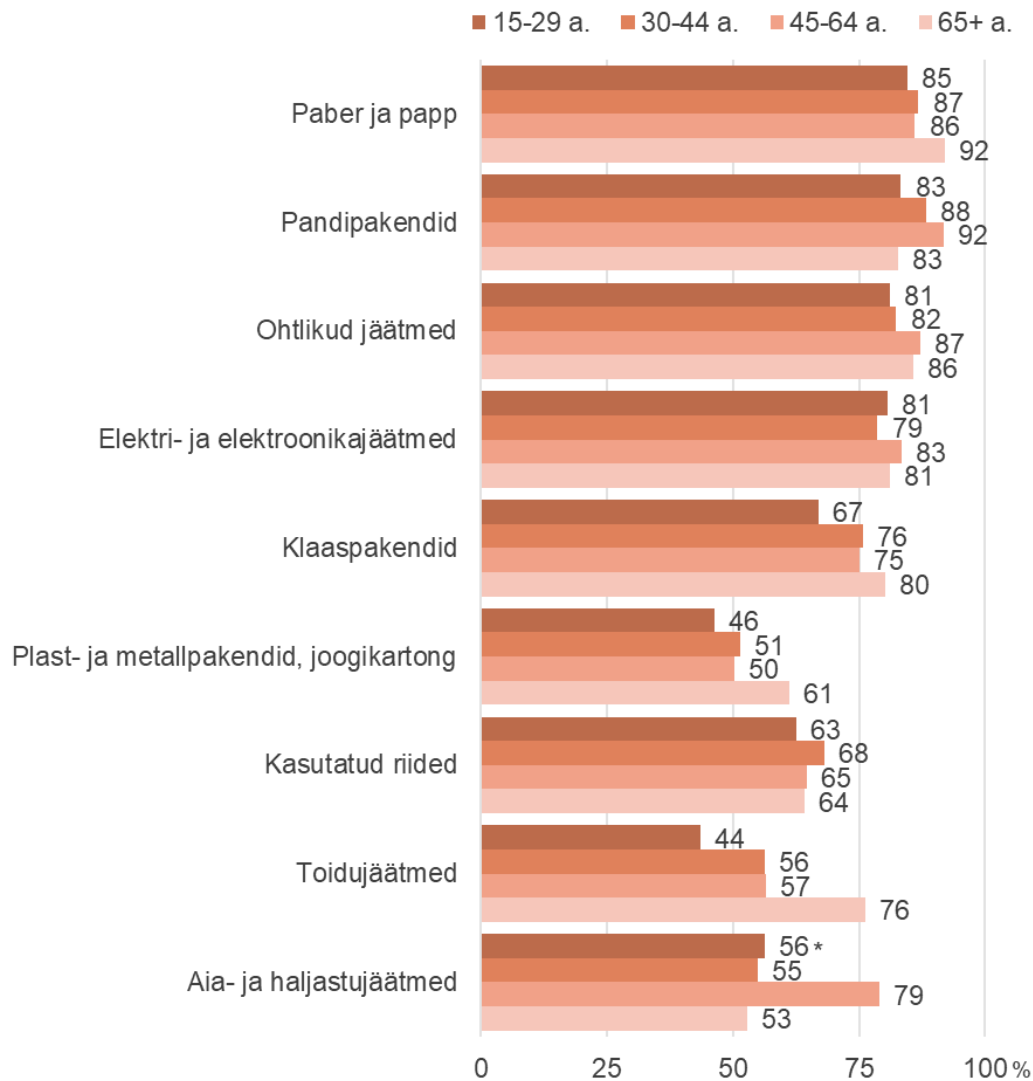

Küsitlustulemuste põhjal on jäätmete liigiti kogumine saagenenud ka elektri- ja elektroonikajäätmete (2021. aastal kogus neid alati liigiti 68% ja 2023. aastal 81% neist, kel vastavat liiki jäätmeid tekib) ning aia- ja haljastujäätmete osas (2021. aastal kogus alati liigiti 42% ja 2023. aastal 62% neist, kel vastavat liiki jäätmeid tekib. Samas pole nende jäätmeliikide osas tulemused 2021. aastaga täpselt võrreldavad. Nende vastajate osakaal, kel tekib elektri- ja elektroonikajäätmeid, on küsitlusvalimis võrreldes 2021. aastaga vähenenud 89%-lt 77%-le ning nende vastajate osakaal, kel tekib aia- ja haljastujäätmeid, 55%-lt 27%-le. Põhjus seisneb tõenäoliselt meetodika muutmises: 2023. aasta uuringus oli vastusevariant "Ei teki selliseid jäätmeid" ettelootav, kuid 2021. aasta uuringus mitte. Tulenevalt sellest, et 2021. aastal seda vastusevarianti ette ei loetud, valisid vastajad, kel vastavaid jäätmeid ei teki, 2021. aastal tõenäoliselt sageli hoopis vastuse: "Üldse mitte" (st liigitusid nende vastajate hulka, kes vastavaid jäätmeid liigiti ei kogu) – elektri- ja elektroonikajäätmete osas oli vastuse "üldse mitte" osakaal 2021. aastal 15% ja aia- ja haljastujäätmete osas 40%.

* Nt ravimid, patareid, akud, lambipirnid, värvijäädgid, kemikaalid, eterniit jm

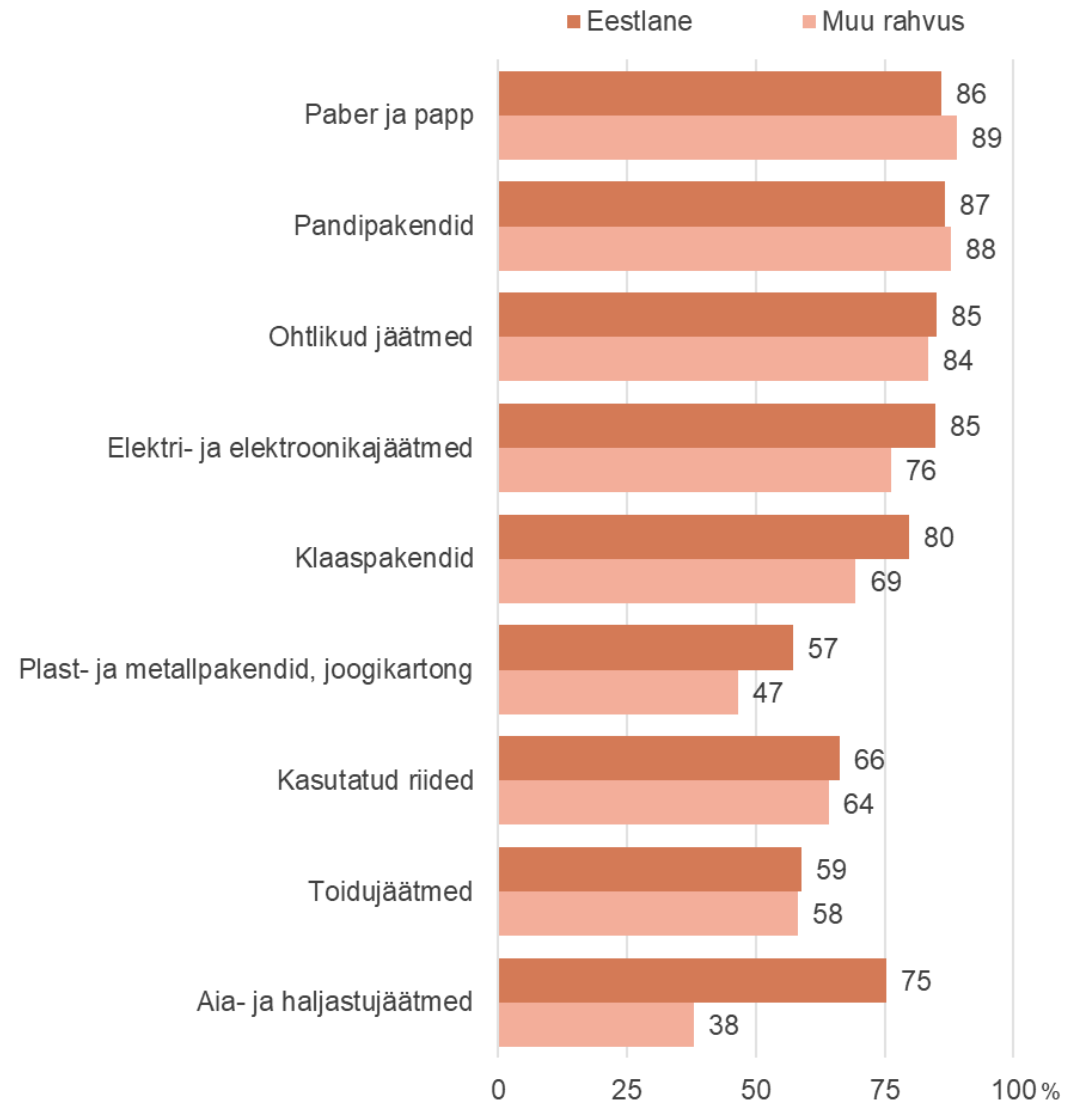
Jäätmete liigiti kogumine kodus, vanuse ja rahvuse võrdlus

Vastajate osakaal, kelle kodus kogutakse alati liigiti järgnevaid jäätmeid. Vanuserühmade võrdlus
n=251-794 (vastajad, kel tekib antud liiki jäätmeid)

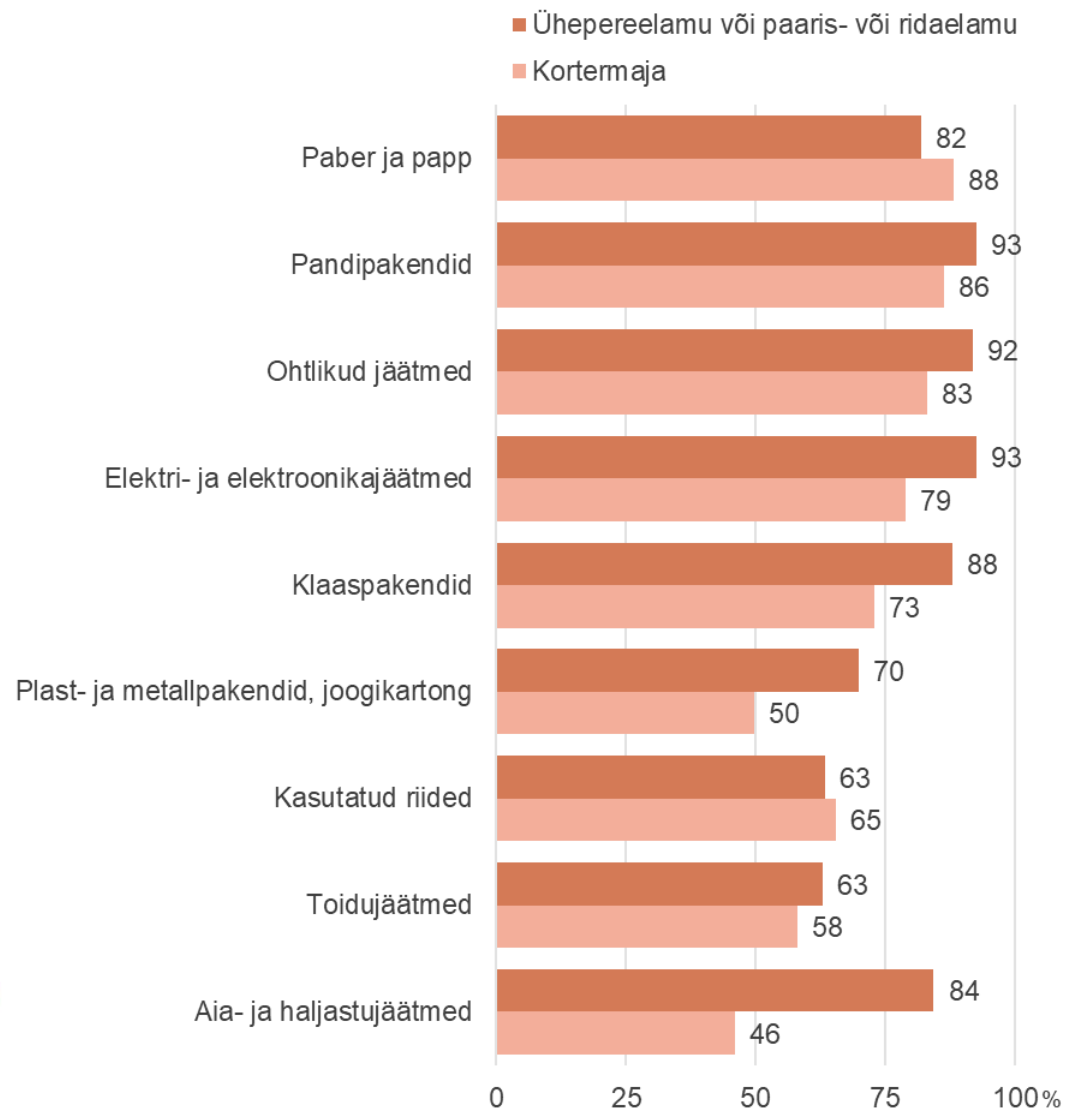
* Antud rühmas oli valim üldistuste tegemiseks liiga väike (alla 30 vastaja)

Eesti ja muudest rahvustest elanike võrdlus

Jäätmete liigiti kogumine kodus, võrdlus elamutüübi alusel

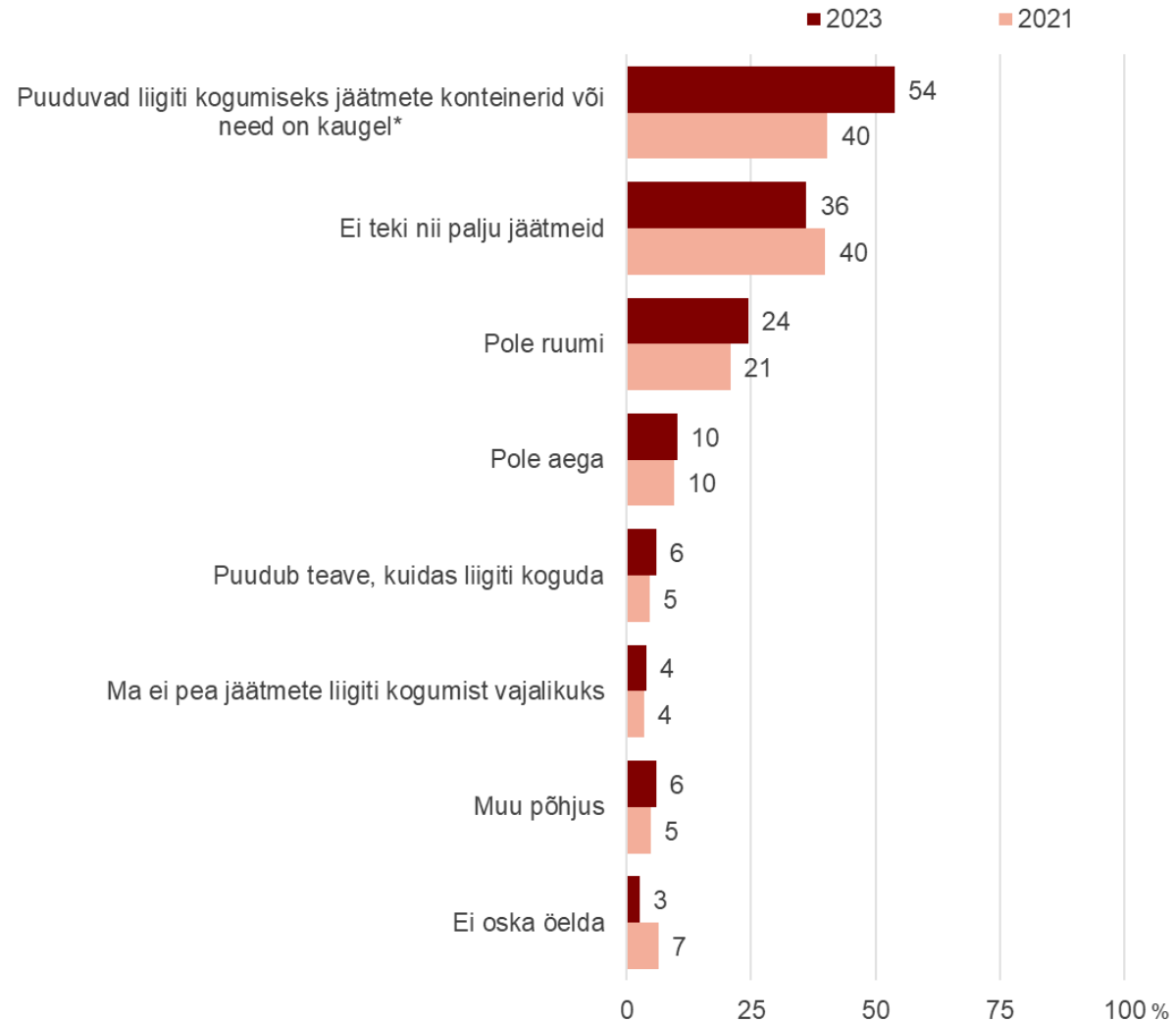
Vastajate osakaal, kelle kodus kogutakse alati liigiti järgnevaid jäätmeid. – Võrdlus elamutüübi alusel
n=251-794 (vastajad, kel tekib antud liiki jäätmeid)

Põhjused, miks ei koguta liigiti kõiki liiki jäätmeid või ei tehta seda pidevalt

Kui Te ei kogu liigiti kõiki liiki jäätmeid või ei tee seda pidevalt, siis millistel põhjustel?

2023. aastal n=448 ja 2021. aastal n=518 (vastajad, kes ei kogu kõiki jäätmeliike alati/enamasti)

* 2021. aasta ankeedis oli selle vastusevariandi sõnastus: "Liigiti kogutud jäätmeid on keeruline üle anda (puuduvad konteinerid või need on liiga kaugel)"

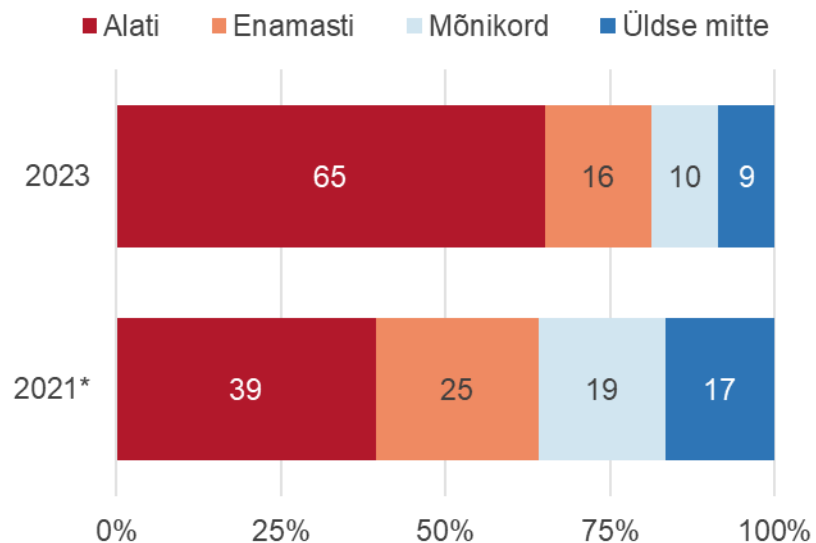
Jäätmete liigiti kogumine avalikus ruumis ja tööl

- Suurem osa tallinlastest kogub jäätmeid liigiti ka avalikus ruumis (näiteks tänavatel, peatustes, parkides, väljakutel ja randades) viibides: 65% paneb enda sõnul avalikus ruumis viibides jäätmed alati just seda liiki jäätmetele ettenähtud prügikastidesse. Alati koguvad avalikus ruumis jäätmeid liigiti 70% eestlastest ja 60% muudest rahvustest elanikest. Vanuserühmade võrdluses on jäätmete avalikus ruumis liigiti kogumine kõige vähem levinud 65-aastaste ja eakamate seas (19% ei kogu kunagi liigiti).
- Tallinlastest 37% hinnangul on jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikaste avalikus ruumis piisavalt ning 58% hinnangul ebapiisavalt. Linlased, kes avalikus ruumis alati/enamasti jäätmeid liigiti koguvad, on liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega rahul vähem kui need, kes koguvad jäätmeid liigiti harva või üldse mitte. Jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega on mehed rahul sagedamini kui naised (40% meestest ja 33% naistest). Võrreldes 65-aastaste ja eakamatega peavad 15-44-aastased tallinlased jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide arvu sagedamini ebapiisavaks (vastavalt 47% ja 65%). Samuti peavad jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide arvu sagedamini ebapiisavaks eesti rahvusest (eestlastest 61% ja muudest rahvustest 54%), kõrgharidusega (kõrgharitutest 63% ja madalama haridusega inimestest 54%) või hea majandusliku toimetulekuga inimesed (hea toimetulekuga inimestest 69% ja tagasihoidlikuma toimetulekuga inimestest 55%).
- Tööandja ruumides tööl käivatest tallinlastest 86% sõnul kogutakse nende töökohas jäätmeid liigiti (eestlasest märkis seda 89% ja muudest rahvustest vastajatest 82%). Kõige levinum on töökohtades paberi ja papi liigiti kogumine (90% neist, kelle töökohas jäätmeid liigiti kogutakse), kuid küllaltki levinud on ka biojäätmete (65%) ning plast- ja metallpakendite (60%) liigiti kogumine. Biojäätmete liigiti kogumist töökohas tõid sagedamini esile naised (72% naistest ja 57% meestest, kelle töökohas jäätmeid liigiti kogutakse). Võrreldes 45-64-aastastega tõid klaaspakendite ja pandipakendite liigiti kogumist töökohal sagedamini esile 30-44-aastased (klaaspakendite liigiti kogumist vastavalt 32% ja 50%, pandipakendite liigiti kogumist vastavalt 24% ja 46%). Inimestest, kelle töökohal jäätmeid liigiti kogutakse, kogub 84% ka ise töökohal jäätmeid alati liigiti.
- Töötavatest inimestest 24%-l on viimastel aastatel töö juures toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta (sealjuures 19%-l eestlastest ja 30%-l muudest rahvustest vastajatest). Vanuserühmade võrdluses tõid 30-44-aastased selliste koolituste toimumist esile sagedamini kui 65-aastased ja eakamad (vastavalt 29% ja 15%).

Jäätmete liigiti kogumine avalikus ruumis

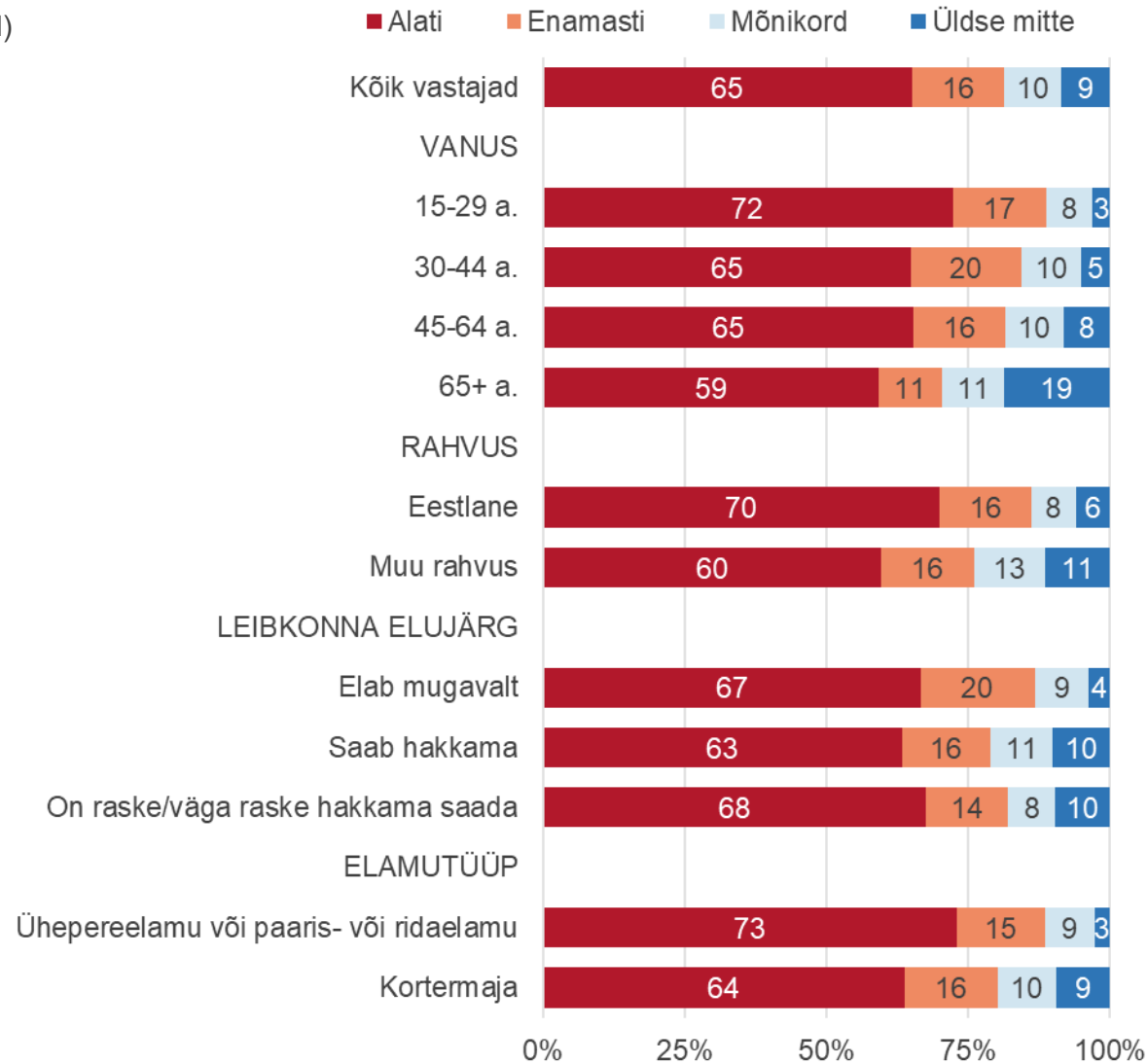
Kui sageli Te panete avalikus ruumis jäätmeid just seda liiki jäätmetele ettenähtud prügikastidesse? Näiteks tänavatel, peatustes, parkides, väljakutel või randades.

2023. aastal n=784 ja 2021. aastal n=766 (kõik sisulise vastuse andnud vastajad)

* 2021. aasta uuringus oli küsimuse sõnastus järgnev: Kui sageli Te kogute liigiti jäätmeid avalikus ruumis, näiteks tänavatel, ühistranspordipeatustes, parkides ja väljakutel? 2021. ja 2023. aasta tulemuste erinevus võib olla põhjendatav küsimuse sõnastuse muutmisega (2021. aastal oli küsimus abstraktsem, st küsiti jäätmete liigiti kogumise kohta üldiselt, kuid 2023. aastal konkreetsem - küsiti, kui sageli pannakse jäätmeid just seda liiki jäätmetele ettenähtud prügikastidesse).

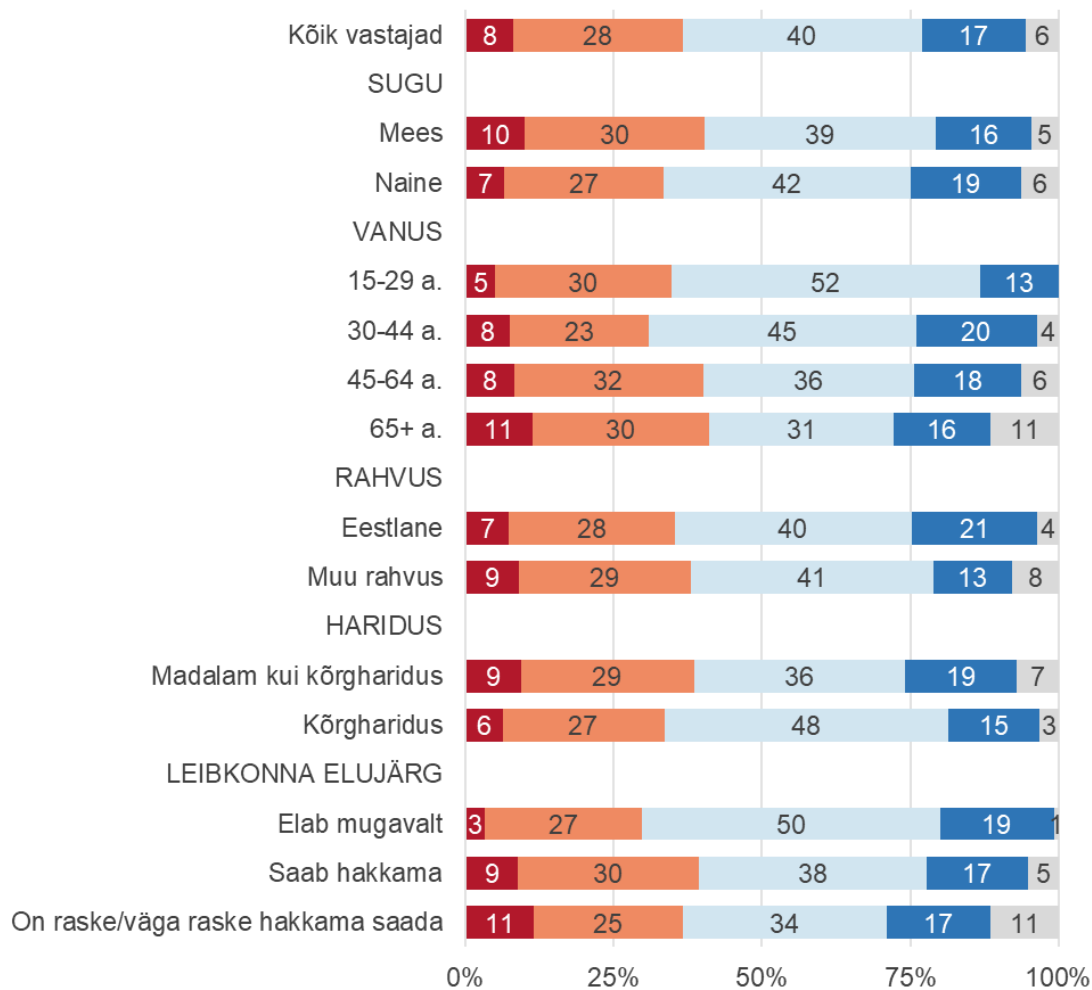
Taustrühmade võrdlus, 2023

Rahulolu prügikastide piisavusega avalikus ruumis

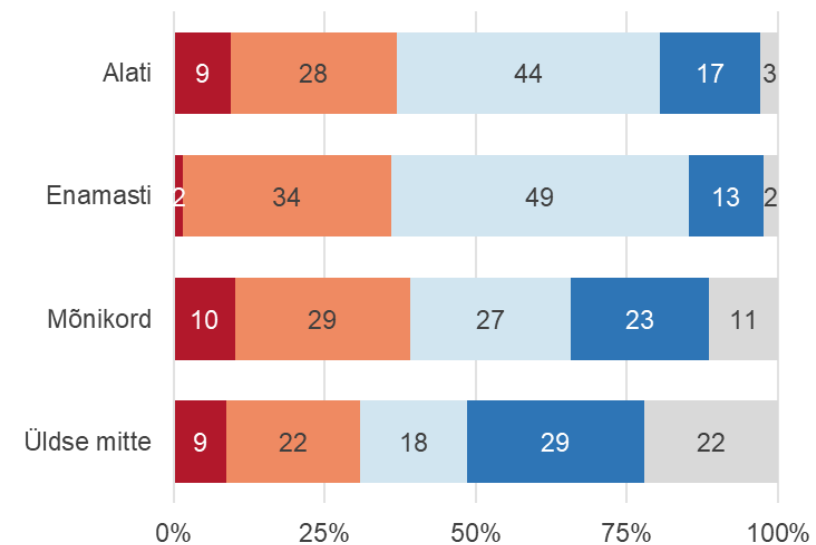
Kas jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikaste on avalikus ruumis piisavalt? Näiteks tänavatel, peatustes, parkides, väljakutel või randades.
n=803 (kõik vastajad)

■ Täiesti piisavalt ■ Pigem piisavalt ■ Pigem ebapiisavalt ■ Täiesti ebapiisavalt ■ Ei oska öelda

Võrdlus lähtuvalt avalikus ruumis jäätmete liigiti kogumise sagedusest

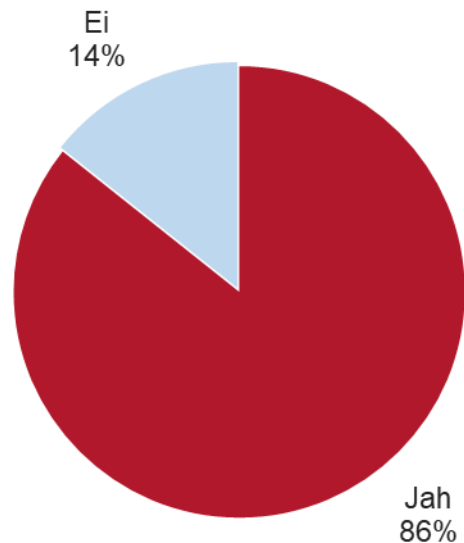
■ Täiesti piisavalt ■ Pigem piisavalt ■ Pigem ebapiisavalt ■ Täiesti ebapiisavalt ■ Ei oska öelda

2021. aasta uuringus paluti vastajail hinnata oma rahulolu jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikastide piisavusega Tallinna avalikus ruumis. Toona oli küsitletutest 11% prügikastide piisavusega väga rahul, 42% pigem rahul, 34% pigem ei olnud rahul, 9% polnud üldse rahul ning 5% ei osanud hinnangut anda. Tulenevalt hinnanguskaala erinevusest pole 2021. ja 2023. aasta tulemused üheselt võrreldavad.

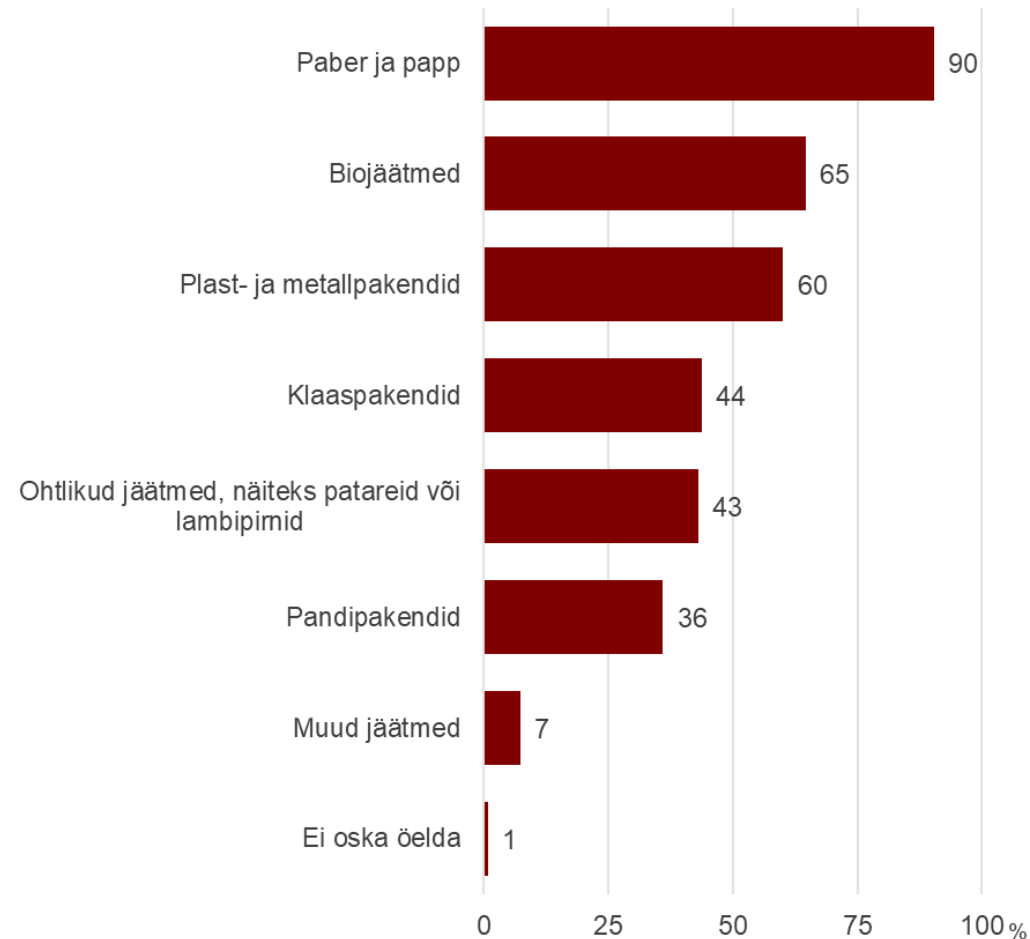
Jäätmete liigiti kogumine töökohal

Kas Teie töökohas kogutakse jäätmeid liigiti? "Jah"-vastuste osakaal
n=519 (vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul käinud tööl tööandja ruumides ning oskasid jäätmete liigiti kogumise osas vastuse anda)

2021. aasta uuringus esitati vastav küsimus neile, kes käisid tööl väljaspool kodu. Toona märkis 80% väljaspool kodu tööl käivatest inimestest, et nende töökohas kogutakse jäätmeid liigiti.

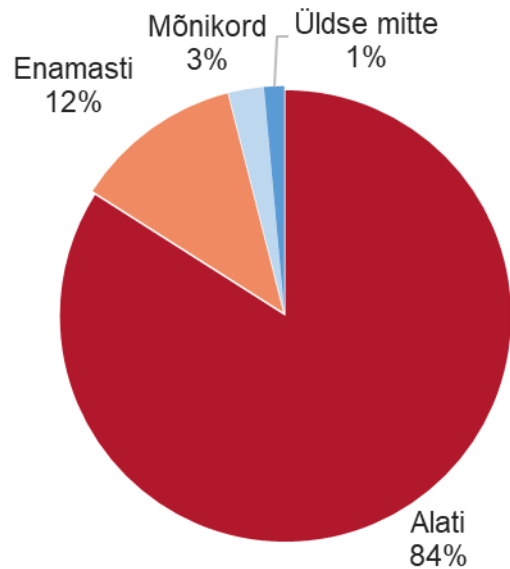
Milliseid jäätmeid Teie töökohas liigiti kogutakse?
n=446 (vastajad, kelle töökohas kogutakse liigiti jäätmeid)

Jäätmete liigiti kogumine töökohal ja vastavad koolitused

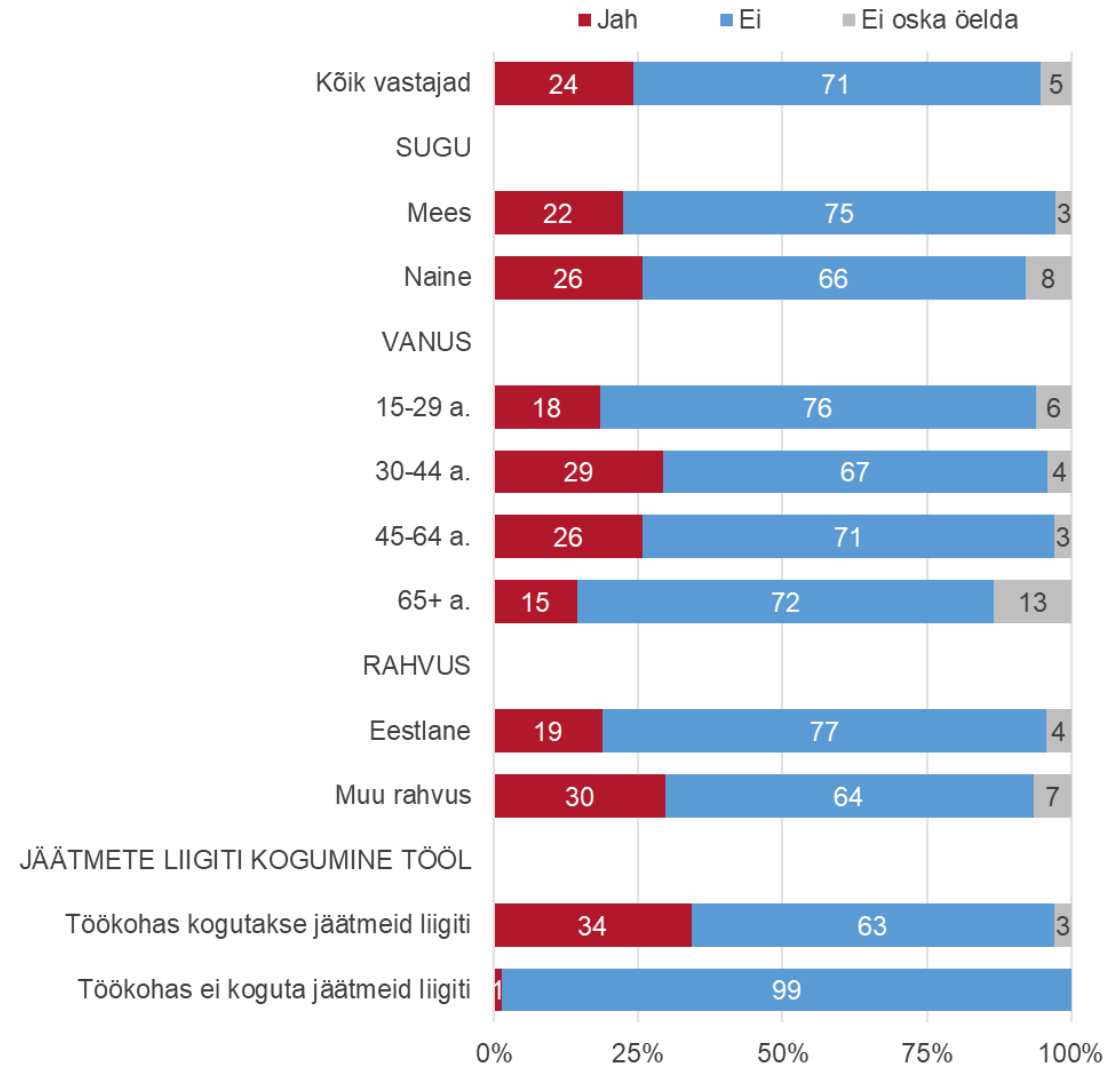
Kui tihti Teie kogute töökohal jäätmeid liigiti erinevatesse prügikastidesse?

n=442 (vastajad, kelle töökohas kogutakse liigiti jäätmeid ning kes oskasid enda jäätmete liigiti kogumise kohta vastuse anda)

Kas Teil on töö juures viimastel aastatel toimunud koolitusi jäätmete liigiti kogumise kohta?

n=660 (vastajad, kes on 12 kuu jooksul töötanud)

Jäätmete üleandmine ja ümbertöötlemine

Toidujäätmete ning aia- ja haljastujäätmete kompostimine

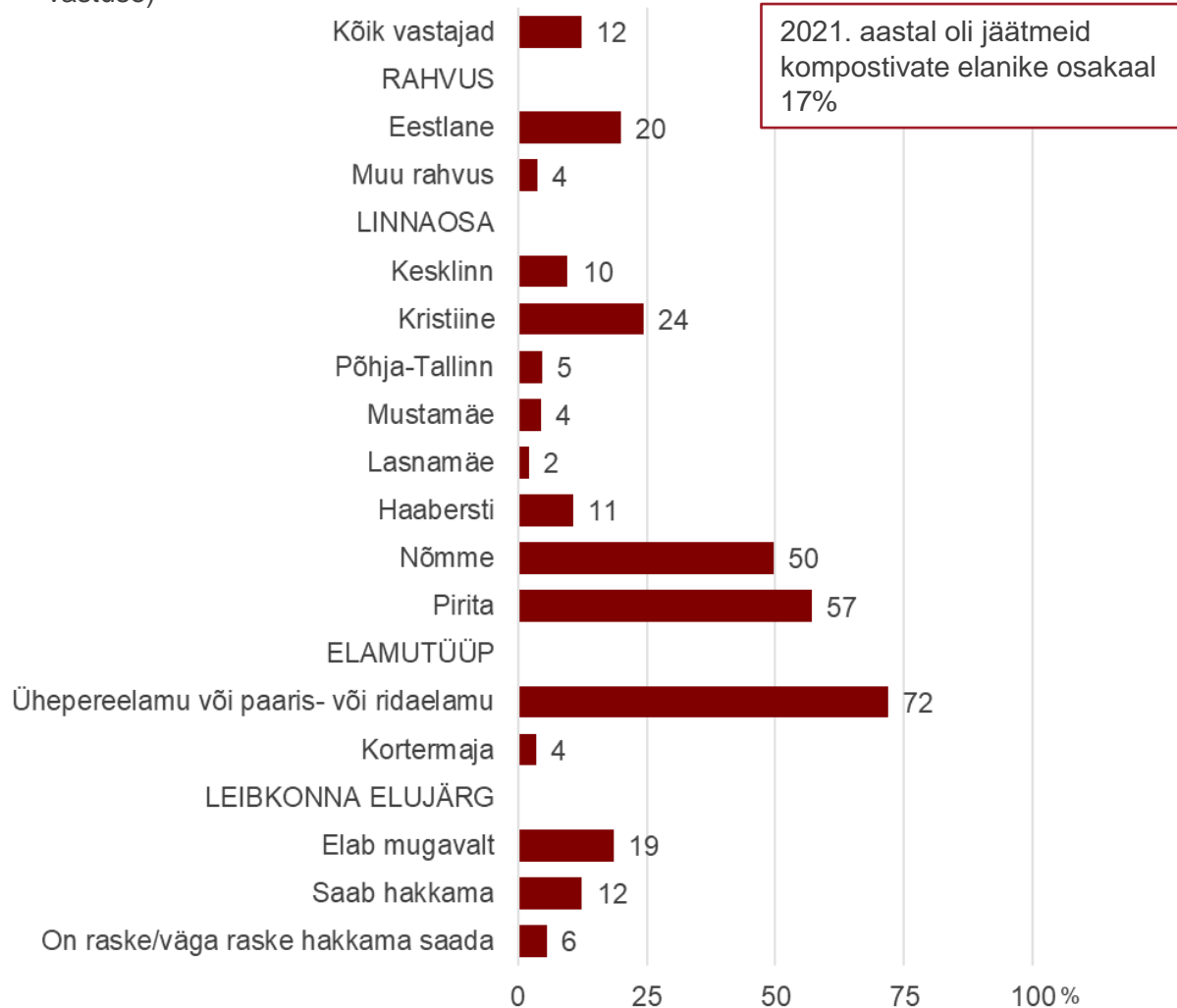
- Tallinlastest 12% kompostib toidujäätmeid või aia- ja haljastujäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis (2021. aastal 17%, st jäätmeid kompostivate tallinlaste osakaal on pisut vähenenud).
- Eramute ja ridaelamute elanikest kompostivad jäätmeid 72%, kortermajade elanikest aga vaid 4%. Linnaosade võrdluses on jäätmete kompostimine levinuim Pirital (57%) ja Nõmmel (50%), kõige vähem levinud aga Lasnamäel (2%), Mustamäel (4%) ning Põhja-Tallinnas (5%). Eestlaste seas on jäätmete kompostimine levinum kui muudest rahvustest tallinlaste seas (vastavalt 20% ja 4%) ning majanduslikult hästi toime tulevate inimeste seas levinum kui majanduslike toimetulekuraskustega elanike seas (vastavalt 19% ja 6%) – need erinevused on suures osas tingitud sellest, et eesti rahvusest või majanduslikult hästi toime tulevate elanike seas on eramute ja ridaelamute elanikke enam kui muudest rahvustest või majanduslike toimetulekuraskustega elanike seas.
- Oma elukoha hoovis jäätmeid kompostivatest inimestest 65% kompostib jäätmeid pealt kinnises kompostikastis, 27% pealt lahtises kompostikastis ning 14% lahtises hunnikus.
- Põhjustena, miks jäätmeid koduhoovis ei kompostita, nimetati kõige sagedamini ruumipuudust (36% neist, kes ei komposti; sagedamini töid esile kõrgharidusega (41%) või Kesklinnas elavad inimesed (49%)). Üsna palju oli ka neid, kes ei pidanud kompostimist vajalikuks (29% neist, kes ei komposti; sagedamini mehed (33%), muudest rahvustest (34%) või ilma kõrghariduseta elanikud (33%)).

Toidujäätmete ning aia- ja haljastujäätmete kompostimine

Kas Te kompostite toidujäätmeid või aia- ja haljastujäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis?

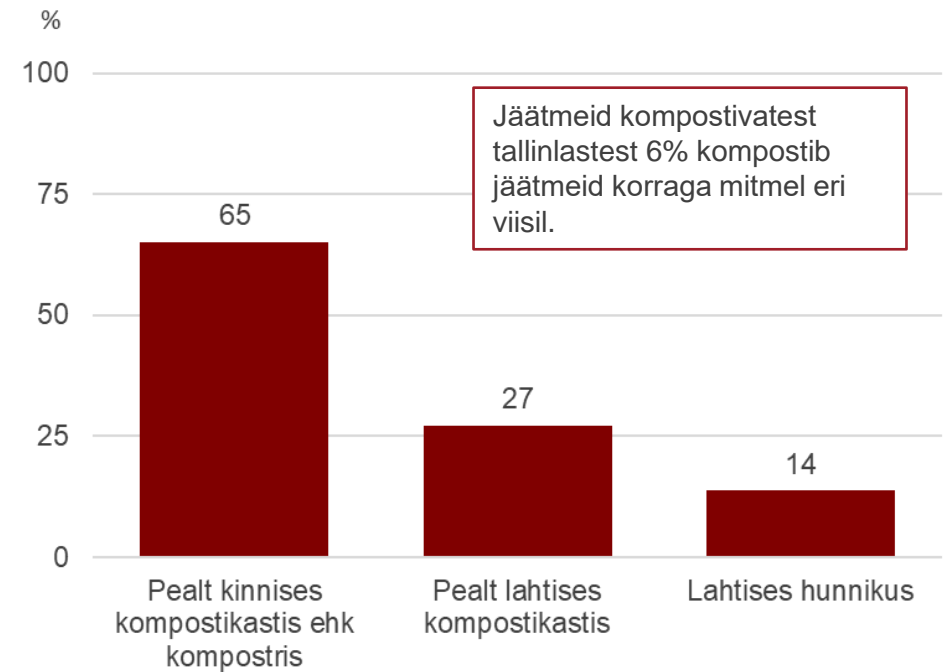
Jäätmeid kompostivate elanike osakaal

2023. aastal n=802 ja 2021. aastal n=790 (vastajad, kes oskasid anda sisulise vastuse)

Millisel viisil Te oma elukoha hoovis kompostimist teete?

n=130 (vastajad, kes kompostisid jäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis ning oskasid kompostimise viisi kohta anda sisulise vastuse)

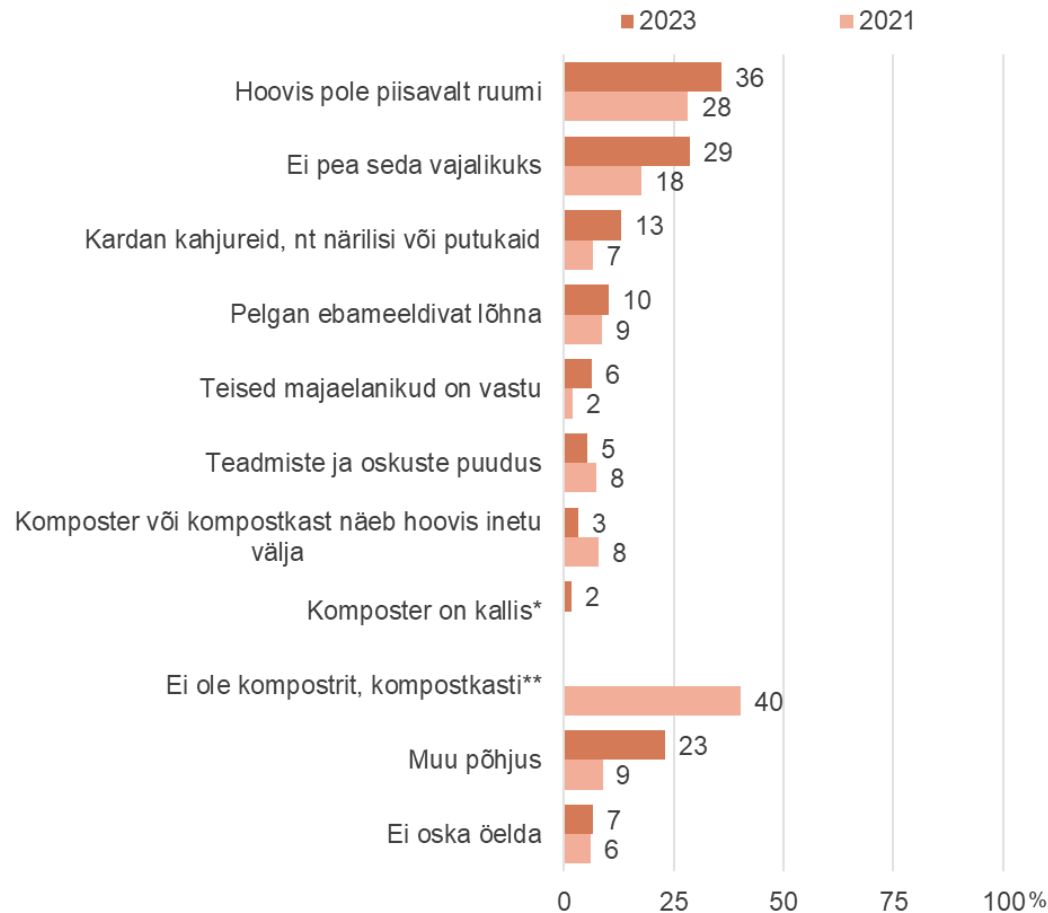

2021. aasta uuringus märkis jäätmeid kompostivatest vastajatest 78%, et kompostib jäätmeid kompostris või kaanega kompostikastis ning 30%, et kompostib jäätmeid lahtises hunnikus.

Põhjused, miks jäätmeid ei kompostita

Mis on kõige olulisemad põhjused, miks Te ei komposti toidujäätmeid või aia- ja haljastujäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis?

2023. aastal n=670 ja 2021. aastal n=626 (vastajad, kes toidujäätmeid või aia- ja haljastujäätmeid oma Tallinna elukoha hoovis ei komposti)

* 2021. aasta uuringu ankeedis see vastusevariant puudus

** 2023. aasta uuringu ankeedis see vastusevariant puudus

“Muu põhjus” all toodi esile järgnevaid teemasid: elan kortermajas, pole sobivat kohta/aeda/hoovi, pole kompostrit (nt ühistu pole tellinud/korraldanud), pole sellele mõelnud, ei pea vajalikuks, piisab biojäätmete konteinerist, pole võimalik, pole aega, ei teki seda liiki jäätmeid või neid tekib vähe, pole veel jõudnud, pole piisavalt infot, kuidas linnas kompostida, viin jäätmed maale/suvilasse (kompostin seal).

Pandimärgiseta pakendijäätmete liigiti üleandmine

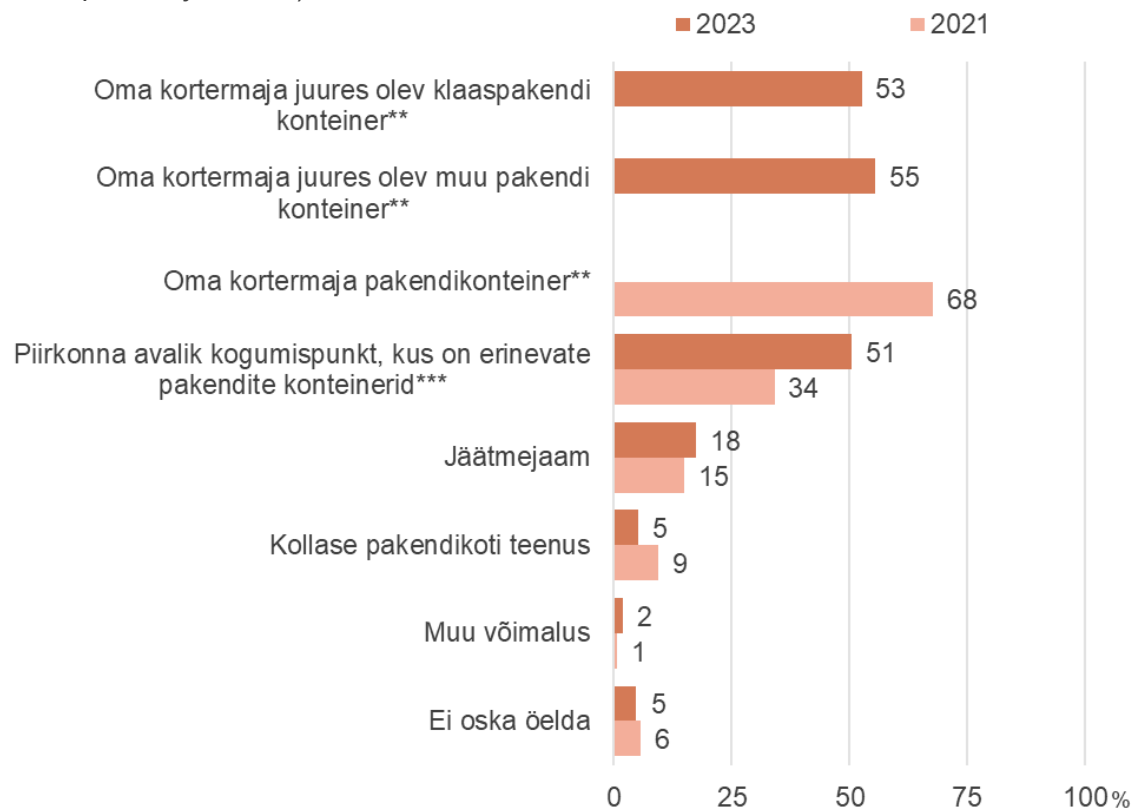
- Tallinlastest, kel jääb kodus üle pandimärgiseta pakendijäätmeid, kogub neid liigiti 89%. Pakendijäätmete liigiti üleandmiseks kasutatakse kõige sagedamini oma kortermaja juures asuvaid pakendikonteinereid (12 kuu jooksul on kasutanud 68% neist, kes pakendijäätmeid liigiti koguvad, sealjuures 53% on kasutanud klaaspakendi konteinerit ning 55% muu pakendi konteinerit). Levinud on ka piirkonna avalike kogumispunktide kasutamine (51%).
- Kortermajade elanikud kasutavad pakendijäätmete liigiti ära andmiseks kõige sagedamini oma kortermaja juures asuvaid pakendikonteinereid (klaas- ja muu pakendi konteinerite kasutajaid kokku 75%), eramute ja ridaelamute elanikud aga piirkonna avalikke kogumispunkte (73%). Eramute ja paaris/ridaelamute elanike seas on suhteliselt levinud ka jäätmejaamade ja kollase pakendikoti teenuse kasutamine pakendijäätmete liigiti üleandmiseks (jätmejaamadesse on viinud 33% ja kollase pakendikoti teenust kasutanud 21% neist, kes pakendeid liigiti koguvad).
- Linnaosade võrdluses on kollase pakendikoti ja jätmejaamade teenuse kasutamine pakendijäätmete äraandmiseks levinuim Nõmmel (vastavalt 30% ja 33%) ning avalike kogumispunktide kasutamine Nõmmel ja Pirital (vastavalt 66% ja 69%).
- Võrreldes naistega on meeste seas levinum pakendijäätmete üleandmine jätmejaama (21% meestest ja 15% naistest, kes koguvad pakendijäätmeid liigiti). Muud taustrühmade vahelised erinevused on enamjaolt seletatavad erinevustega jagunemises elamutüübi alusel. Võrreldes muudest rahvustest elanikega (kelle seas on enam kortermajade elanikke) on eestlaste seas levinum pakendijäätmete liigiti üleandmine piirkonna avalikesse kogumispunktidesse (vastavalt 41% ja 58%) või jätmejaamadesse (11% ja 23%), muudest rahvustest elanike seas aga oma kortermaja juures asuvasse pakendikonteineritesse (vastavalt 73% ja 64%). Erinevused ilmnevad ka kõrgharidusega inimeste (kelle seas on enam eramute/ridaelamute elanikke) ning madalama haridusega inimeste (kelle seas on enam kortermajade elanikke) vahel – pakendijäätmeid liigiti koguvate kõrgharidusega inimeste seas on piirkonna avalike kogumispunktide kasutamine pisut levinum (vastavalt 55% ja 47%).

Pandimärgiseta pakendijäätmete liigiti üleandmine

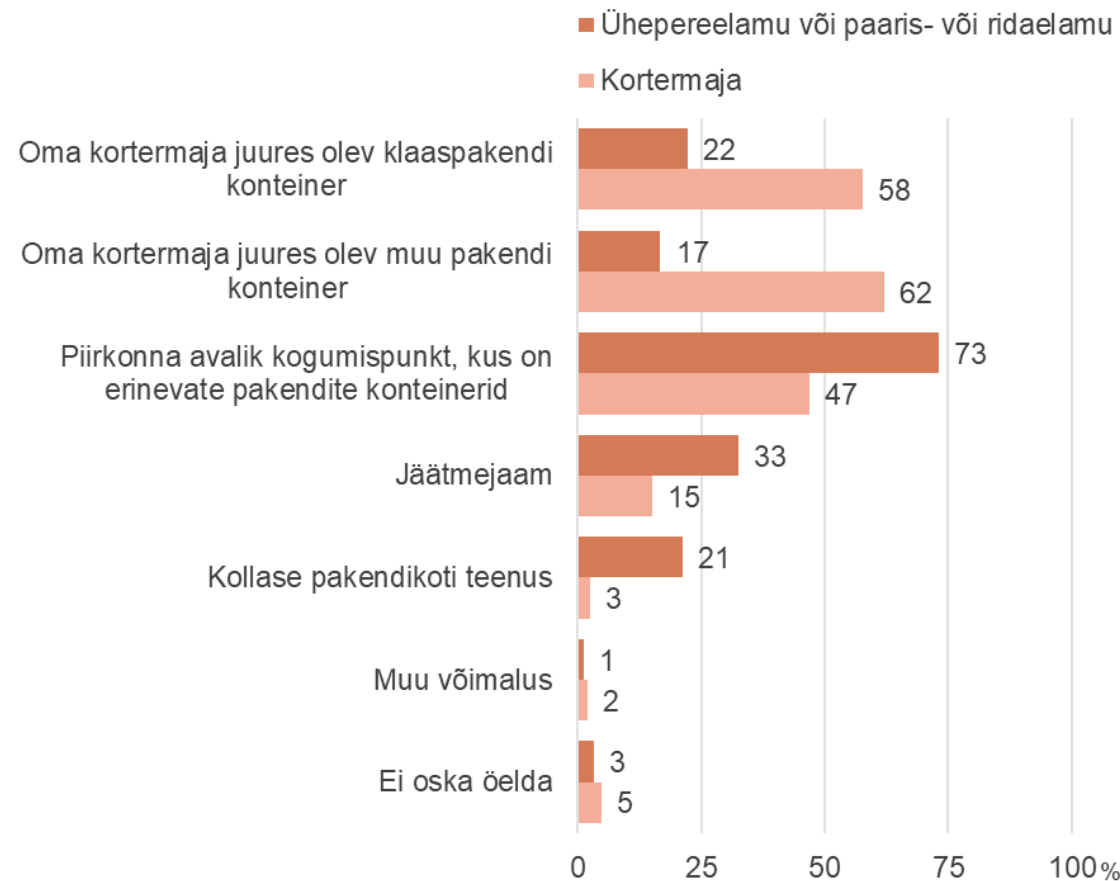
Milliseid võimalusi Te olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud pakendijäätmete liigiti üleandmiseks?

Pakendijäätmed on klaas-, plast- ja metallpakendid ning joogikartong.*

2023. aastal n=713 ja 2021. aastal n=543 (vastajad, kes koguvad kodus liigiti pakendijäätmeid)*

Võrdlus lähtuvalt elukoha tüübist, 2023

* 2021. aasta uuringus vastajaile seda selgitust ei kuvatud, mis võib tulemuste võrreldavust mõjutada.

** 2021. aasta uuringus oli kasutusel vastusevariant: "Oma kortermaja pakendikonteiner", mida märkis 68% vastajatest. 2023. aasta uuringu lahutati see kaheks eraldi variandiks: "Oma kortermaja juures olev klaaspakendi konteiner" ning "Oma kortermaja juures olev muu pakendi konteiner". Kokkuvõttes märkis neid vastusevariante 2023. aastal samuti 68% vastajaist.

*** 2021. aasta uuringu ankeedis oli selle variandi sõnastus: "Avalik pakendite kogumispunkt (konteiner)".

Pandimärgiseta pakendijäätmete liigiti üleandmine, linnaosade võrdlus

Milliseid võimalusi Te olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud pakendijäätmete liigiti üleandmiseks?

Pakendijäätmed on klaas-, plast- ja metallpakendid ning joogikartong.

n=713 (vastajad, kes koguvad kodus liigiti pakendijäätmeid)

Linnaosade võrdlus

	Kesklinn	Kristiine	Põhja-Tallinn	Mustamäe	Lasnamäe	Haabersti	Nõmme	Pirita
Oma kortermaja juures olev klaaspakendi konteiner	49%	51%	59%	60%	61%	57%	23%	23%
Oma kortermaja juures olev muu pakendi konteiner	53%	51%	59%	59%	68%	59%	25%	29%
Piirkonna avalik kogumispunkt, kus on erinevate pakendite konteinerid	50%	43%	43%	50%	48%	52%	66%	69%
Jäätmejaam	21%	30%	12%	15%	12%	10%	33%	28%
Kollase pakendikoti teenus	2%	2%	2%	0%	4%	2%	30%	14%
Muu võimalus	3%	0%	0%	0%	3%	2%	2%	4%
Ei oska öelda	3%	3%	8%	4%	5%	2%	7%	10%

Tabelis on **sinisega** tähistatud kogu valimi keskmisest oluliselt kõrgem ning **punasega** kogu valimi keskmisest oluliselt madalam tulemus 95%-sel usaldusnivool.

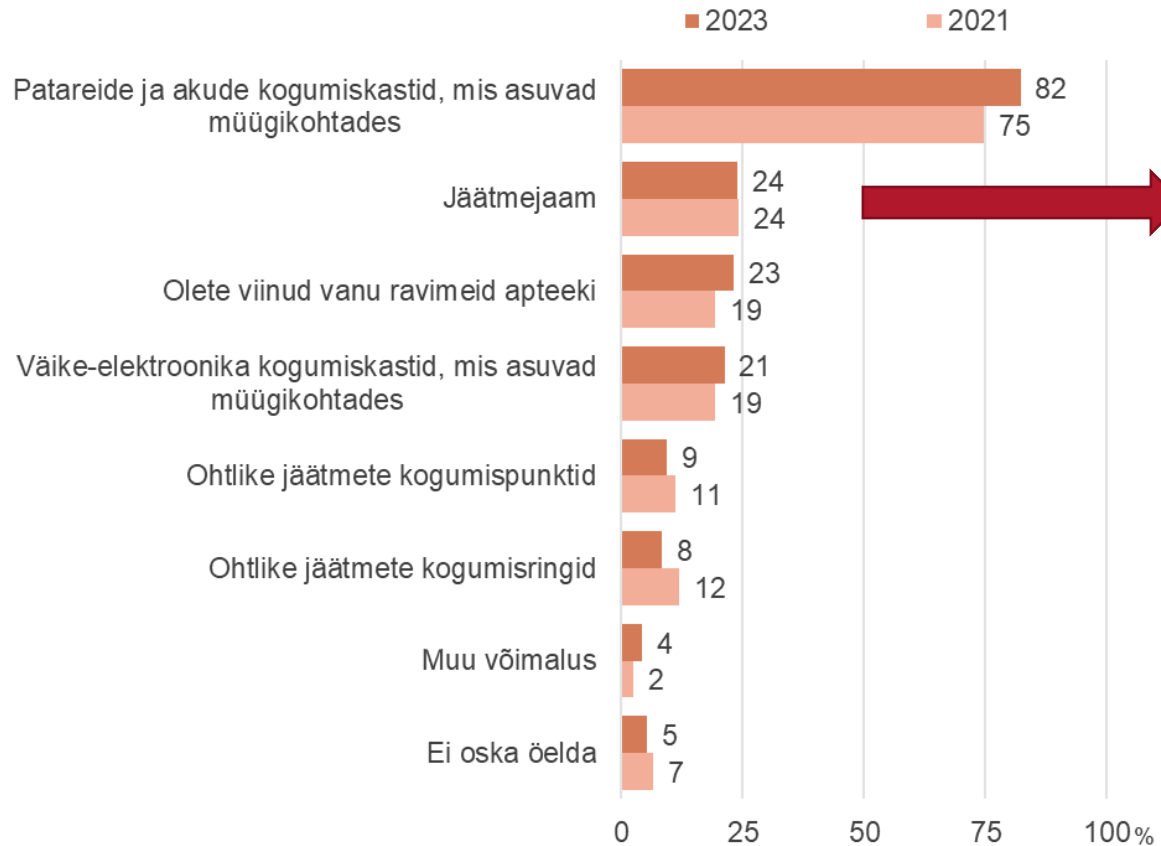
Ohtlike jäätmete liigiti üleandmine

- Tallinlastest, kel jääb kodus üle ohtlikke jäätmeid, kogub 95% neid liigiti. Ohtlikke jäätmeid liigiti koguvatest inimestest 82% on viimase 12 kuu jooksul nende jäätmete üleandmiseks kasutanud müügikohtades asuvaid patareide kogumiskaste, ning see näitaja on võrreldes 2021. aastaga suurenenud (toona 75%). Muud levinumad võimalused ohtlike jäätmete üleandmiseks on nende viimine jäätmejaamadesse (24%) või müügikohtades asuvasse väikeelektronika kogumiskastidesse (21%), samuti ka vanade ravimite üleandmine apteeki (23%).
- Võrreldes meestega on naised ohtlike jäätmete üleandmiseks sagedamini kasutanud patareide ja akude kogumiskaste müügikohtades (78% meestest ja 86% naistest, kes koguvad ohtlikke jäätmeid liigiti) ja ohtlike jäätmete kogumispunkte (vastavalt 6% ja 12%), samuti viinud sagedamini vanu ravimeid apteeki (vastavalt 16% ja 29%).
- Vanuserühmade võrdluses on ohtlike jäätmete kogumispunkti viimine 30-44-aastaste seas levinum kui 15-29-aastaste seas (14% 30-44-aastastest ja 4% 15-29-aastastest, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad).
- Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlaste seas levinum ohtlike jäätmete üleandmine jäätmejaamadesse (10% muudest rahvustest elanikest ja 36% eestlastest, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad) ning vanade ravimite apteeki viimine (vastavalt 19% ja 26%), kuid vähem levinud ohtlike jäätmete üleandmine müügikohtades asuvasse väikeelektronika kogumiskastidesse (25% muudest rahvustest elanikest ja 18% eestlastest, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad).
- Võrreldes kortermajade elanikega on eramute ja ridaelamute elanike seas levinum ohtlike jäätmete üleandmine jäätmejaama (vastavalt 19% ja 53% neist, kes koguvad ohtlikke jäätmeid liigiti). Linnaosade võrdluses on ohtlike jäätmete viimine jäätmejaama levinuim Nõmme (56%) ja Pirita (52%) elanike seas.
- Võrreldes madalama haridusega inimestega on kõrgharidusega inimeste seas pisut levinum ohtlike jäätmete üleandmine jäätmejaamadesse (vastavalt 21% ja 28% neist, kes koguvad ohtlikke jäätmeid liigiti) või ohtlike jäätmete kogumispunktidesse (vastavalt 7% ja 12%), samuti ka ohtlike jäätmete üleandmine kogumisringide raames (vastavalt 7% ja 11%) ning vanade ravimite viimine apteeki (vastavalt 20% ja 28%).
- Ohtlike jäätmete üleandmine müügikohtades asuvasse patareide/akude kogumiskastidesse on levinum majanduslike toimetulekuraskustega elanike seas (89% neist, kes koguvad ohtlikke jäätmeid liigiti), ohtlike jäätmete viimine jäätmejaama aga majanduslikult hästi toime tulevate elanike seas (vastavalt 34%).

Ohtlike jäätmete liigiti üleandmine

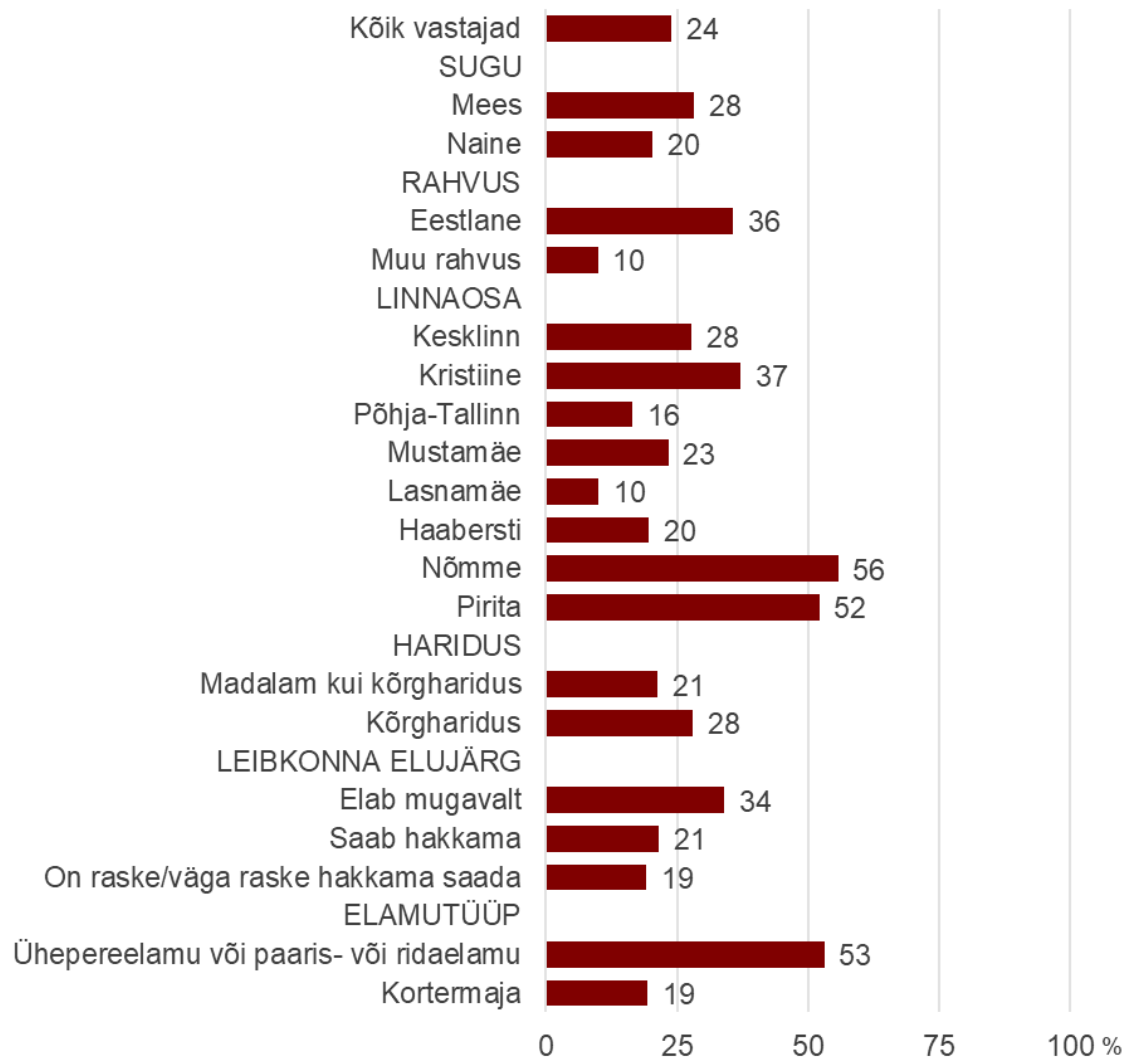
Milliseid võimalusi olete Te viimase 12 kuu jooksul kasutanud ohtlike jäätmete liigiti üleandmiseks?

2023. aastal n=723 ja 2021. aastal n=726 (vastajad, kes koguvad kodus liigiti ohtlike jäätmeid)

Ohtlike jäätmeid jäätmejaama üle andnud vastajate osakaal

n=723 (vastajad, kes koguvad kodus liigiti ohtlike jäätmeid)

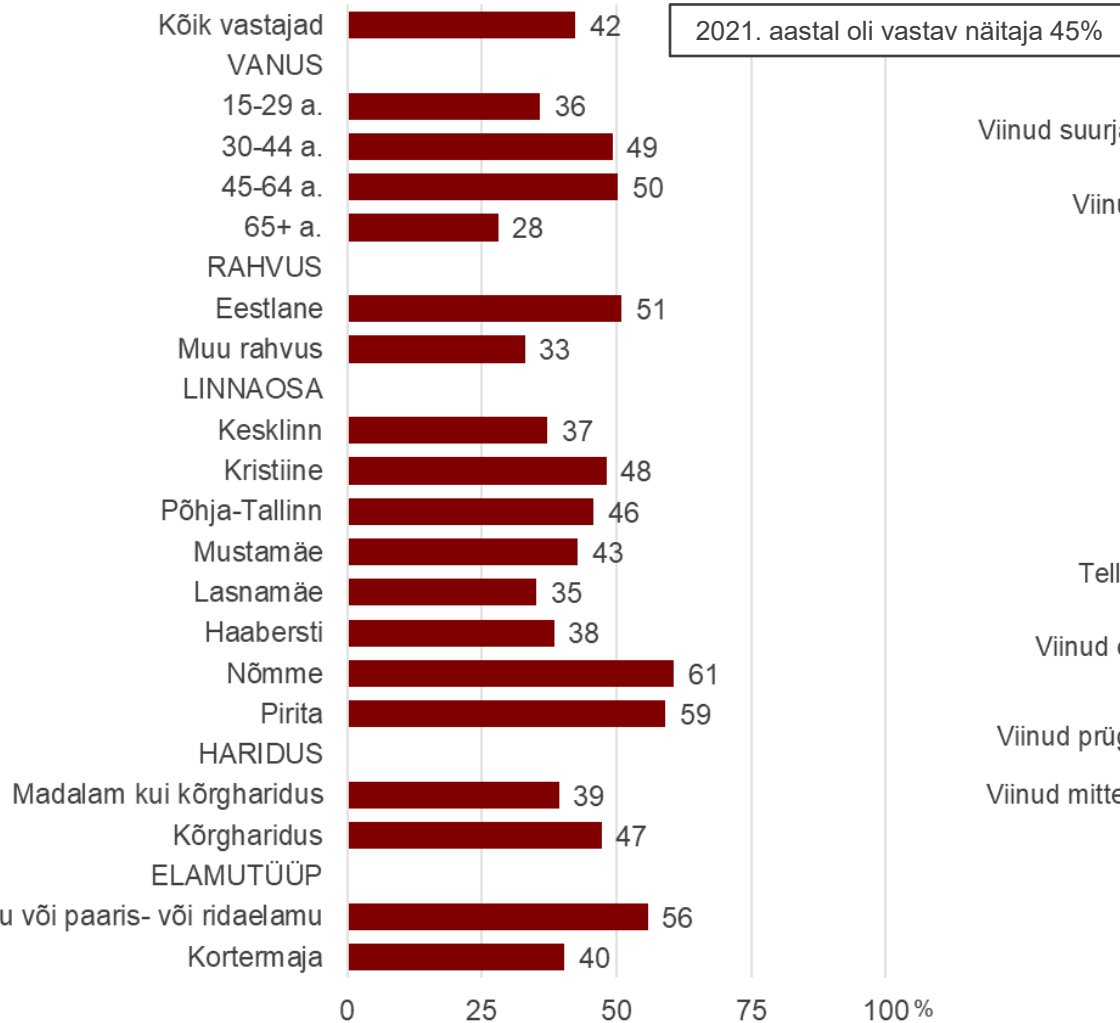
Üle jääva mööbli käitlemine

- Tallinlastest 42 protsendil on viimase kolme aasta jooksul jäänud üle mööblit, milles nad on soovinud vabaneda (sagedamini 30-64-aastastel (50%), eestlastel (51%), kõrgharidusega (47%), eramute või ridaelamute elanikel (56%) ning Nõmme (61%) ja Pirita (59%) elanikel.
- Neist, kel jäi üle ebavajalikku mööblit, 29% andis või müüs ebavajaliku mööbli ära (2021. aastal 36%, st see näitaja on vähenenud) ning 32% viis mööbli oma transpordiga jäätmejaama, sealjuures 8% suurjäätmete tasuta vastuvõtu kampaania raames. Korteriühistu kaudu tellis mööbli ära veo 17% vastajatest (2021. aastal 8%, st see näitaja on kasvanud). Muid võimalusi kasutuks muutunud mööblit vabanemiseks kasutati vähem.
- Võrreldes naistega on meeste seas levinum kasutuks muutunud mööbli viimine prügikonteineri või avaliku pakendipunkti kõrvale (1% naistest ja 6% meestest, kel jäi üle mööblit, millest soovisid vabaneda). Ebavajalikuks muutunud mööblit vabanemine selle ära andmise või müümise teel on võrreldes 65-aastaste ja eakamatega levinum 15-29-aastaste seas (vastavalt 18% ja 43%). Mööbli ära veo tellimine korduskasutuskeskusele on võrreldes 45-64-aastastega levinum 15-29-aastaste seas (vastavalt 6% ja 19%). Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlaste seas levinum vana mööbli viimine oma transpordiga jäätmejaama (vastavalt 21% ja 39%) või korduskasutuskeskusesse (vastavalt 4% ja 12%), samuti ka mööbli ära andmine/müümine (vastavalt 22% ja 33%), vähem levinud aga korteriühistu kaudu mööbli ära veo tellimine (vastavalt 27% ja 12%). Vana mööbli viimine jäätmejaamadesse on vähem levinud majanduslike toimetulekuraskustega inimeste seas (11%; ülejäänud rühmades 26-34%). Võrreldes elanikega, kelle majanduslik toimetulek on tagasihoidlikum, on majanduslikult hästi toime tulevate inimeste seas levinum kasutuks muutunud mööbli ära andmine/müümine (hea toimetulekuga vastajatest 40%; ülejäänud rühmades 25-29%), vähem levinud aga mööbli ära veo tellimine korteriühistu kaudu (vastavalt 8% ja 20%). Võrreldes korterelamute elanikega on eramute ja ridaelamute elanike seas levinum kasutuks muutunud mööbli viimine jäätmejaama (vastavalt 29% ja 47%) või oma transpordiga korduskasutuskeskusesse (vastavalt 7% ja 19%). Linnaosade võrdluses on kasutuks muutunud mööblit vabanemiseks korteriühistu kaudu jäätmete ära veo tellimine kõige levinum Põhja-Tallinnas (33%) ja Mustamäel (31%). Samuti on selle võimaluse kasutamine levinum ilma kõrghariduseta vastajate seas (21%).
- Huvi selle vastu, et oma katkist mööblit juhendaja käe all ise parandada, väljendas 43% küsitletud tallinlastest (sama oli tulemus ka 2021. aastal). Keskmisest kõrgem on huvi selle võimaluse vastu nooremates vanuserühmades (nt 15-29-aastastest on huvitatud 58%) ja muudest rahvustest elanike seas (48%).

Üle jääva mööbli käitlemine

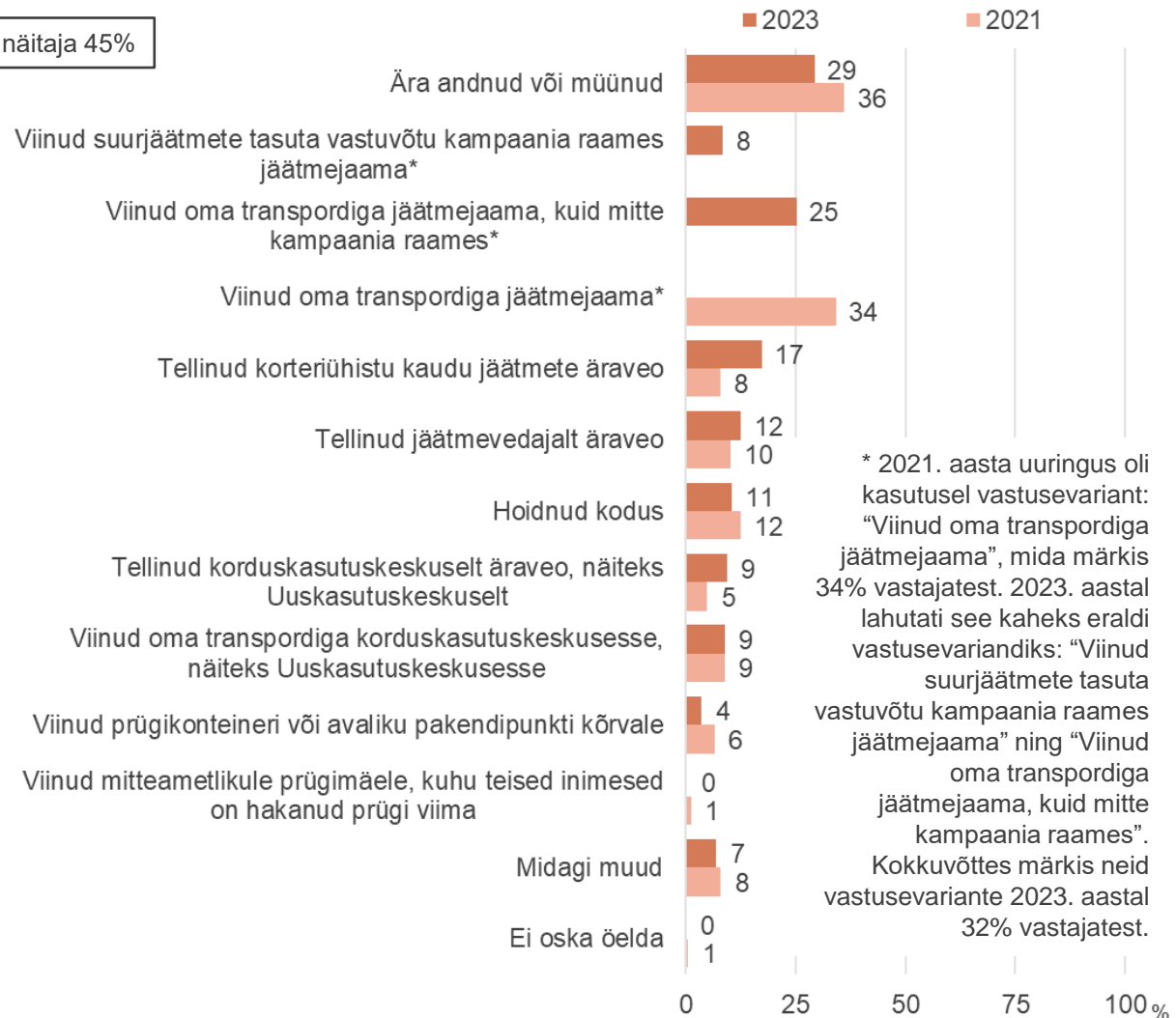
Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle mööblit, millest olete soovinud vabaneda?

n=803 (kõik vastajad)

Mida Te olete viimase 3 aasta jooksul teinud mööbliga, mida Te enam ei vaja?

2023. aastal n=371 ja 2021. aastal n=377 (vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle mööblit, mida nad enam ei vaja)

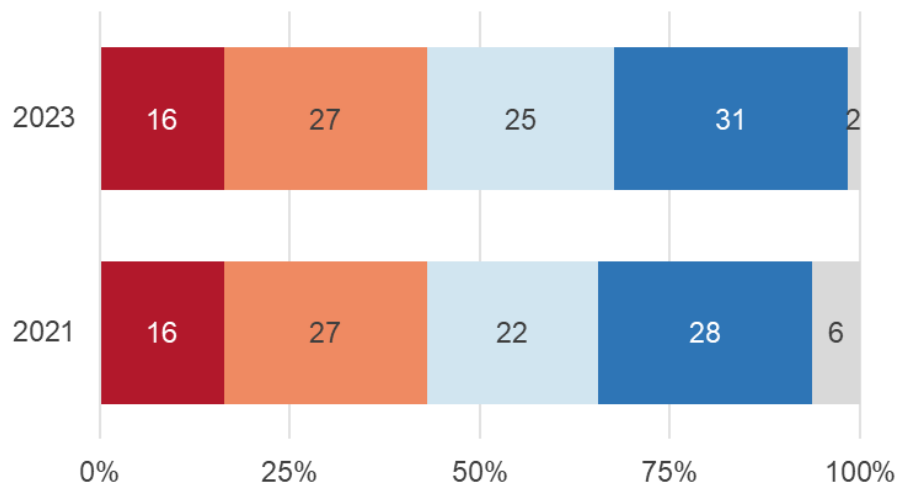

Huvi oma katkist mööblit juhendaja käe all parandada

Kui Tallinnas oleks koht, kus saaks soodsalt või tasuta oma katkist mööblit ise parandada ning seal oleks vahendid ja juhendaja, siis kas Te kasutaksite sellist võimalust?

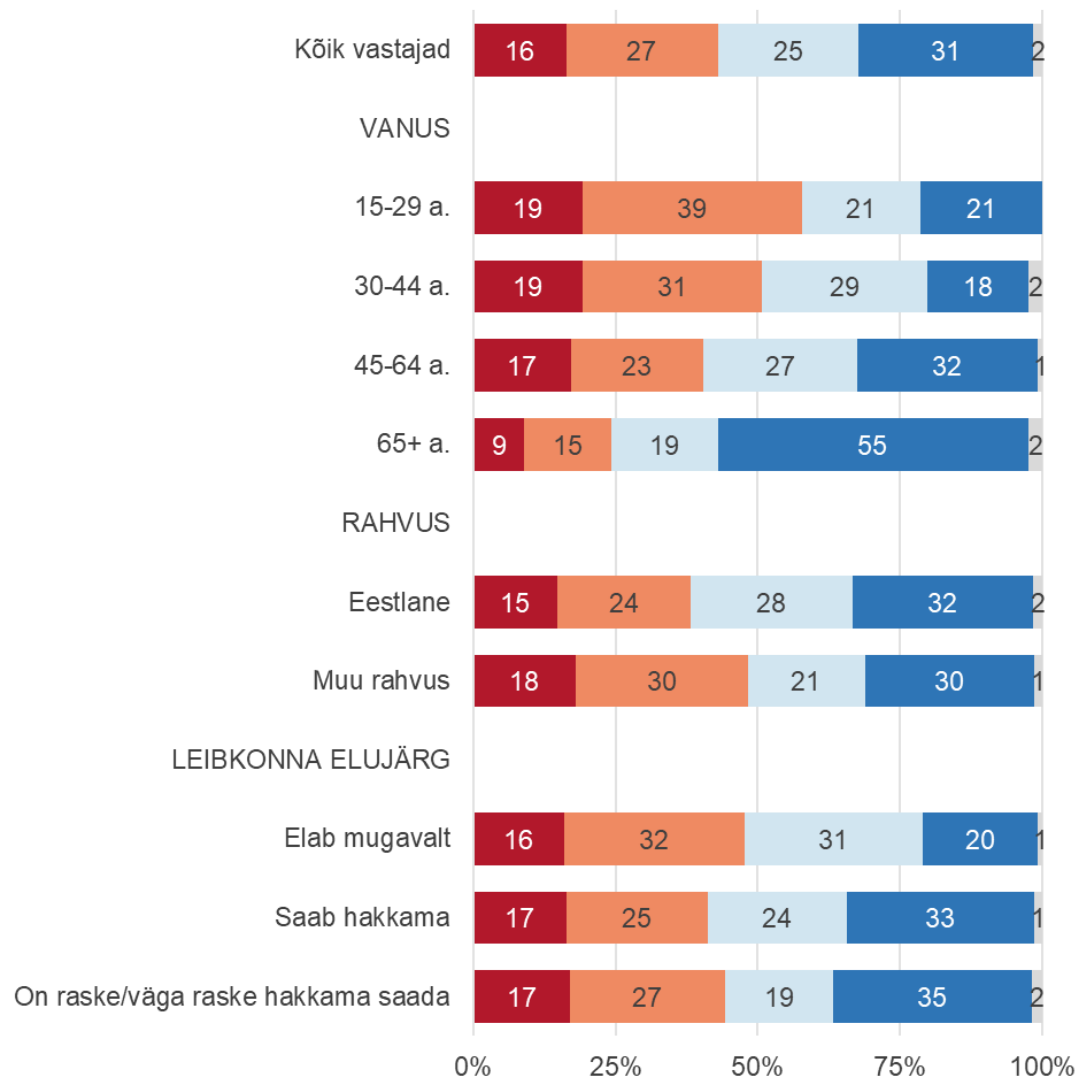
2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

■ Kindlasti jah ■ Tõenäoliselt jah ■ Tõenäoliselt mitte ■ Kindlasti mitte ■ Ei oska öelda

Taustrühmade võrdlus, 2023

■ Kindlasti jah ■ Tõenäoliselt jah ■ Tõenäoliselt mitte ■ Kindlasti mitte ■ Ei oska öelda

Remondi- ja ehitusjätmete ning vanade autorehvide käitlemine

- Pealinlastest 40 protsendil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud Tallinnas remondi- ja ehitusjätmeid, sagedamini meestel (47%), 30-64-aastastel (48%), eestlastel (43%), kõrgharidusega (45%) või hea majandusliku toimetulekuga (55%) inimestel. Eramute ja ridaelamute elanikel on remondi- ja ehitusjätmeid tekkinud sagedamini kui kortermajade elanikel (vastavalt 60% ja 37%). Linnaosade võrdluses on neid jätmeid tekkinud kõige sagedamini Nõmme (57%) ja Pirita (64%) elanikel.
- Tallinlastest, kel tekkis remondi- või ehitusjätmeid, viis 56% remondi- ja ehitusjätmed oma transpordiga jätmejaama (sagedamini eestlased (66%; muudest rahvustest 42%) ning eramute/ridaelamute elanikud (69%; korterelamute elanikest 53%)) ning 29% tellis ära veo/konteineri jätmevedajalt (sagedamini muudest rahvustest elanikud (40%; eestlastest 21%). Võrreldes 2021. aastaga olulisi muutusi remondi- ja ehitusjätmete käitlemises toimunud pole.
- Tallinlastest 35 protsendil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta. Sagedamini on rehve üle jäänud meestel (44%), 30-44-aastastel (38%) ja 45-64-aastastel (48%), kõrgharidusega inimestel (40%) ning eramute/ridaelamute elanikel (48%).
- Kõige levinumad viisid kasutuks muutunud rehvidest vabanemiseks on nende andmine rehvivahetusega tegelevale firmale (2023. aastal 40% ja 2021. aastal 31% neist, kel jäi üle rehve, st selle võimaluse kasutamine on saagenud) või oma transpordiga jätmejaama viimine (28%, võrreldes 2021. aastaga muutust pole).
- Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlaste seas levinum rehvide viimine jätmejaama (vastavalt 20% ja 35% neist, kel on jäänud üle rehve), vähem levinud aga rehvide üleandmine Rehvingluse vastuvõtukohta (vastavalt 18% ja 7%). Võrreldes kõrgharidusega inimestega on madalama haridusega inimeste seas levinum vanade rehvide hoiustamine kodus (vastavalt 4% ja 12%). Vanade rehvide müügikohta üleandmine on hea majandusliku toimetulekuga elanike seas levinum kui majanduslike toimetulekuraskustega elanike seas (vastavalt 26% ja 7% neist, kel on jäänud üle rehve).
- Võrreldes korterelamute elanikega on eramute ja ridaelamute elanike seas levinum vanade rehvide viimine jätmejaama (vastavalt 25% ja 41% neist, kel on üle jäänud rehve), kuid vähem levinud rehvide viimine Rehvingluse vastuvõtukohta (vastavalt 14% ja 2%).

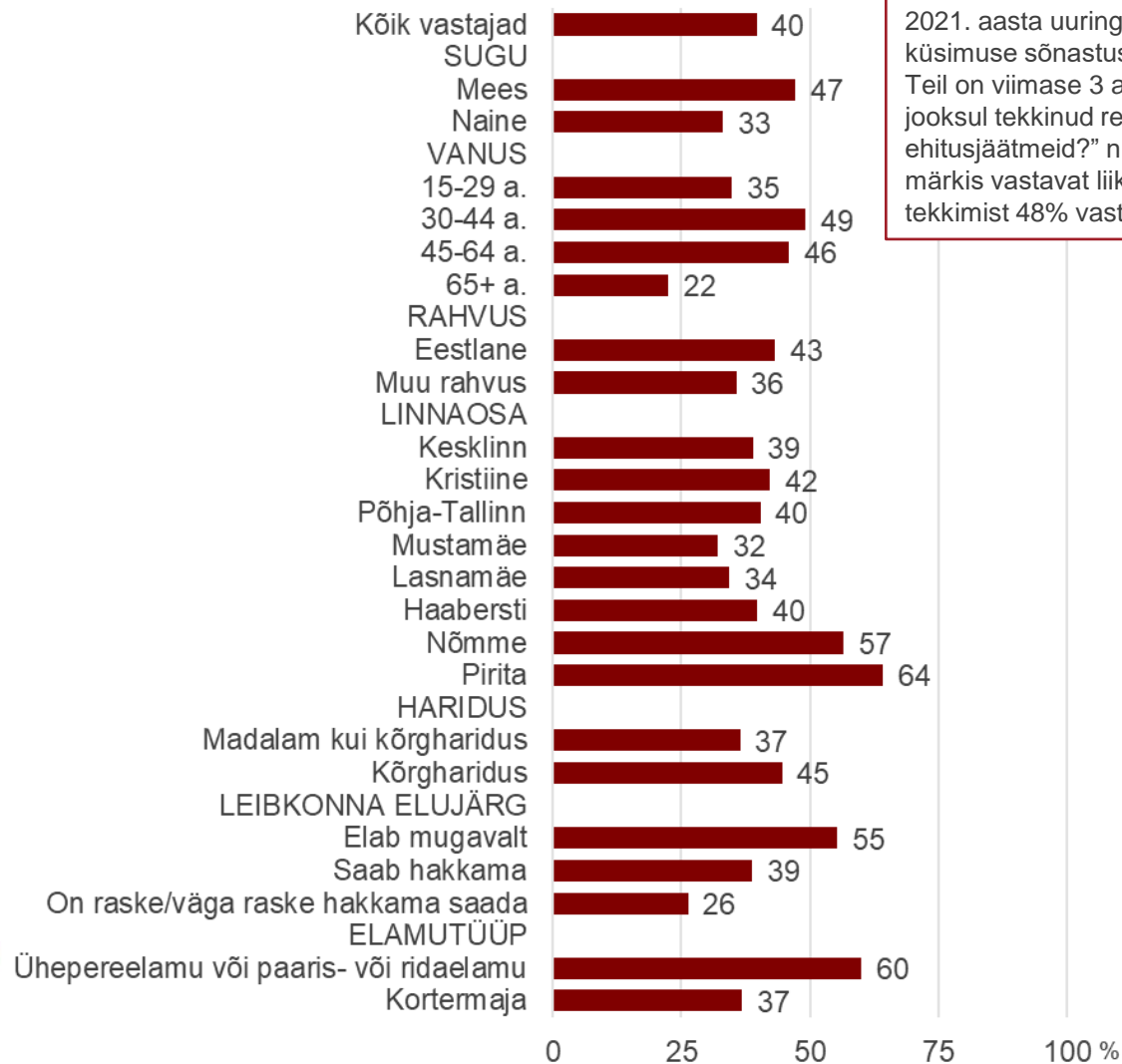
Remondi- ja ehitusjätmete käitlemine

Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud Tallinnas remondi- või ehitusjätmeid?

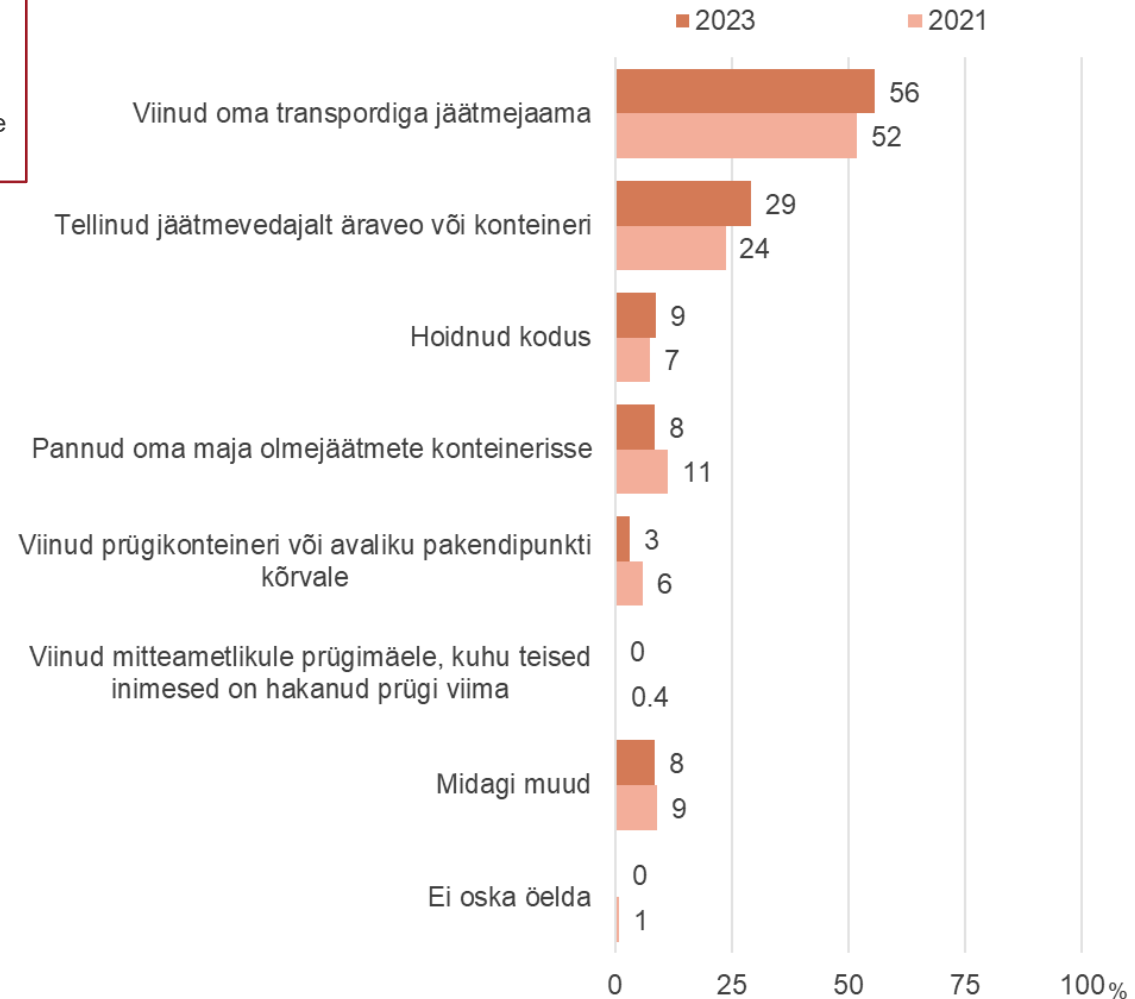
n=803 (kõik vastajad)

Mida Te olete viimase 3 aasta jooksul Tallinnas remondi- või ehitusjätmetega teinud?

2023. aastal n=345 ja 2021. aastal n=379 (vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjätmeid)

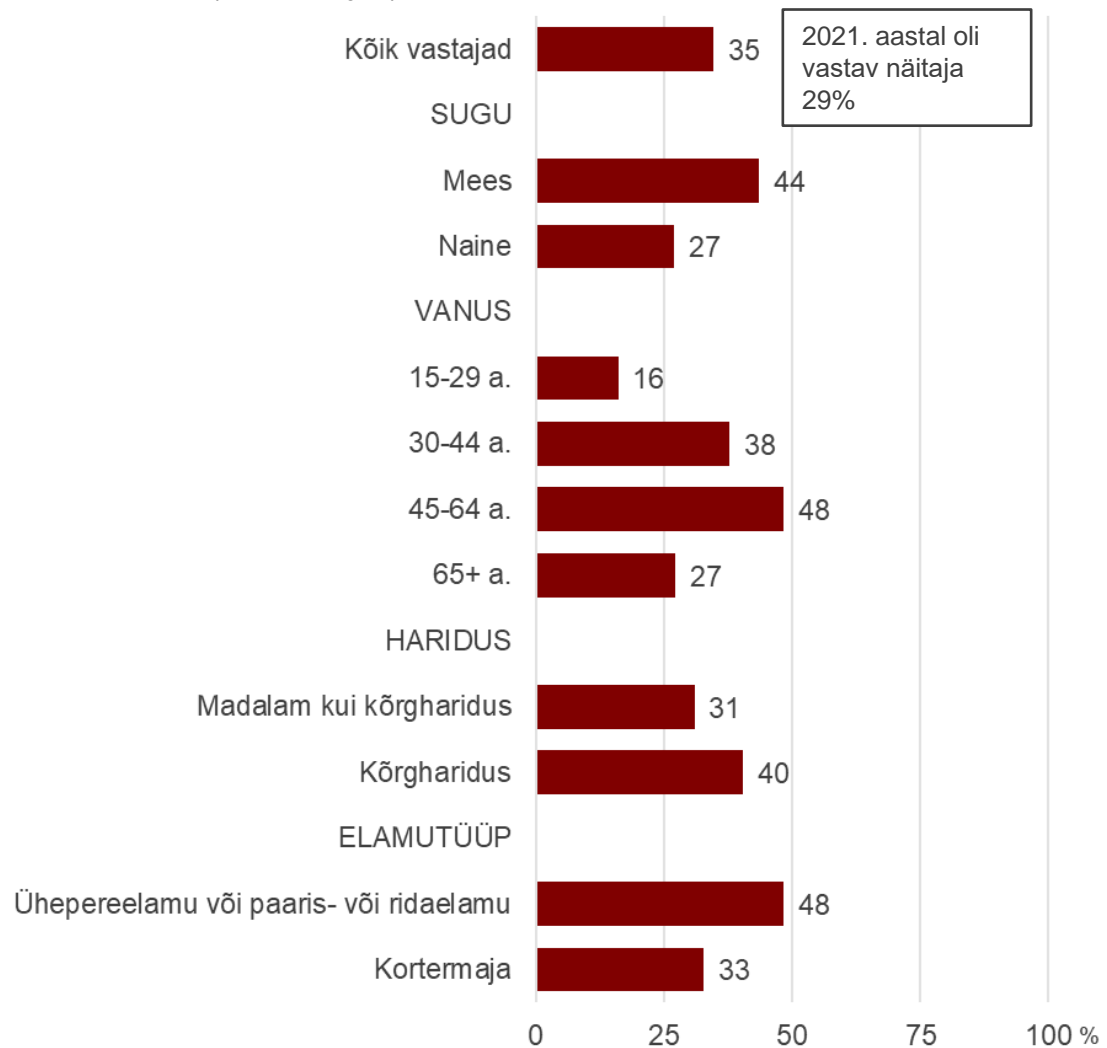
2021. aasta uuringus oli küsimuse sõnastus: "Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud remondi- ja ehitusjätmeid?" ning toona märkis vastavat liiki jäätmete tekkimist 48% vastajatest.

Üle jäävate autorehvide käitlemine

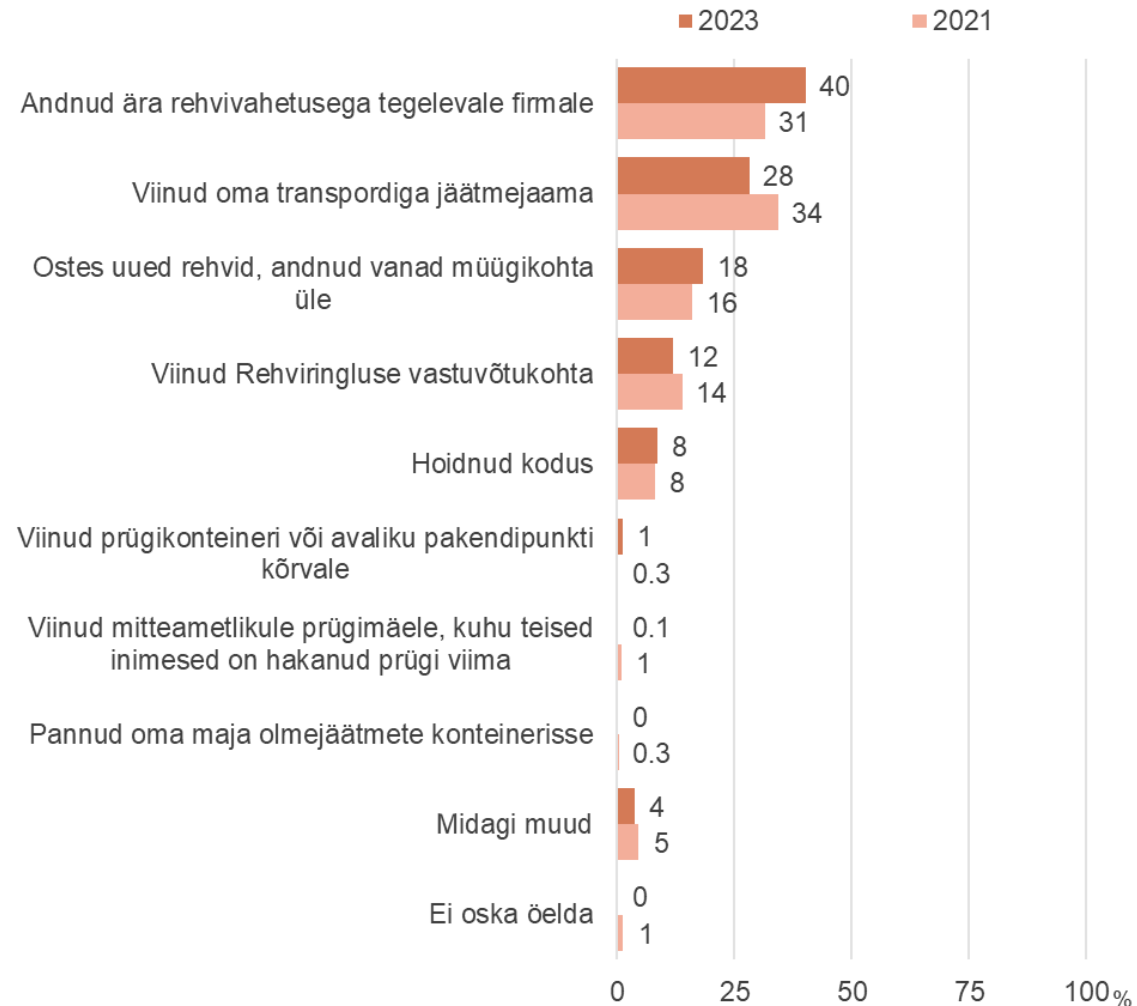
Kas Teil on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida Te enam ei kasuta?

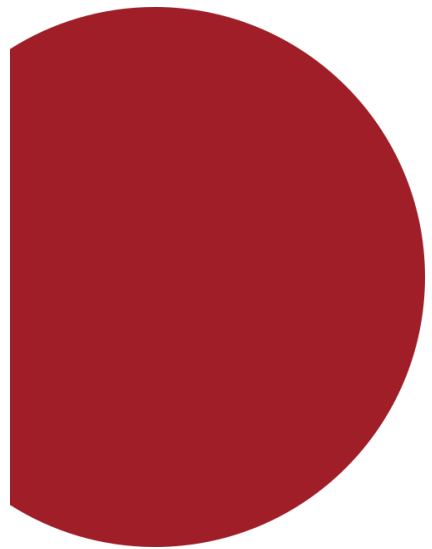
n=803 (kõik vastajad)

Mida Te olete viimase 3 aasta jooksul teinud vanade autorehvidega?

2023. aastal n=307 ja 2021. aastal n=251 (vastajad, kel on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta)

Korraldatud jäätmevedu

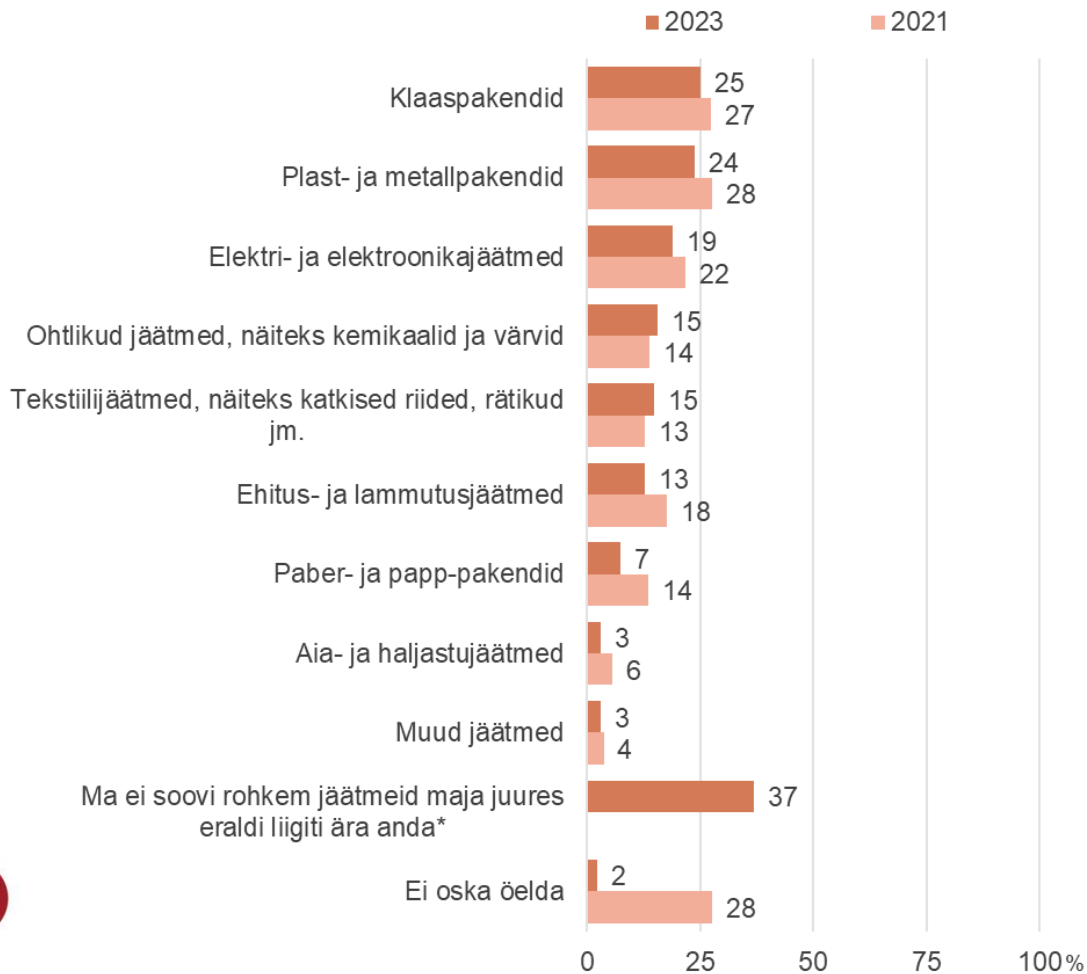
Korraldatud jäätmevedu

- Praegu on Tallinnas era- ja kortermajade juures eraldi mahutid segaolmejäätmete, paberi ja kartongi ning biojäätmete jaoks. Jäätmeteks, mida täiendavalt soovitakse kodu juurest ära anda, on kõige sagedamini klaaspakendid (kodu juurest sooviks ära anda 25% tallinlastest) ning plast- ja metallpakendid (24%). Tallinlastest 37% täiendavaid võimalusi oma maja juures jäätmete liigiti äraandmiseks ei soovi ning 2% ei osanud arvamust avaldada.
- 65-aastased ja eakamad on täiendavatest kodu juurest jäätmete liigiti üle andmise võimalustest huvitatud vähem kui nooremad elanikud (65-aastastest ja eakamatest on huvitatud 49%, nooremates vanuserühmades on vastav näitaja 59-68%). Muudest rahvustest elanikud on nimetatud võimalustest huvitatud sagedamini kui eestlased (vastavalt 66% ja 56%). Kortermajade elanike huvi täiendavate jäätmete äraandmise võimaluste vastu on kõrgem kui eramute ning ridaelamute elanikel – kortermajade elanikest tunneb täiendavate võimaluste vastu huvi 64% ning eramute ja ridaelamute elanikest 43%. Linnaosade võrdluses on huvi täiendavate võimaluste vastu jäätmete äraandmiseks kõrgeim Lasnamäel (68%) ja Mustamäel (67%) ning madalaim Pirital (36%).
- Korraldatud jäätmeveo teenusega on valdav osa tallinlastest rahul. Kõige enam ollakse rahul teeninduse sõbralikkusega (rahul 96%, sealjuures väga rahul 45% seda aspekti hinnanutest) ning kontakti saamise kiirusega (rahul 95%, sealjuures väga rahul 39%). Võrreldes 2021. aastaga on pisut vähenenud rahulolu tähtaegadest kinnipidamisega (rahul olijate osakaal on vähenenud 95%-lt 89%-le, sealjuures väga rahul olijate osakaal 50%-lt 40%-le), kuid siiski on rahulolu selle aspektiga jätkuvalt kõrge. Muutunud pole rahulolu probleemidele lahenduste leidmisega (rahul 90%, sealjuures väga rahul 37%), teenuse hinnaga (rahul 93%, sealjuures väga rahul 28%) ning lisateenuste hindadega (rahul 82%, sealjuures väga rahul 24%). Linnaosade võrdluses on rahulolematus tähtaegadest kinnipidamisega kõrgeim Lasnamäel (21% pole rahul).
- Tallinlastest 45% arvates peaks segaolmejäätmete äraveo hind olema kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete äraveo hind (2021. aastal vastavalt 53%, seega on toetus erinevale hinnastamisele vähenenud). Kõige sagedamini pooldavad segaolmejäätmete ja liigiti kogutud jäätmete äraveo erinevat hinnastamist alla 45-aastased (54%) ning kõige harvemini 65-aastased ja eakamad (29%), samas on 65-aastaste ja eakamate seas üsna levinud ka selge seisukoha puudumine (27%; nooremates vanuserühmades 5-15%). Eestlastest pooldab segaolmejäätmete äraveo erinevat hinnastamist 39% ja muudest rahvustest elanikest 52%. Ootuspäraselt on segaolmejäätmete äraveo kõrgema hinnastamise poolt sagedamini inimesed, kelle majanduslik toimetulek on hea (toetab 59%; tagasihoidlikuma toimetulekuga rühmades on vastav näitaja 40-46%). Linnaosade võrdluses on selle poolt, et segaolmejäätmete äravedu maksaks rohkem kui liigiti kogutud jäätmete äravedu, kõige sagedamini Nõmme elanikud (56%), selle vastu on aga kõige sagedamini Pirital elanikud (54%).

Täiendavad vajadused kodus juurest jäätmete ära andmise võimaluste osas

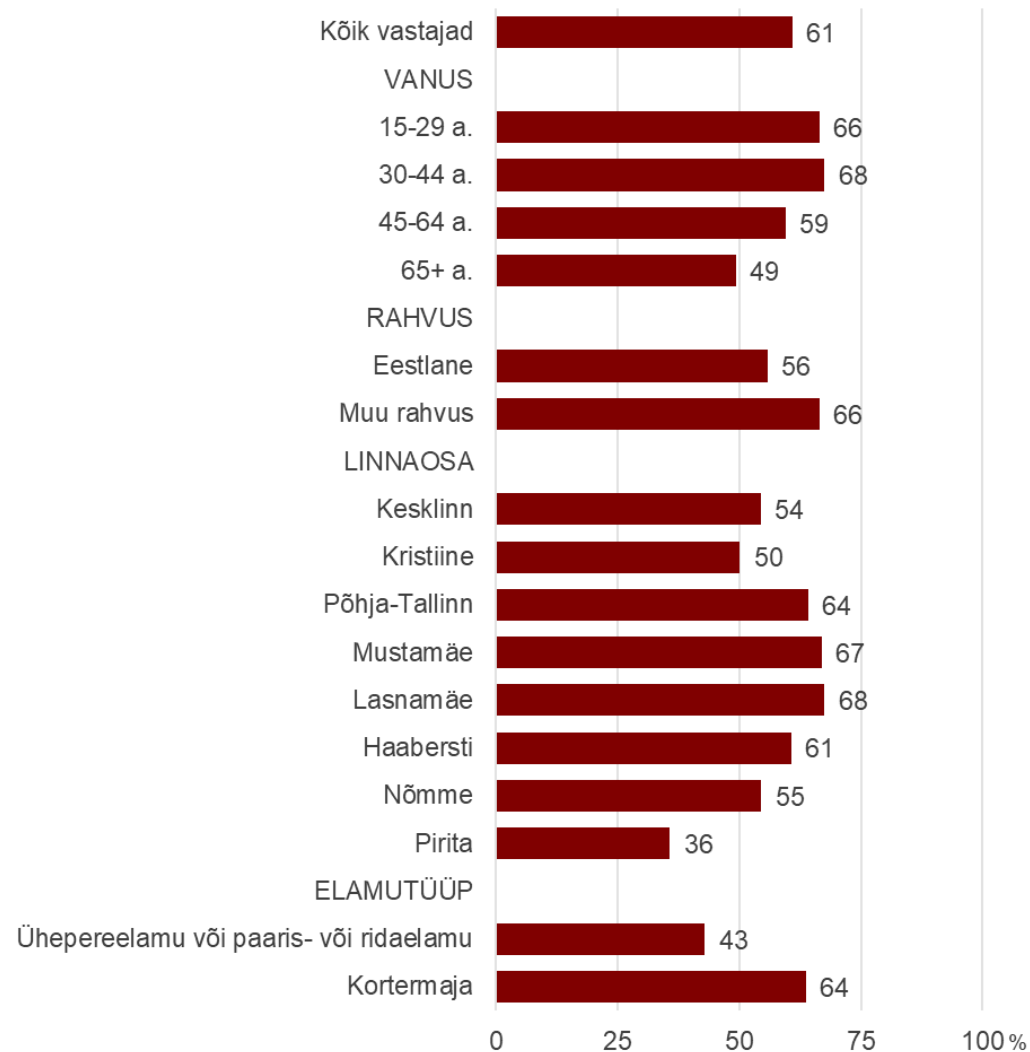
Praegu on Tallinnas era- ja kortermajade juures eraldi mahutid segaolmejäätmete, paberi ja kartongi ning biojäätmete jaoks. Milliseid jäätmeid sooviksite Te veel oma maja juures liigiti ära anda?

2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

* 2021. aasta uuringu ankeedis puudus antud vastusevariant

Vastajate osakaal, kes on huvitatud täiendavatest võimalustest kodu juurest jäätmete liigiti üle andmiseks

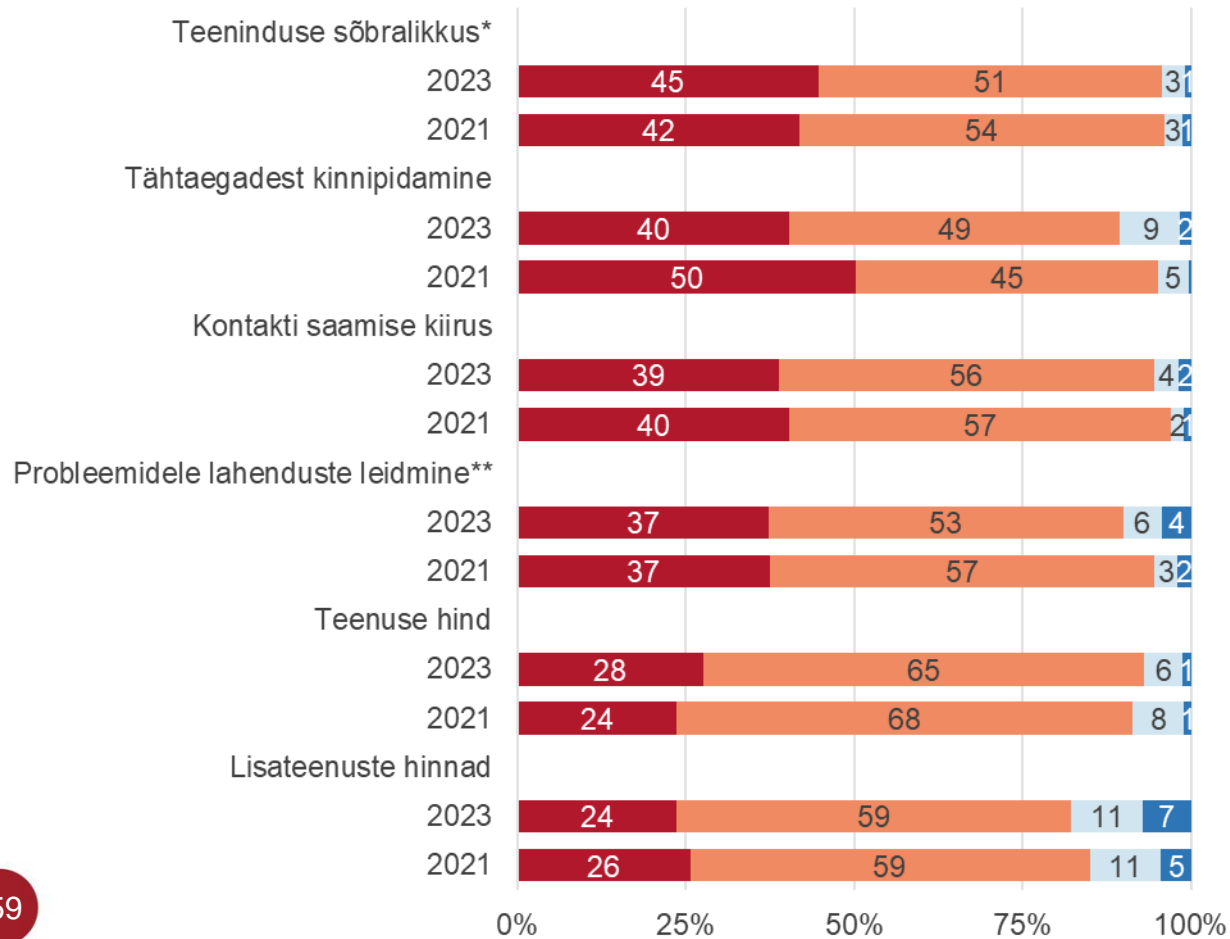

Rahulolu korraldatud jäätmeveo teenusega

Mõeldes korraldatud jäätmete äraveole Teie kodu juurest, kui rahul Te olete selle teenuse järgnevate külgedega?

2023. aastal n=195-701 ja 2021. aastal n=266-761 (vastajad, kes andsid teenuse aspekti kohta sisulise hinnangu)

■ Väga rahul ■ Pigem rahul ■ Pigem ei ole rahul ■ Üldse ei ole rahul

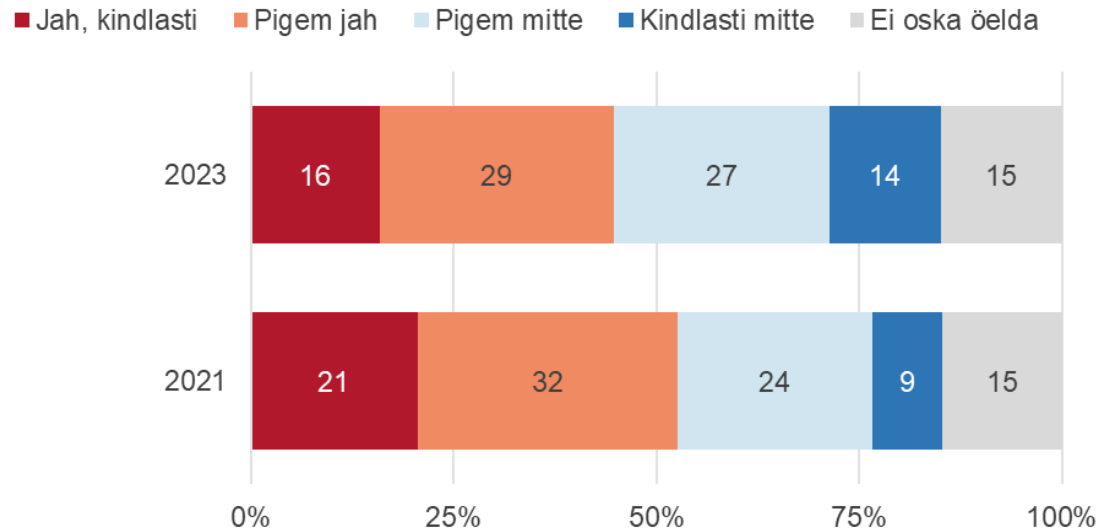
* 2021. aasta uuringu ankeedis vastav sõnastus: "Teeninduse sõbralikkus ja viisakus"

** 2021. aasta uuringu ankeedis vastav sõnastus: "Vastutulelikkus, probleemidele lahenduste leidmine"

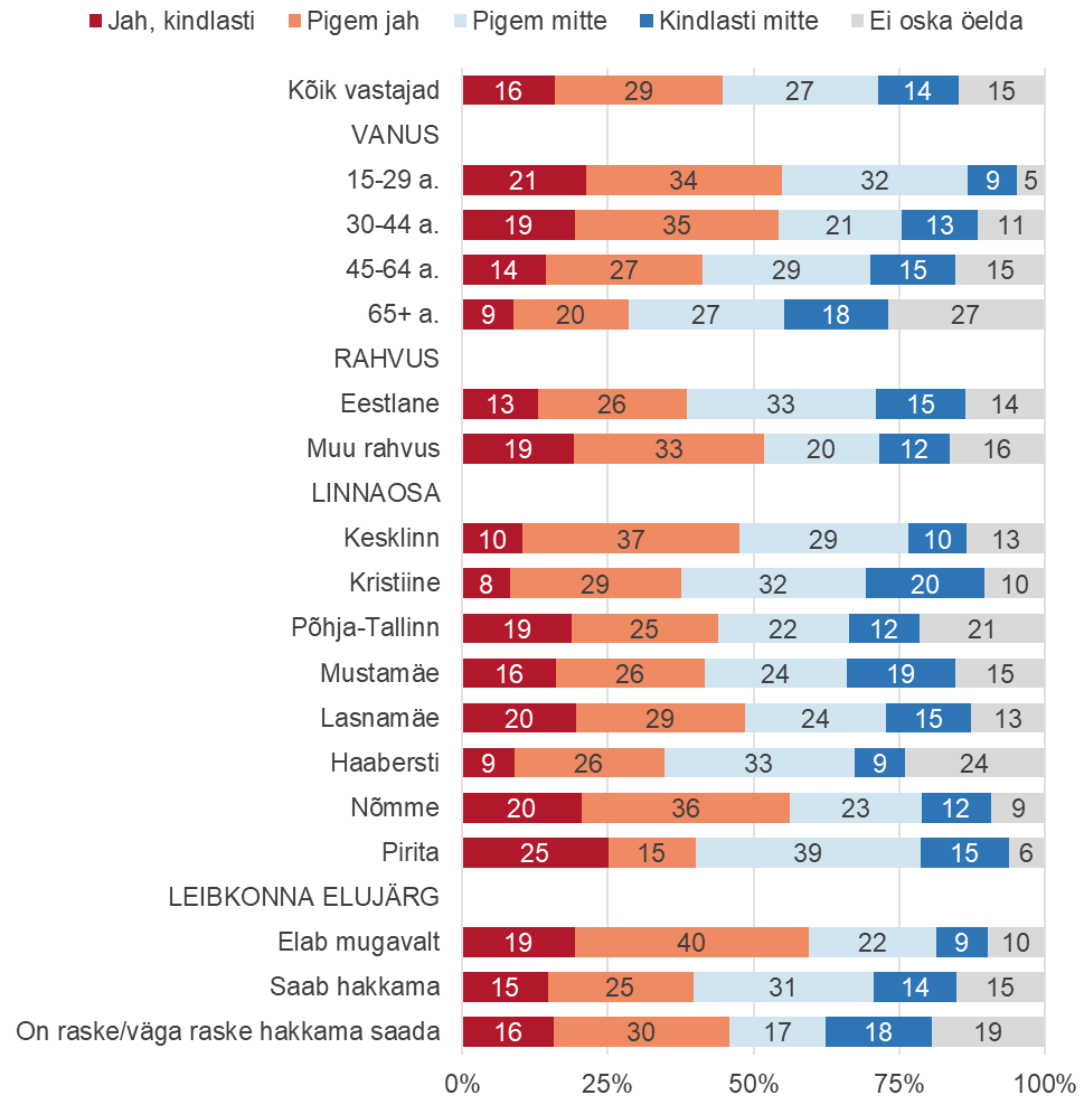
Arvamused jäätmete äraveo hinnastamisest

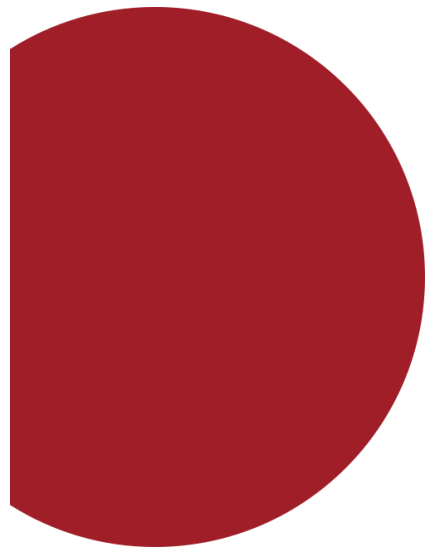
Kas Teie arvates peaks segaolmejäätmete äravedu maksma rohkem kui liigiti kogutud jäätmete ehk paberi, pakendi ja biojäätmete äravedu?

2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

Taustrühmade võrdlus, 2023

Jäätmejaamad

Jäätmejaamad

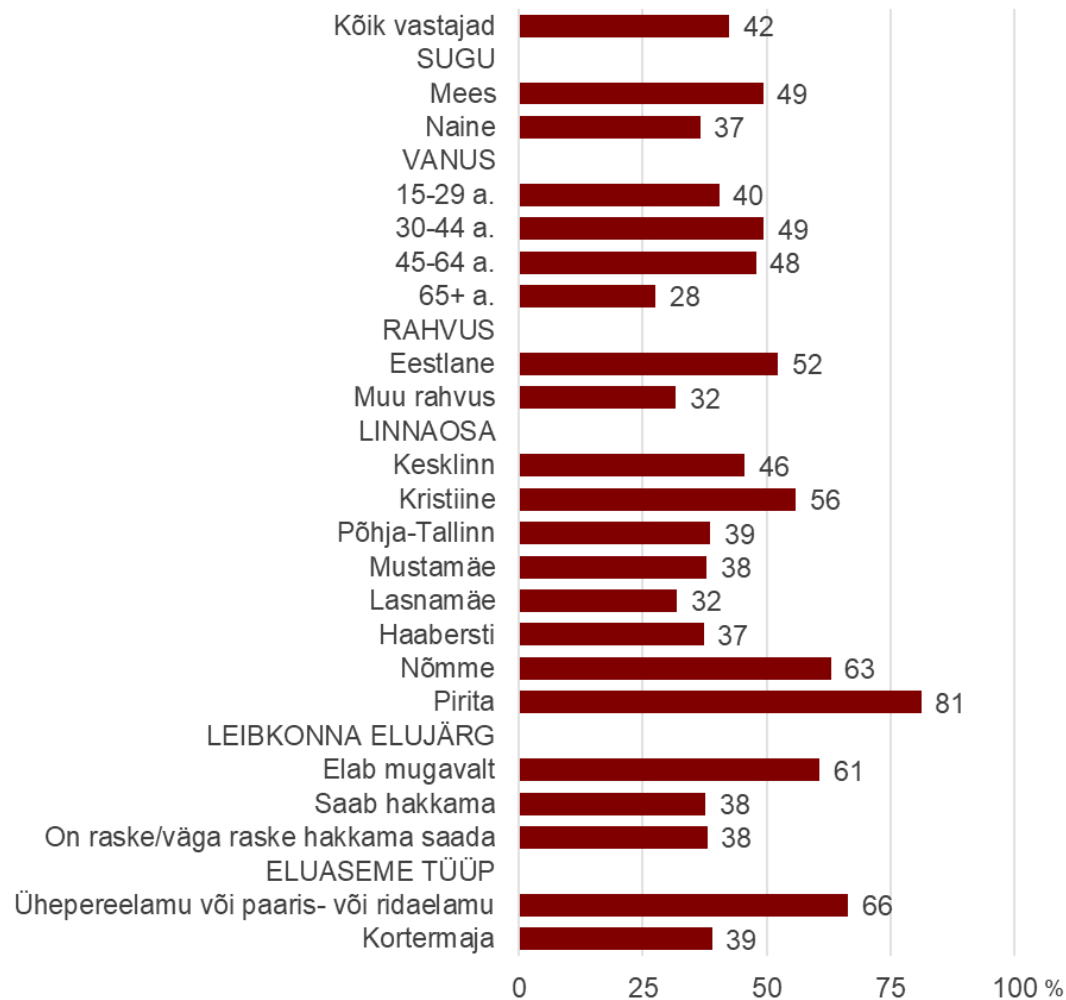
- Tallinlastest 42% on 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama (2021. aastal 41%, st vastav osakaal pole muutunud). Jäätmejaamade teenuste kasutajaid on meeste seas enam kui naiste seas (vastavalt 49% ja 37%), eestlaste seas enam kui muudest rahvustest elanike seas (vastavalt 52% ja 32%), 30-64-aastaste seas enam kui 65-aastaste ja eakamate seas (vastavalt 49% ja 28%) ning majanduslikult hästi toimetulevate elanike seas enam kui tagasihoidlikuma toimetulekuga rühmades (vastavalt 61% ja 38%). Eramute ja ridaelamute elanikest on 12 kuu jooksul jäätmejaamade teenuseid kasutanud 66% ning kortermajade elanikest 39%. Linnaosade võrdluses on jäätmejaamade teenuste kasutajate osakaal kõige suurem Pirital (81%) ja Nõmmel (63%) ning kõige väiksem Lasnamäel (32%).
- 12 kuu jooksul jäätmejaamade teenuseid kasutanud tallinlastest 34% oli andnud jäätmeid üle Rahumäe jäätmejaama, 18% Pääsküla jäätmejaama, 17% Pärnamäe jäätmejaama, 13% Paljassaare jäätmejaama ning 19% mõnda väljaspool Tallinna asuvasse jäätmejaama.
- Rahulolu jäätmejaamade teenusega on kõrge – pea kõigi Tallinna jäätmejaamade puhul küündis teenuse erinevate aspektidega rahul olijate osakaal 90% ligi või kõrgemale. Kõige enam oldi rahul jäätmejaamade teeninduskvaliteediga – teeninduse sõbralikkuse ja kiirusega, arusaadavusega, kuhu milliseid jäätmeid panna, ning asukohaga. Veidi esines rahulolematust jäätmejaamade lahtioleku aegade ja teenuste hindadega, kuigi ka siin ületas nimetatud aspektidega rahul olijate osakaal rahulolematute osakaalu tunduvalt. Võrreldes 2021. aastaga on vähenenud nende vastajate osakaal, kes andsid maksimumhinde Paljassaare ja Pääsküla jäätmejaamade teeninduse kiirusele või Rahumäe jäätmejaama asukohale ja lahtioleku aegadele. Tulemuste tõlgendamisel tuleb arvestada, et jäätmejaamade teenuse kohta hinnangu andnute arv oli valimis väike (vahemikus 40-125 vastajat).

Jäätmejaamade teenuse kasutamine

Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama?
Ükskõik, kas viinud ise või tellinud jäätmeveo.

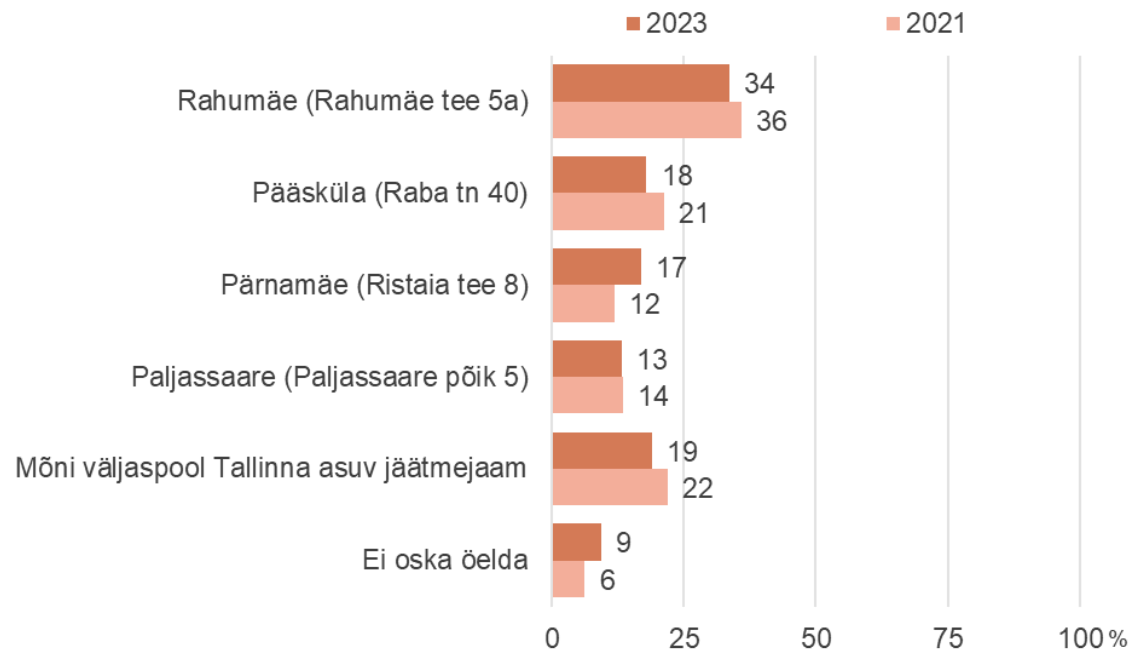
2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

Jäätmejaamadesse jäätmeid üle andnud vastajate osakaal

Millistesse jäätmejaamadesse Te olete viimase 12 kuu jooksul jäätmeid üle andnud?

2023. aastal n=377 ja 2021. aastal n=351 (vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama)

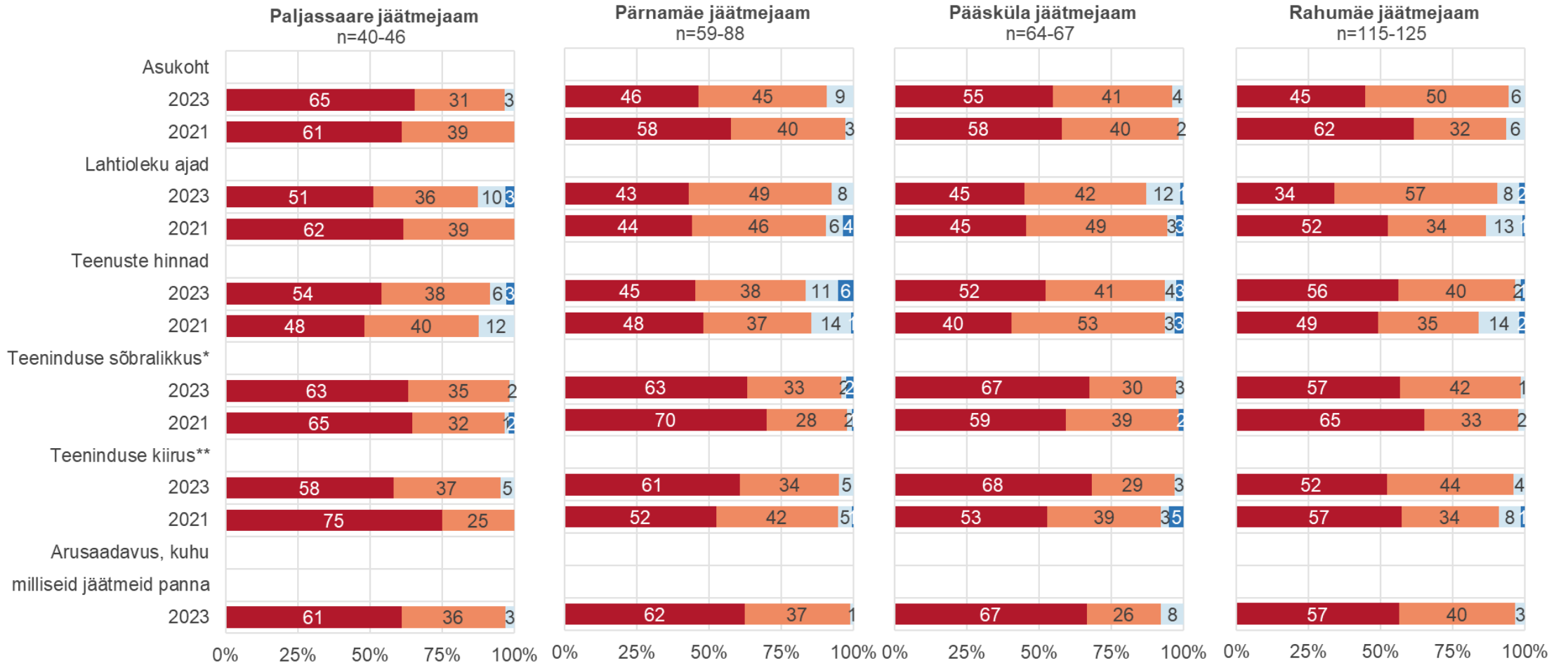

Rahulolu jäätmejaama teenusega

Kui rahule Te jäite selle jäätmejaama teenuste järgnevate külgedega?

n=vastajad, kes on 12 kuu jooksul selle jäätmejaama teenuseid kasutanud

■ Väga rahul ■ Pigem rahul ■ Pigem ei ole rahul ■ Üldse ei ole rahul

* 2021. aasta uuringu ankeedis sõnastus: "Teeninduse sõbralikkus ja viisakus"

** 2021. aasta uuringu ankeedis sõnastus: "Teeninduse kiirus (sh järjekorra pikkus)"

Korduskasutus ja jäätmete vähendamine

Korduskasutus ja jäätmete vähendamine

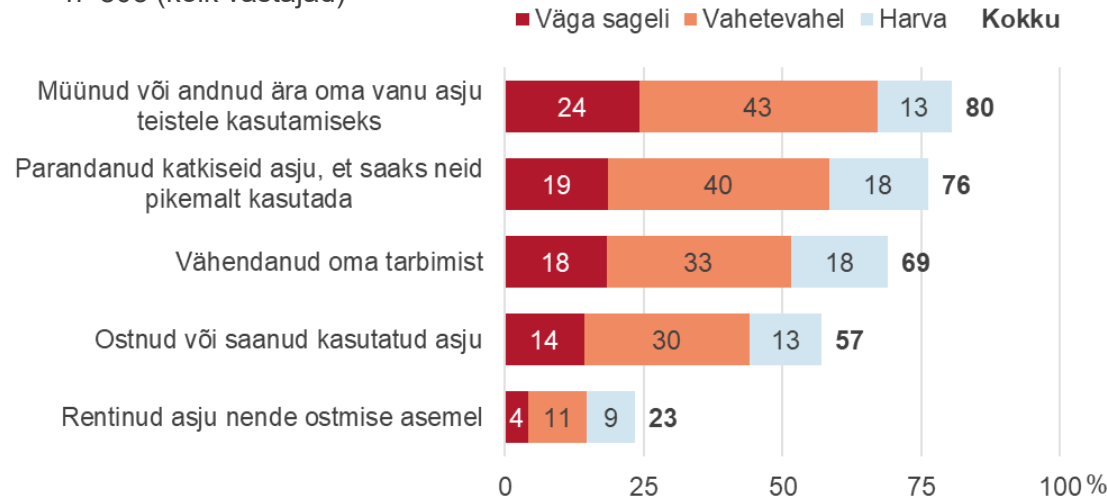
- Tallinlastest 80% on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks ning 57% ostnud või saanud ise teistelt kasutatud asju. 76% on parandanud katkiseid asju, et saaks neid pikemalt kasutada, 69% on vähendanud tarbimist ning 23% on asju rentinud nende ostmise asemel. Võrreldes 2021. aastaga märkimisväärseid muutusi korduskasutusele ja tarbimise vähendamisele suunatud tegevustega tegelemises toimunud pole.
- Võrreldes naistega on meeste seas pisut vähem levinud tarbimise vähendamine (72% naistest ja 66% meestest) ning oma vanade asjade müümine/ära andmine (vastavalt 84% ja 76%). Samas on meeste seas naistega võrreldes veidi enam levinud katkiste asjade parandamine (81% meestest ja 72% naistest) ning asjade rentimine nende ostmise asemel (vastavalt 27% ja 20%). Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlaste seas levinum tarbimise vähendamine (vastavalt 61% ja 77%) ning erinevate korduskasutusele suunatud tegevustega tegelemine, sealjuures suurimad erinevused ilmnevad kasutatud asjade ostmise/saamise osas (seda on teinud 69% eestlastest ja 44% muudest rahvustest elanikest).
- Korduskasutuse ja jäätmetekke vähendamise osas on aktiivsemad nooremad vanuserühmad. Nii on näiteks kasutatud asjade ostmine/saamine ning asjade rentimine nende ostmise asemel levinum 15-44-aastaste seas (vastavalt 70% ja 33%) ning vähem levinud vanemates vanuserühmades (vastavalt 45% ja 14%). Võrreldes nooremate vanuserühmadega on 65-aastaste ja eakamate seas vähem levinud katkiste asjade parandamine (65-aastastest ja eakamatest 62%, nooremates vanuserühmades 80-81%) ning kasutatud asjade müümine/ära andmine (65-aastastest ja eakamatest 68%, nooremates vanuserühmades 82-85%). Ainsaks erandiks, kus näeme vanemaealiste kõrgemat aktiivsust, on tarbimise vähendamine - kuigi tarbimist vähendanute üldine osakaal on vanuserühmades üldjoontes sama (67-72%), on tarbimist väga sageli vähendanute osakaal kõrgeim 65-aastaste ja eakamate seas (27%; nooremates vanuserühmades 13-19%). Selle põhjuseks on tõenäoliselt pensioniealiste materiaalne kitsikus ning soov raha säästa – uuringust ilmnes ka see, et tarbimise sage vähendamine on kõige levinum just toimetulekuraskustega inimeste seas (30%). Samas näiteks asjade rentimine nende ostmise asemel on majanduslike toimetulekuraskustega elanike seas vähem levinud kui hea toimetulekuga elanike seas (vastavalt 13% ja 32%).
- Kõrgharidusega elanike käitumine on keskkonnahoidlikum: võrreldes madalamalt haritudetega on kõrgharidusega elanike seas levinum kasutatud asjade ära andmine/müümine (vastavalt 77% ja 86%) ning ostmine/saamine (vastavalt 53% ja 63%), katkiste asjade parandamine (vastavalt 72% ja 83%) ning asjade rentimine nende ostmise asemel (vastavalt 20% ja 29%).
- Linnaosade võrdluses on tarbimise vähendamine, kasutatud asjade ostmine/saamine, asjade rentimine ning katkiste asjade parandamine kõige vähem levinud Lasnamäe elanike seas. Kasutatud asjade ostmine/saamine on kõige enam levinud Nõmme elanike seas (69%) ning katkiste asjade parandamine Nõmme (92%) ja Pirita (88%) elanike seas.

Tarbimise vähendamise põhjused

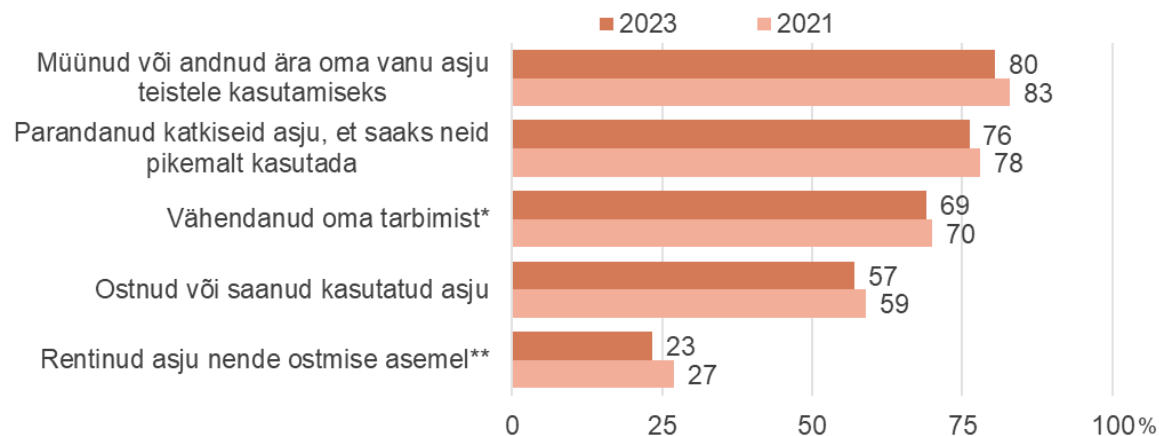
- Küsitletutest, kes on viimase 12 kuu jooksul vähendanud tarbimist, märkis 41% selle peamise põhjusena rahalisi motiive, 33% soovimatust omada nii palju asju, 20% soovi keskkonda hoida ning 3% muid põhjusi.
- Keskkonna hoidmist töid tarbimise vähendamise põhjusena sagedamini esile naised (25% naistest ja 13% meestest, kes on tarbimist vähendanud), 15-29-aastased (41%; vanemates vanuserühmades 7-18%), eestlased (24% eestlastest ja 14% muudest rahvustest elanikest) ning hea majandusliku toimetulekuga inimesed (33%; tagasihoidlikuma toimetulekuga inimestest 13-18%).
- Soovimatust omada liiga palju asju mainisid sagedamini 65-aastased ja eakamad (43%) ning eestlased (39%).
- Rahalisi põhjusi töid võrreldes 15-29-aastastega sagedamini esile 45-64-aastased (vastavalt 29% ja 48%), võrreldes eestlastega sagedamini muudest rahvustest inimesed (vastavalt 33% ja 53%), võrreldes eramute/ridaelamute elanikega sagedamini kortermajade elanikud (vastavalt 29% ja 43%) ning võrreldes majanduslikult hästi toime tulevate inimestega sagedamini tagasihoidlikuma majandusliku toimetulekuga inimesed (vastavalt 25% ja 45%).

Korduskasutusele ja jäätmete vähendamisele suunatud tegevused

Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul teinud järgnevat?
n=803 (kõik vastajad)

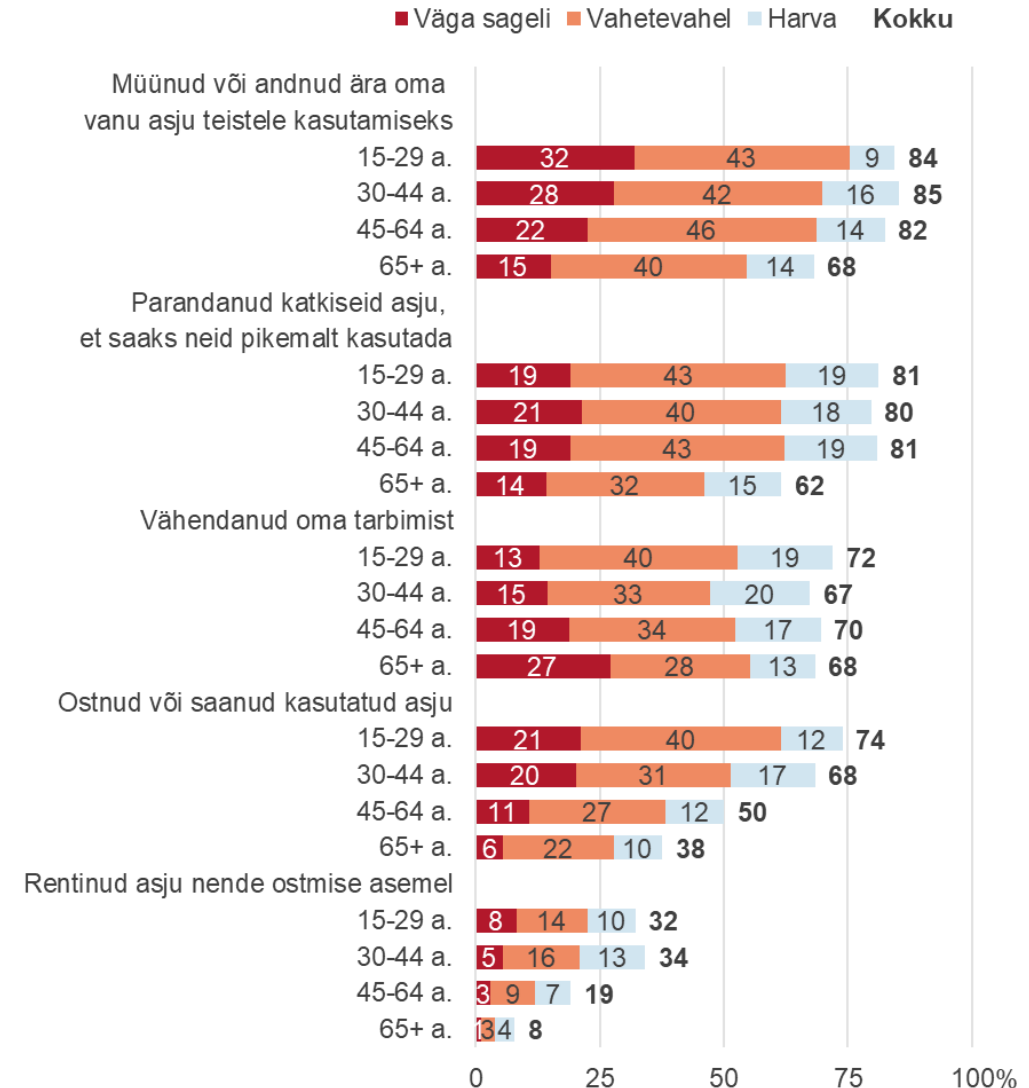
Vastavaid tegevusi teinud vastajate osakaal
2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

* 2021. aasta uuringu ankeedis sõnastus: "Vähendanud asjade ostmist"

** 2021. aasta uuringu ankeedis sõnastus: "Rentinud tarbeesemeid nende ostmise asemel"

Vanuserühmade võrdlus, 2023

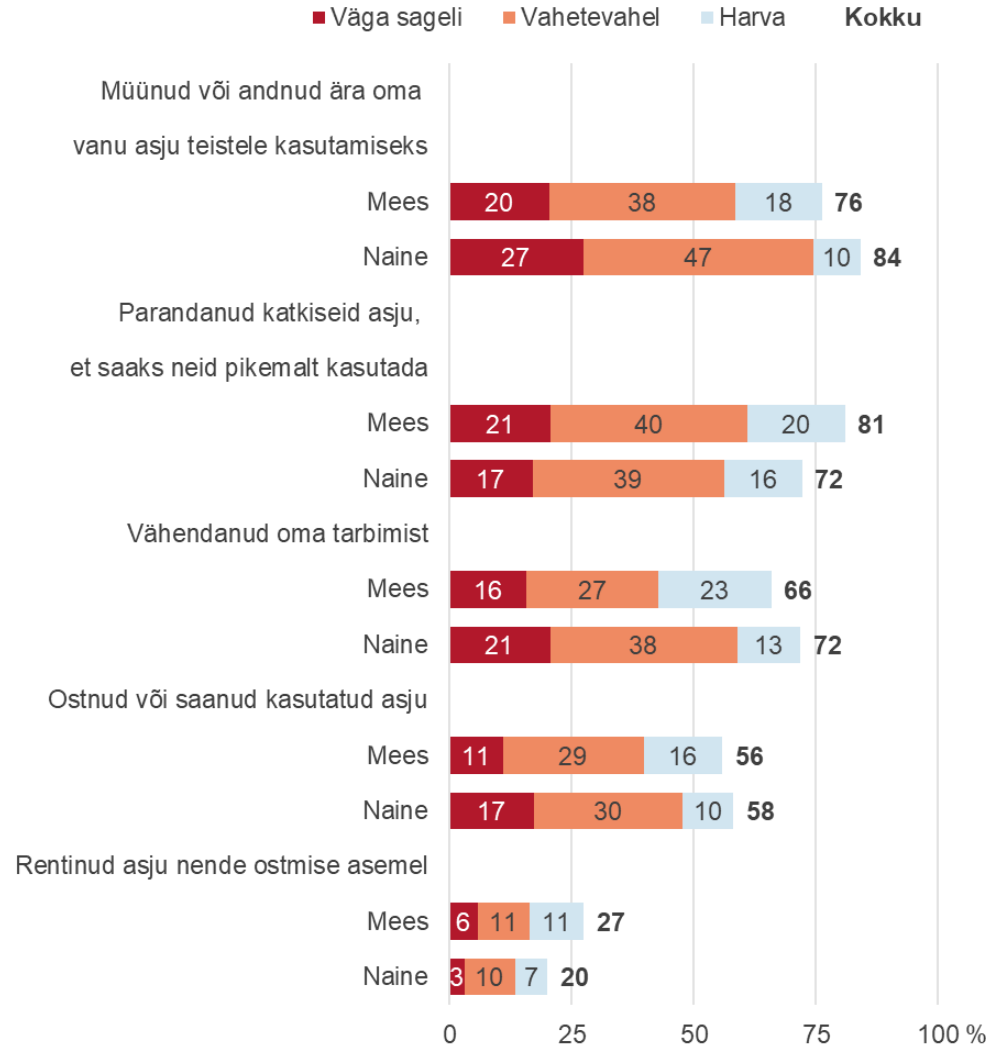

Korduskasutusele ja jäätmete vähendamisele suunatud tegevused, soo ja rahvuse põhine võrdlus

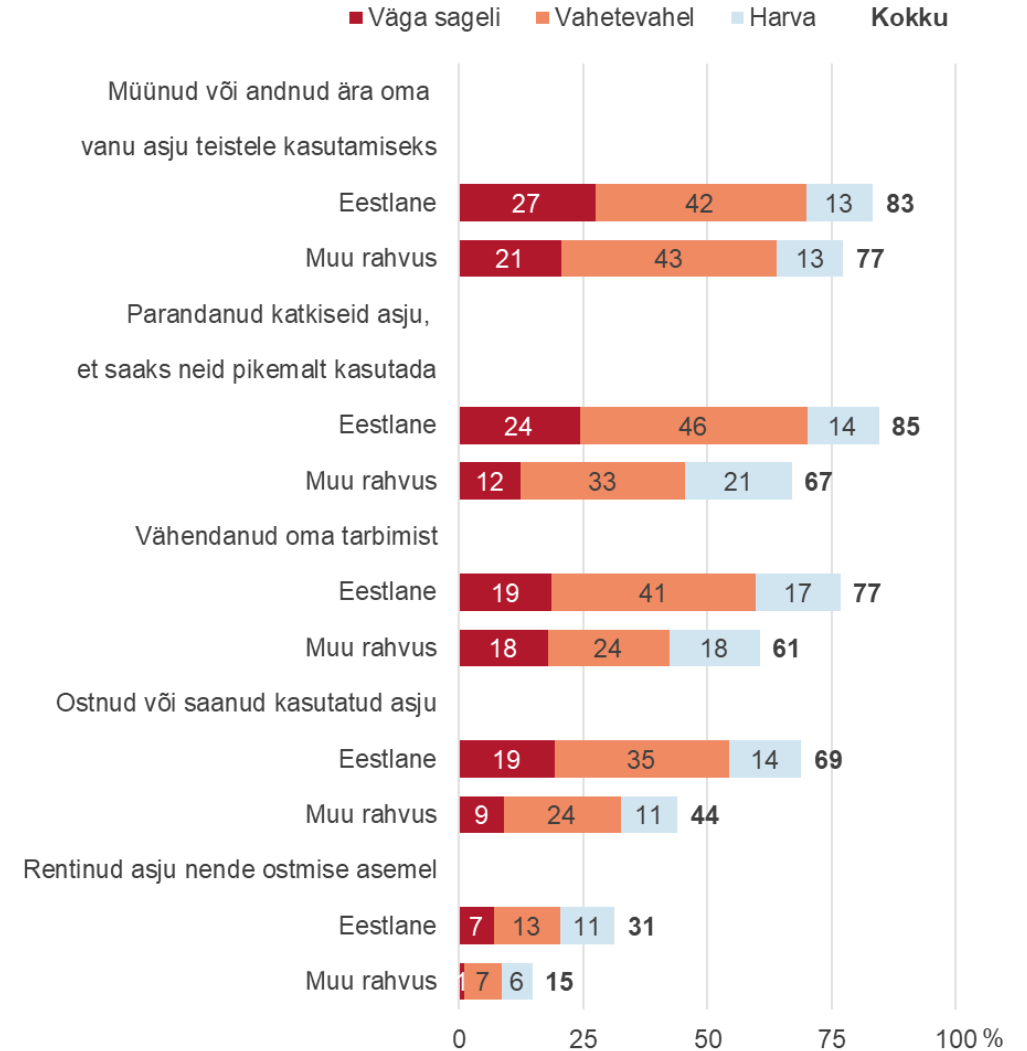
Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul teinud järgnevat?

Sooline võrdlus

n=803 (kõik vastajad)

Eesti ja muudest rahvustest elanike võrdlus

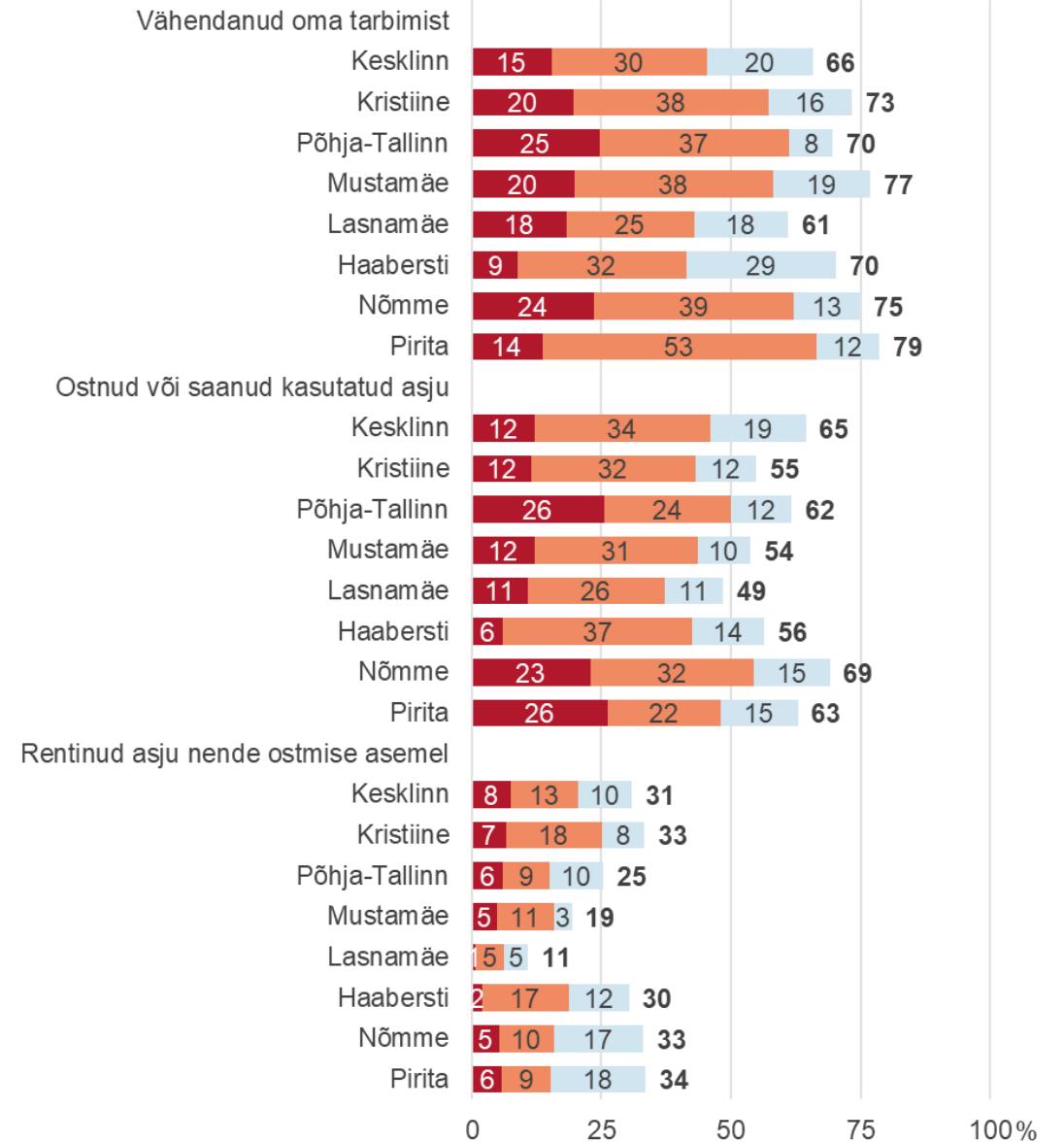
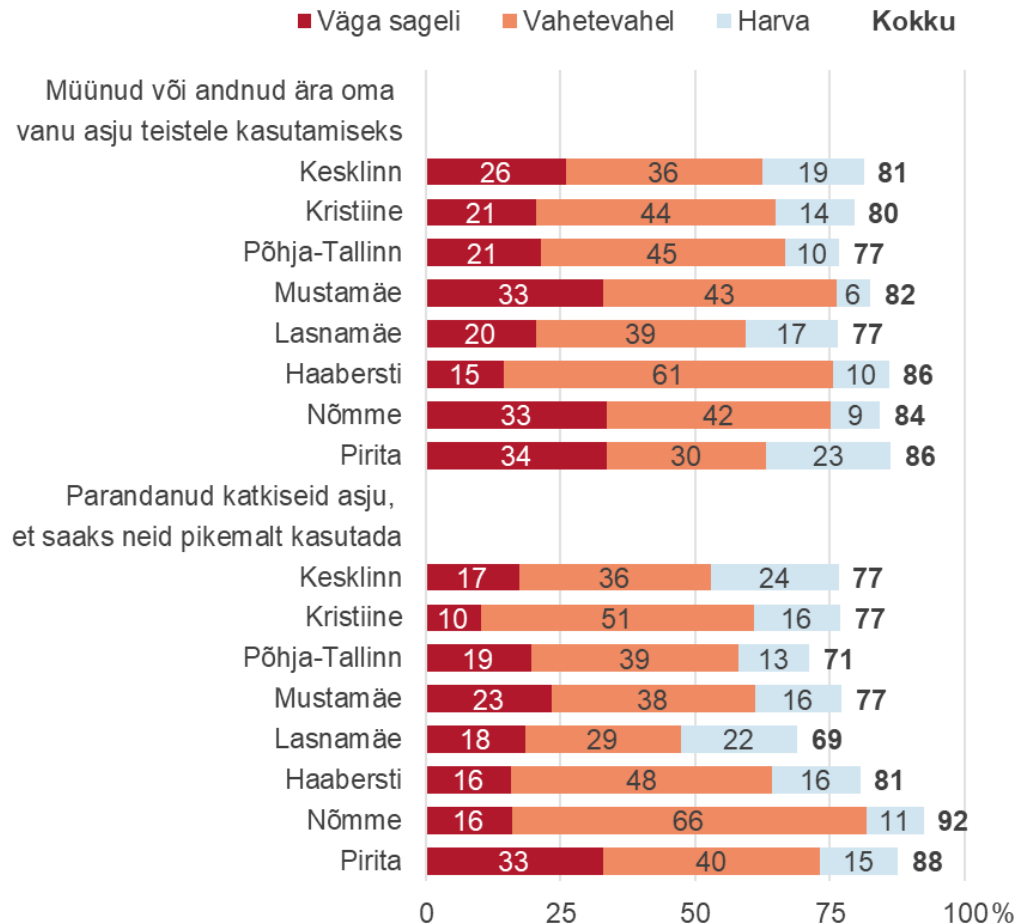

Korduskasutusele ja jäätmete vähendamisele suunatud tegevused, linnaosade võrdlus

Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul teinud järgnevat?

Linnaosade võrdlus

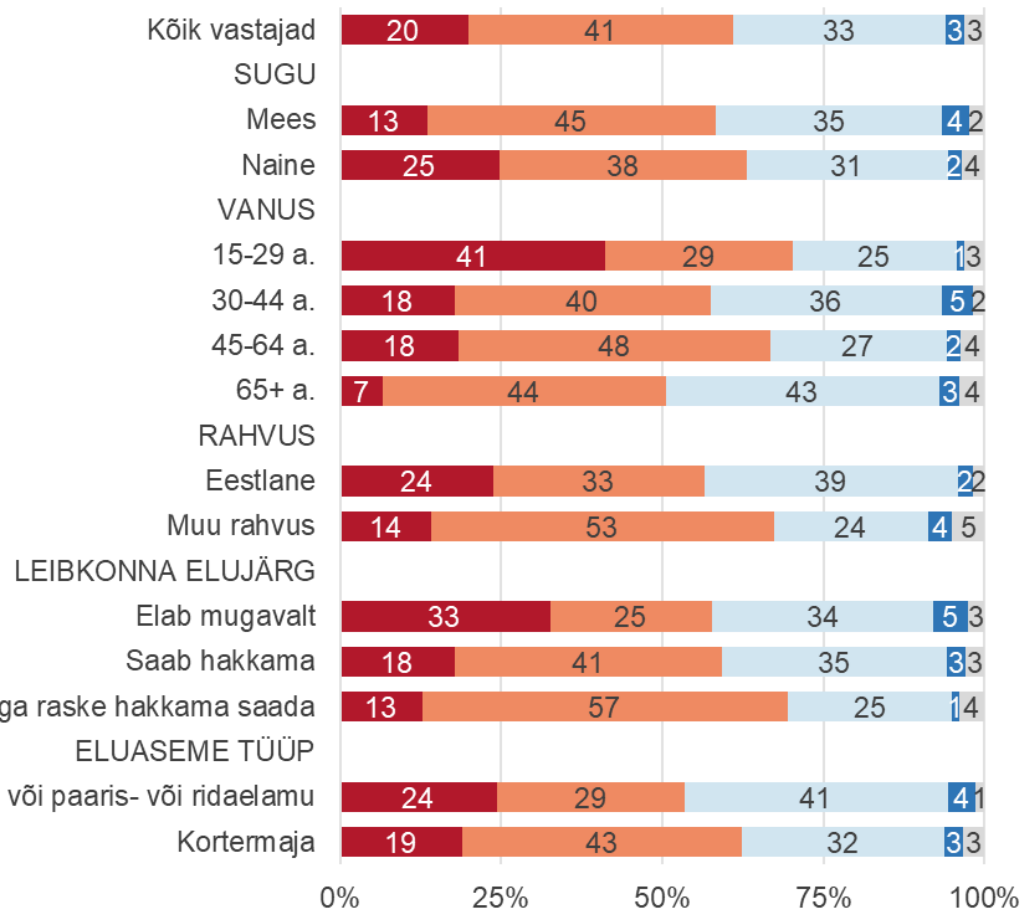
n=803 (kõik vastajad)

Põhjused, miks on tarbimist vähendatud

Mis on kõige olulisem põhjus, miks Te olete oma tarbimist vähendanud?
n=564 (vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul oma tarbimist vähendanud)

- Soovin keskkonda hoida
- Rahalised põhjused
- Ei soovi omada nii palju asju
- Muu põhjus
- Ei oska öelda

Võrdluseks: 2021. aasta uuringus puudus vastusevariant "ei soovi omada nii palju asju". Toona põhjendas 34% vastajatest asjade ostmise vähendamist sooviga keskkonda hoida, 30% märkis rahalisi põhjusi, 31% muid põhjusi (enamasti seda, et asju pole juurde vaja või vajadus uute asjade järele on vähenenud) ning 5% ei osanud põhjendust anda.

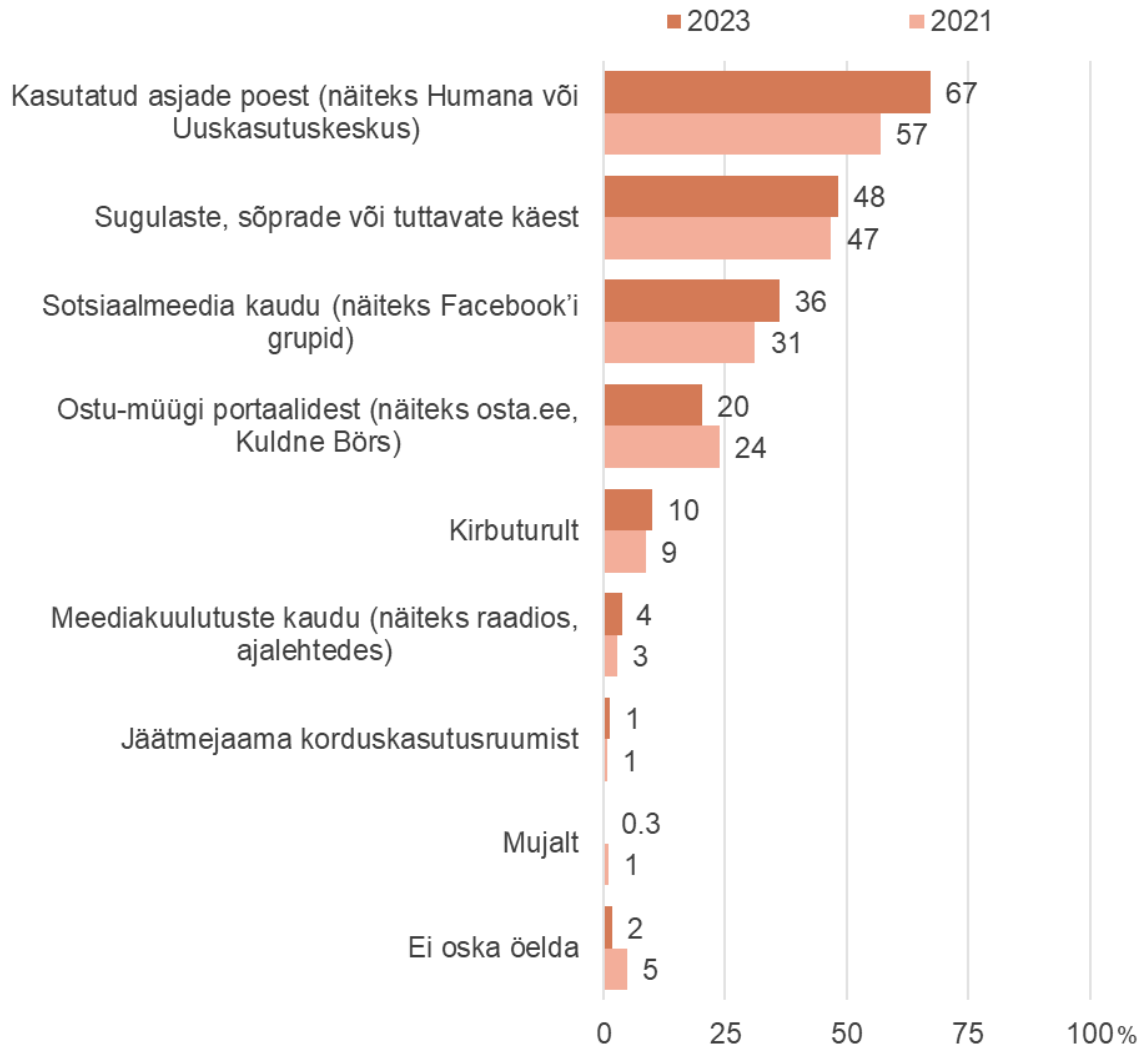
Kasutatud asjade ostmise/saamise ning müümise/ära andmise kohad

- Enamasti on kasutatud asju ostetud või saadud kasutatud asjade poodidest (näiteks Humanast või Uuskasutuskeskusest), ning võrreldes 2021. aastaga on selle võimaluse kasutamine sagenenud (2021. aastal 57% ja 2023. aastal 67% neist, kes on kasutatud asju ostnud/saanud). Üsna levinud on ka kasutatud asjade ostmine/saamine sugulastelt, sõpradelt või tuttavatelt (48%) või sotsiaalmeedia kaudu (36%). Kasutatud asjadest vabanemiseks on kõige levinum nende ära andmine sugulastele, sõpradele ja tuttavatele (59% neist, kes on kasutatud asju müünud või ära andnud). Levinud on ka kasutatud asjade ära andmine korduskasutuskeskustesse (40%) või avalikesse riidekonteineritesse (39%) ning võrreldes 2021. aastaga on nende võimaluste kasutamine sagenenud (toona vastavalt 29% ja 31%).
- Võttes aluseks vastajad, kes on ostnud/saanud kasutatud asju, on võrreldes meestega naiste seas levinum kasutatud asjade ostmine/saamine kasutatud asjade poodidest (vastavalt 56% ja 77%), vähem levinud aga kasutatud asjade ostmine/saamine ostu-müügi portaalide (27% meestest ja 14% naistest) ja sotsiaalmeedia kaudu (vastavalt 42% ja 31%). Ootuspäraselt on veebikanalite kasutamine kasutatud asjade ostmiseks/saamiseks 65-aastaste ja eakamate seas vähem levinud kui nooremates elanikkonnarühmades. Kasutatud asjade poodide kasutamine on 30-44-aastaste seas vähem levinud kui ülejäänud vanuserühmades (30-44-aastastest 56%, ülejäänud vanuserühmades 71-76%). Võrreldes muudest rahvustest elanikega on eestlaste seas levinum kasutatud asjade ostmine/saamine ostu-müügiportaalidest (vastavalt 13% ja 24%), sotsiaalmeedia kaudu (vastavalt 28% ja 41%), kirbuturgudelt (vastavalt 3% ja 14%) ning sugulastelt/sõpradelt/tuttavatelt (vastavalt 38% ja 54%). Võrreldes majanduslike toimetulekuraskustega elanikega on ostu-müügiportaalide kaudu kasutatud asjade ostmine/saamine levinum majanduslikult hästi toime tulevate vastajate seas (vastavalt 12% ja 27%).
- Võttes aluseks vastajad, kes on müünud/ära andnud oma vanu asju teistele kasutamiseks, on võrreldes meestega naiste seas levinum vanade asjade ära andmine avalikesse riidekonteineritesse (vastavalt 33% ja 43%) ning korduskasutuskeskustesse (vastavalt 33% ja 46%), samuti ka asjade ära andmine/müümine sugulaste, sõprade või tuttavate kaudu (vastavalt 54% ja 62%). Veebikanalite (ostu-müügiportaalid ja sotsiaalmeedia) kasutamine kasutatud asjade müümiseks/ära andmiseks on 65-aastaste ja eakamate vastajate seas vähem levinud kui nooremates vanuserühmades. Kasutatud asjade ära andmine avalikesse riidekonteineritesse on 45-64-aastaste seas levinum kui 15-29-aastaste seas (vastavalt 48% ja 28%). Võrreldes eestlastega on muudest rahvustest vastajate seas levinum kasutatud asjade panemine avalikesse riidekonteineritesse (vastavalt 33% ja 46%), kuid vähem levinud kasutatud asjade müümine/ära andmine korduskasutuskeskustesse (vastavalt 50% ja 29%), ostu-müügiportaalide kaudu (vastavalt 19% ja 8%) või sotsiaalmeedia kaudu (vastavalt 34% ja 25%) või kirbuturgudel (vastavalt 5% ja 0%). Majanduslikult hästi toime tulevate tallinnlaste seas on kasutatud asjade müümine/ära andmine sotsiaalmeedia vahendusel levinum (44%) kui nende linlaste seas, kelle majanduslik toimetulek on tagasihoidlikum (26%).

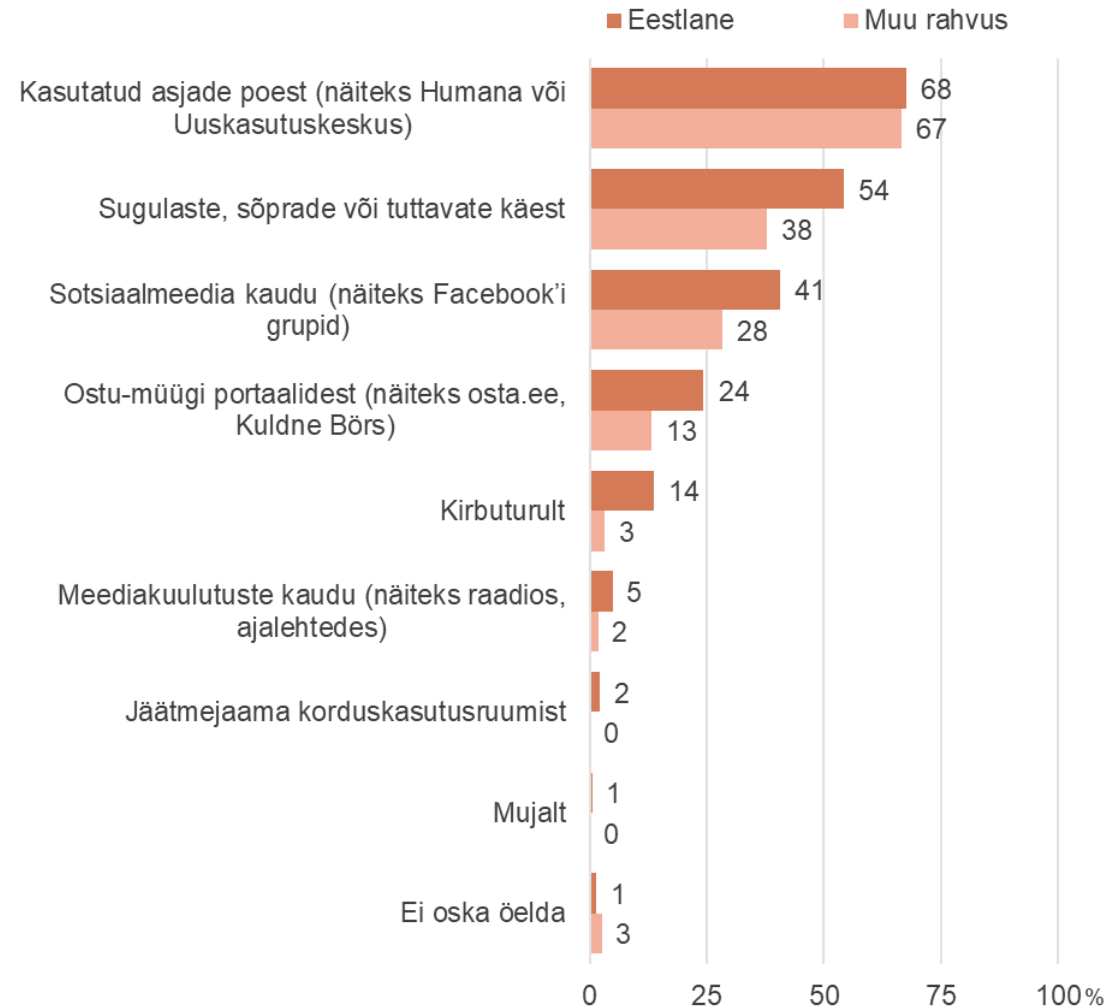
Kasutatud asjade ostmise/saamise kohad

Kust Te olete ostnud või saanud kasutatud asju?

2023. aastal n=469 ja 2021. aastal 469 (vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul ostnud või saanud kasutatud asju)

Eesti ja muudest rahvustest elanike võrdlus

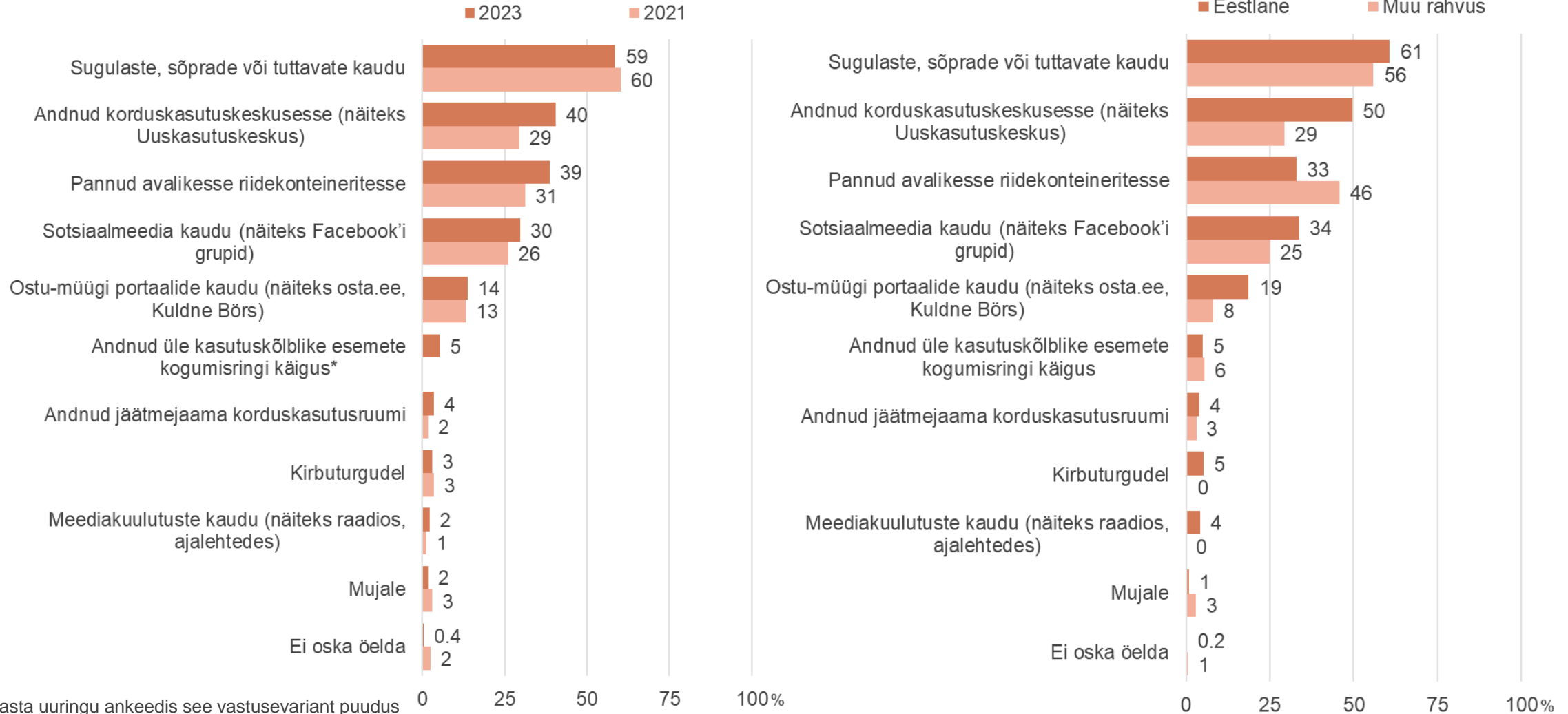

Kasutatud asjade müümise/äraandmise kohad

Kuidas Te olete müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks?

2023. aastal n=656 ja 2021. aastal 669 (vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks)

Eesti ja muudest rahvustest elanike võrdlus

* 2021. aasta uuringu ankeedis see vastusevariant puudus

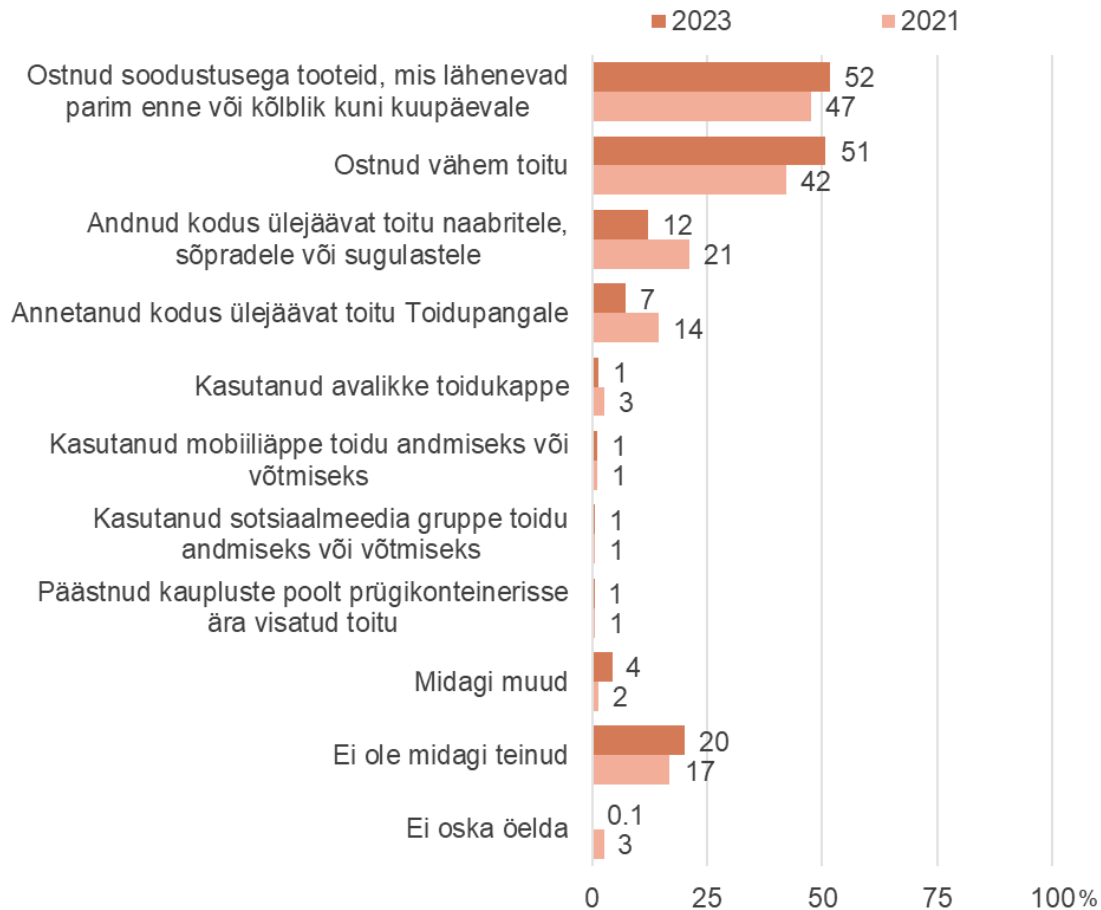
Toiduraiskamise vähendamine

- Tallinlastest 80% (2021. aastal 81%) on viimase 12 kuu jooksul püüdnud vähendada toiduraiskamist, sealjuures 52% ostnud soodustusega tooteid, mis lähenevad parim enne või kõlblik kuni kuupäevale ning 51% ostnud vähem toitu (2021. aastal 42%, st vastav näitaja on suurenenud), 12% andnud kodus üle jäävat toitu naabritele, sõpradele või sugulastele (2021. aastal 21%, st näitaja on vähenenud) ning 7% annetanud kodus üle jäävat toitu Toidupangale (2021. aastal 14%, st näitaja on vähenenud).
- Naiste seas on toiduraiskamise vähendamine levinum kui meeste seas (85% naistest ja 74% meestest), sealjuures on naiste seas meestega võrreldes levinum nii viimasele kuupäevale lähenevate soodustusega toodete ostmine (vastavalt 55% ja 48%), ostetava toidu koguse vähendamine (vastavalt 55% ja 46%) kui ka Toidupangale toidu annetamine (vastavalt 9% ja 5%). Kõige vähem levinud on Toidupangale toidu annetamine vanuserühmas 65 ja vanemad (2%; nooremates vanuserühmades 8-10%).
- Võrreldes muudest rahvustest elanikega on toiduraiskamise vähendamine levinum eestlaste seas (74% muudest rahvustest elanikest ja 85% eestlastest), sealjuures on eestlaste seas levinum nii ostetava toidu koguse vähendamine (59% eestlastest ja 42% muudest rahvustest elanikest) kui viimasele kuupäevale lähenevate sooduspakkumistega toodete ostmine (vastavalt 56% ja 47%).
- Linnaosade võrdluses on toiduraiskamise vähendamine kõige levinum Kesklinna elanike seas (90%) ja kõige vähem levinud Lasnamäe elanike seas (71%).

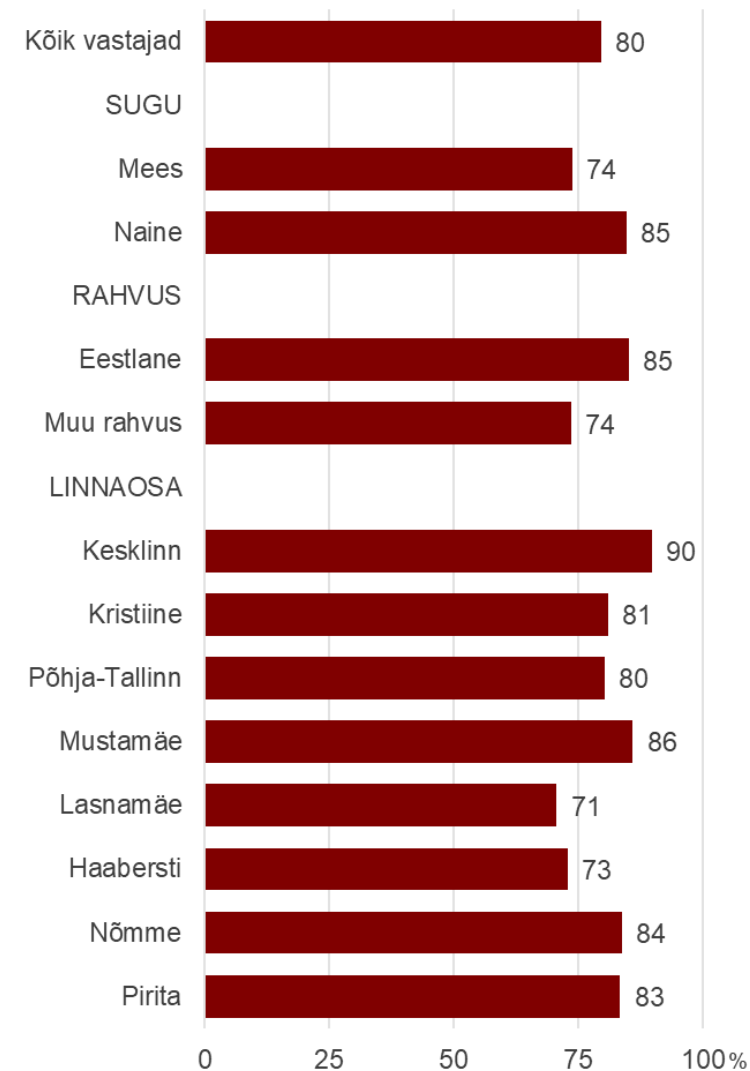
Toiduraiskamise vähendamisele suunatud tegevused

Mida järgnevast Te olete viimase 12 kuu jooksul teinud teadlikult toiduraiskamise vähendamiseks?*

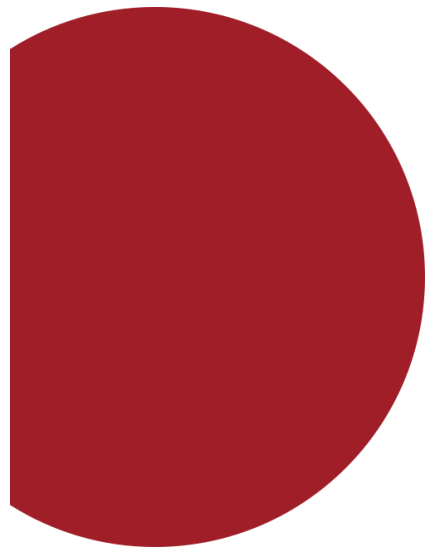
2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

Vastajate osakaal, kes on 12 kuu jooksul teadlikult midagi teinud toiduraiskamise vähendamiseks

* 2021. aasta uuringus oli küsimus sõnastatud: "Loen Teile ette erinevaid tegevusi toiduraiskamise vähendamiseks ja palun Teil öelda, mida neist Te olete viimase 12 kuu jooksul keskkonna säästmise eesmärgil teinud."

Teave jäätmekäitluse kohta

Teave jäätmekäitluse kohta

- Tallinlastest, kelle eluase kuulub korteriühistusse (86% vastajatest), on 63% saanud korteriühistult teavet linna jäätmemajanduse kohta, sealjuures 53% saanud seda infot ühistult vähemalt kord aastas. 2021. aastal oli tulemus sarnane – teavet oli ühistult saanud 60% vastajatest, sealjuures 50% vähemalt kord aastas. Linnaosade võrdluses on ühistult teavet saanud vastajate osakaal suurim Nõmmel (72%) ning Kristiines (71%), madalaim aga Kesklinnas (55%).
- Tallinna linna jäätmehoolduse teemal teabe saamisel on kõige sagedamini eelistatud infokanaliks Tallinna koduleht tallinn.ee (34% tallinlastest). Sageli on eelistatud infokanaliteks ka oma linnaosa ajaleht (26%) ja sotsiaalmeedia (26%). Küsitletutest 11% ei olnud jäätmealasest infost huvitatud.
- Võrreldes meestega eelistavad naised sagedamini teabekanalina oma linnaosa ajalehte (vastavalt 22% ja 30%), harvemini aga jäätmealast infot koondavat mobiilirakendust (vastavalt 10% ja 6%).
- Võrreldes noorematega on 65-aastaste ja eakamate tallinlaste huvi jäätmealase info vastu madalam – 65-aastastest ja eakamatest 24% ei soovinud vastavat infot saada (nooremates vanuserühmades vastav näitaja 5-8%), sealjuures eelistasid 65-aastased ja eakamad noorematega võrreldes harvemini teabekanalina internetiallikaid. Tallinna veebilehte eelistas teabekanalina 19% 65-aastastest ja eakamatest ja 39% noorematest, Tallinna jäätmejaama kodulehte 12% 65-aastastest ja eakamatest ja 24-28% noorematest, sotsiaalmeediat 6% 65-aastastest ja eakamatest ja 24-36% noorematest. Samuti eelistasid 65-aastased ja eakamad noorematega võrreldes harvemini teavet saada e-kirjaga (2%; nooremates vanuserühmades 9-11%) või jäätmete infot koondavast mobiilirakendusest (3%; nooremates vanuserühmades 8-13%). Ajalehte "Pealinn"/"Stolitsa" eelistasid teabekanalina eelkõige 45-aastased ja eakamad tallinlased (45-64-aastastest 25%, 65-aastastest ja eakamatest 36%, alla 45-aastastest 10%). Ka oma linnaosa ajalehte eelistasid teabekanalina kõige sagedamini 45-aastased ja eakamad (34%), harvemini 30-44-aastased (23%) ning kõige harvemini 15-29-aastased (9%).
- Nii eesti kui muudest rahvustest tallinlaste jaoks on kõige sagedamini eelistatud infokanaliks Tallinna koduleht (35% eestlastest ja 34% muudest rahvustest elanikest). Võrreldes eestlastega eelistavad muudest rahvustest elanikud sagedamini teabekanalina ajalehte "Pealinn"/"Stolitsa" (vastavalt 14% ja 27%), raadiot/televisiooni (vastavalt 12% ja 21%) ning postkasti saadetavaid infovoldikuid (vastavalt 16% ja 26%). Eestlased märkisid eelistatud teabekanalite seas muudest rahvustest elanikest sagedamini Tallinna jäätmejaama kodulehte (vastavalt 26% ja 19%).

Teave jäätmekäitluse kohta

- Võrreldes madalama haridusega elanikega on kõrgharidusega tallinlased jäätmehoolduse alastest teabest sagedamini huvitatud (teavet ei soovinud saada 13% madalama haridusega ja 8% kõrgharidusega elanikest), samuti eelistavad kõrgharidusega elanikud sagedamini teabeallikana Tallinna kodulehte (30% madalama haridusega ja 40% kõrgharidusega elanikest). Võrreldes majanduslike toimetulekuraskustega elanikega eelistavad majanduslikult hästi toime tulevad/hakkama saavad tallinlased teabekanalina sagedamini sotsiaalmeediat (vastavalt 15% ja 28%). Majanduslike toimetulekuraskustega elanikud eelistavad teabekanalina sagedamini oma linnaosa ajalehte (36%; ülejäänud rühmades 23-25%) ja Tallinna ajalehte "Pealinn"/"Stolitsa" (30%; ülejäänud rühmades 12-21%).
- Võrreldes eramute ja ridaelamute elanikega on kortermajade elanike huvi jäätmealase teabe vastu pisut madalam (teavet ei soovi saada 5% eramute/ridaelamute ja 11% kortermajade elanikest). Võrreldes eramute ja ridaelamute elanikega eelistavad kortermajade elanikud infokanalina sagedamini ajalehte "Pealinn" (vastavalt 8% ja 22%) ning postkasti saadetavaid infovoldikuid (vastavalt 11% ja 22%). Jäätmehoolduse alase teabe saamisest oma linnaosa ajalehest on keskmisest sagedamini huvitatud Pirita (40%) ja Mustamäe (37%) elanikud, Tallinna jäätmejaama kodulehte eelistavad teabeallikana keskmisest sagedamini Mustamäe elanikud (33%), postkasti saadetavate infovoldikute kaudu sooviks teavet saada aga sagedamini Lasnamäe elanikud (29%).
- Jäätmetega seonduvalt huvitab linlasi kõige enam teave kogumispunktide asupaikade (47% neist, kes soovivad teavet saada), kogumisaktsioonide (42%) ning seadusandluse muudatuste kohta (41%).
- Võrreldes meestega huvituvad naised sagedamini teabest selle kohta, kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda (24% meestest ja 39% naistest, kes soovisid teavet saada) ning kuidas hinnata jäätmete ohtlikkust (vastavalt 27% ja 34%). Vanuserühmade võrdluses on huvi järgnevate teemade suhtes kõrgeim vanuserühmas 30-44: kogumisaktsioonid (49%), jäätmejaamade asupaigad (42%), kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda (45%) ning kuidas hinnata jäätmete ohtlikkust (39%). Võrreldes eakamatega huvituvad 15-44-aastased sagedamini teabe saamisest kogumispunktide asupaikade kohta (15-44-aastastest 53%) ning selle kohta, mis jäätmetest peale äraandmist saab (vastavalt 35%). Seadusandluse muudatustest huvituvad kõige sagedamini 30-64-aastased (46%); võrreldes muudest rahvustest elanikega on antud teemast sagedamini huvitatud eestlased (vastavalt 37% ja 45%).

Teave jäätmekäitluse kohta

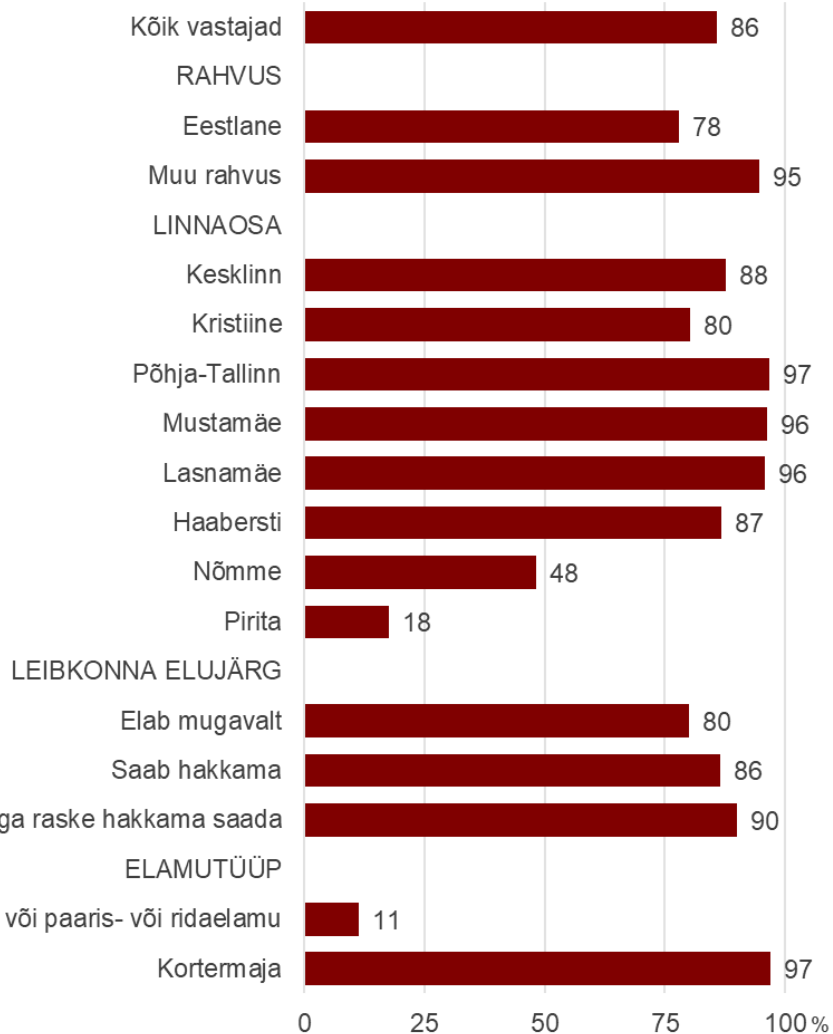
- Võrreldes madalama haridusega elanikega on kõrgharidusega tallinlased sagedamini huvitatud teabe saamisest kogumispunktide asupaikade (vastavalt 43% ja 53% neist, kes soovisid teavet saada), jäätmejaamade asupaikade (vastavalt 32% ja 40%), kogumisaktsioonide (vastavalt 35% ja 53%), seadusandluse muudatuste (vastavalt 37% ja 47%) ja selle kohta, kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda (vastavalt 29% ja 38%).
- Võrreleds tallinlastega, kelle majanduslik toimetulek on tagasihoidlikum, huvituvad majanduslikult hästi toime tulevad linlased sagedamini teabest seadusandluse muudatuste kohta (vastavalt 38% ja 50% neist, kes soovivad teavet saada) ja selle kohta, kuidas jäätmeid korrektselt liigiti koguda (vastavalt 29% ja 44%).
- Võrreldes kortermajade elanikega huvitab eramute ja ridaelamute elanikke sagedamini teave seadusandluse muudatuste kohta (vastavalt 39% ja 53% neist, kes soovivad teavet saada), harvemini aga teave selle kohta, kuidas hinnata jäätmete ohtlikkust (vastavalt 32% ja 21%).

Teabe saamine korteriühistu vahendusel

Kas Teie eluase kuulub korteriühistusse?

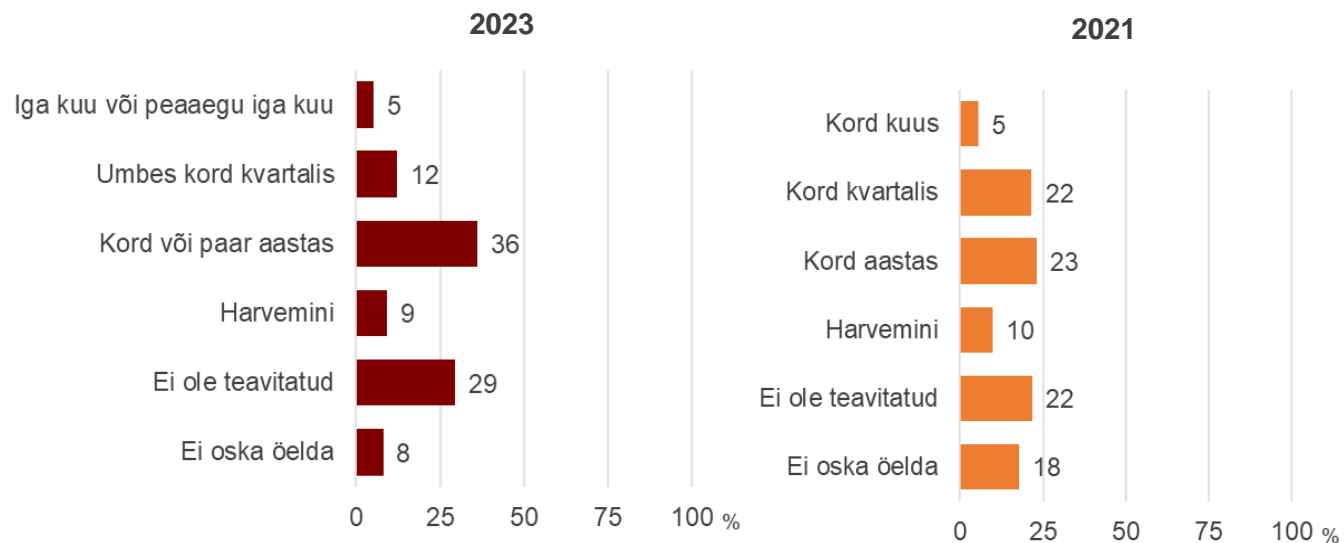
n=803 (kõik vastajad)

2021. aastal oli vastav näitaja 84%

Kui tihti on Teie korteriühistu Teid viimase 12 kuu jooksul teavitanud linna jäätmehooldusest? Näiteks jaganud liigiti kogumise infot või teavitanud linna jäätmete üleandmise aktsioonidest.

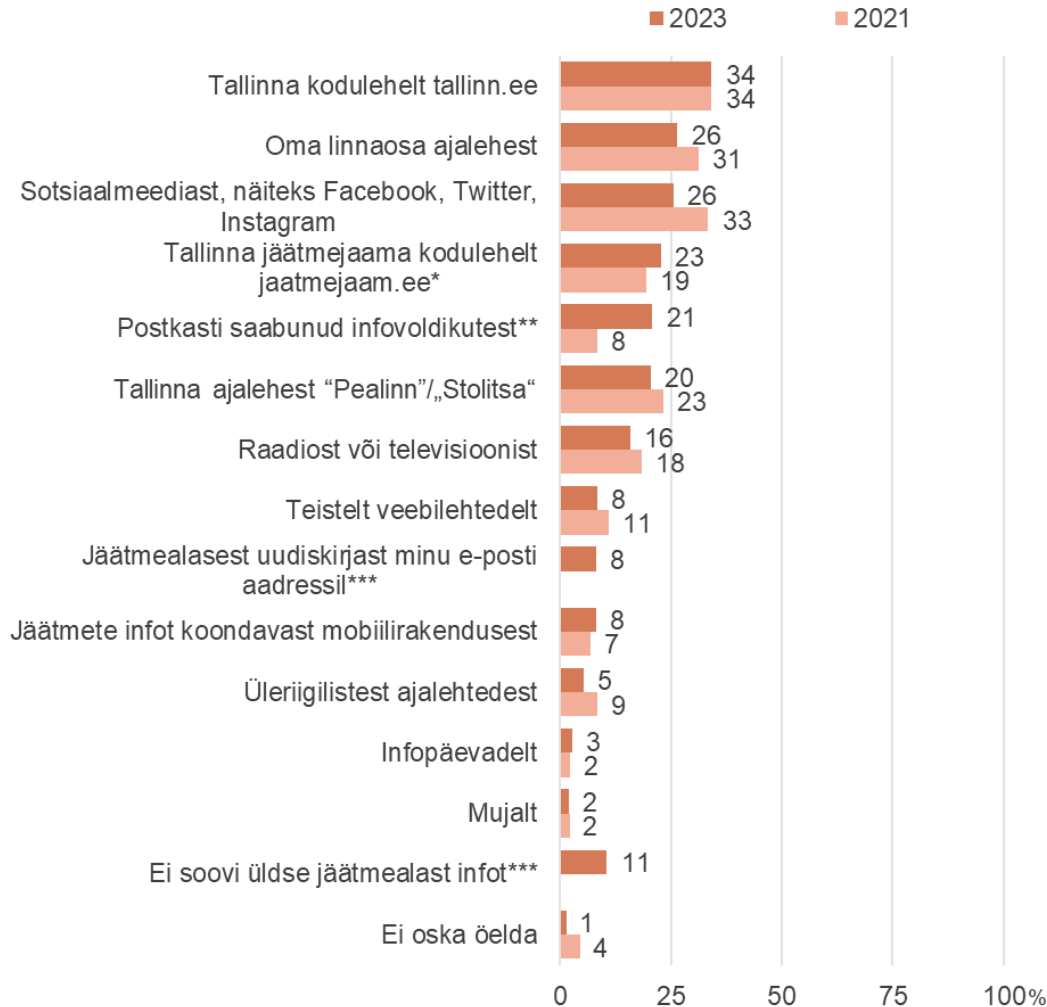
2023. aastal n=642 ja 2021. aastal n=648 (vastajad, kelle eluase kuulub korteriühistusse)

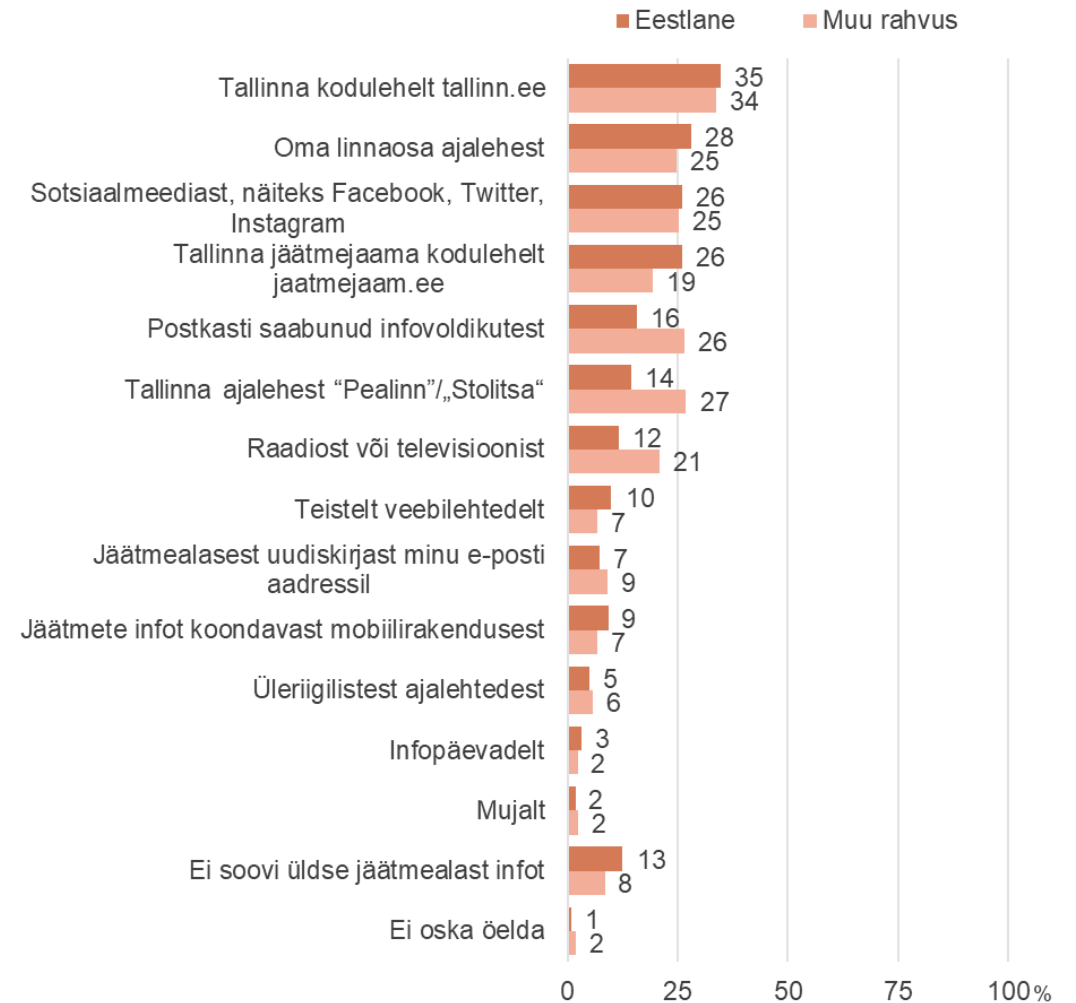
Eelistatud infokanalid

Millisest allikatest eelistaksite Tallinna linna jäätmehoolduse kohta infot saada?

2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

Eesti ja muudest rahvustest elanike võrdlus

* 2021. aasta uuringu ankeedis oli vastusevariandi sõnastus: "Tallinna Jäätmekeskuse veebilehelt"

** 2021. aasta uuringus oli sõnastus: "Infovoldikutest"

*** 2021. aasta uuringus need vastusevariandid puudusid

Infovajadused

Missugust teavet sooviksite Te edaspidi jäätmete kohta saada?

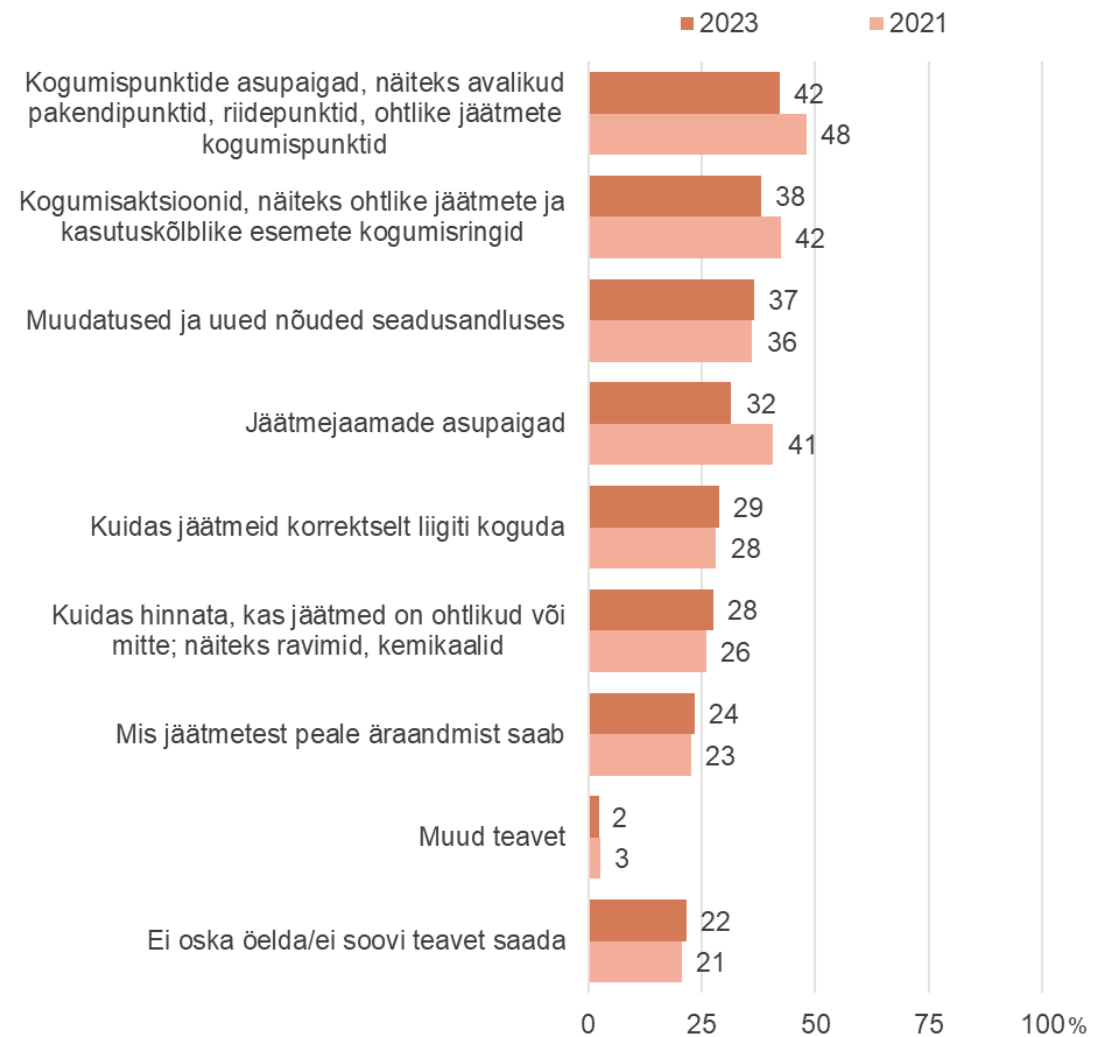
n=724 (vastajad, kes soovisid Tallinna linna jäätmehoolduse kohta infot saada või ei osanud selle kohta arvamust avaldada)

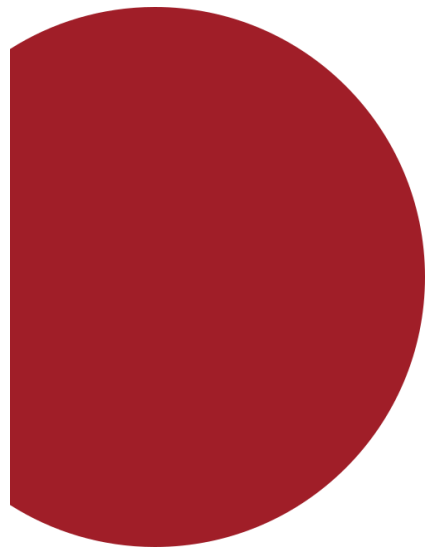

2021. aastal esitati infovajadusi puudutav küsimus kõigile vastajatele, kuid 2023. aastal ainult neile, kes olid info saamisest huvitatud või ei osanud oma infovajadusi hinnata. Ajaliste võrdluste tegemiseks arvatati ka 2023. aasta tulemused ümber koguvalimile.

Missugust teavet sooviksite Te edaspidi jäätmete kohta saada?

2023. aastal n=803 ja 2021. aastal n=804 (kõik vastajad)

Kokkuvõte

Kokkuvõte (1)

Roheline pealinn

- Tallinlastest enamus (85%) on kuulnud, et 2023. aastal kannab Tallinn tiitlit "Euroopa Roheline Pealinn". Rohelise pealinna tiitlist kuulnutest ligi kolmandik (30%) on enda hinnangul hästi kursis sellega, mida Tallinn kavatseb roheline pealinna programmi raames ära teha. Seoses roheline pealinna aasta ja tiitliga huvitab tallinlasi kõige enam teave üldiste tegevuseesmärkide, linnaruumis toimuvate muutuste ning avalike ürituste kohta. Rohelise pealinna tiitliga seondult oodatakse Tallinnalt kõige enam elukeskkonna muutmist rohelisemaks, tähelepanu tõmbamist keskkonnateemadele ning keskkonnasõbralikuma transpordi arendamist. Rohelise pealinna tiitlist kuulnutest 72% on huvitatud roheline pealinna tegevustes ka ise osalema või neisse panustama, sealjuures suurim on huvi talgutel või oma linnaosa kogukonna ettevõtmistes osalemise ning enda harjumuste keskkonnahoidlikumaks muutmise vastu.

Kogukonnaaiad

- Tallinna kogukonnaaedadest on kuulnud ligi kaks kolmandikku (63%) tallinlastest ning kolmveerand (76%) peab neid vajalikeks. Küsitletutest 2% osales mõne kogukonnaaia tegevustes ning iga neljas tallinlane (25%) on huvitatud kogukonnaaedades osalemisest.

Keskkond ja kliima

- Umbes kolmveerand tallinlastest (78%) arvavad, et nende linnaosa avalikus ruumis on haljastust piisavalt, sealjuures ligi kolmandik (36%) peab haljastust täiesti piisavaks.
- Kuumalainete, tugevate tormide või üleujutuste mõju on viimastel aastatel isiklikult tundnud iga kolmas (34%) tallinlane, sealjuures kõige sagedamini on kogetud kuumalainetest tingitud tervisehädasid.
- Enamik linna elanikest tunnetavad enda vastutust ja panustamise vajadust keskkonnaprobleemide ära hoidmisel ja leevendamisel. Ennast peab otseselt või kaudselt keskkonnaprobleemide eest vastutavaks 89% tallinlastest, 88% näeb ka endal võimalusi panustada ning 89% nõustub, et peab ka ise panustama, et keskkonnaprobleeme ära hoida ja lahendada. Tallinlastest 86% on enda hinnangul teadlikult oma käitumist muutnud, et panustada keskkonnaprobleemide ära hoidmisesse ja lahendamisesse.

Kokkuvõte (2)

Jäätmete liigiti kogumine

- **Jäätmetest koguvad tallinlased kodus liigiti kõige sagedamini paberit ja pappi, pandipakendeid, ohtlikke jäätmeid ja elektri- ja elektroonikajäätmeid.** Seda teeb üle kolmveerandi (81-87%) nendest, kellel taolisi jäätmeid tekib. Klaaspakendeid kogub alati liigiti kolmveerand (75%), kasutatud riideid, aia- ja- ja haljastujäätmeid, toidujäätmeid ning plast- ja metallpakendeid ja joogikartongi üle poole tallinlastest (52-65%), kel vastavat liiki jäätmeid tekib. **Võrreldes 2021. aastaga on pisut sagenenud ohtlike jäätmete liigiti kogumine.** Kõige levinumaks põhjuseks, miks kodus jäätmeid liigiti ei koguta, on inimeste hinnangul see, et puuduvad vastavad konteinerid või need on kaugel.
- **Tallinlastest kaks kolmandikku (65%) paneb avalikus ruumis viibides jäätmed alati just seda liiki jäätmetele ettenähtud prügikastidesse.** Samas leiab üle poole linlastest (58%), et jäätmete liigiti kogumiseks mõeldud prügikaste on avalikus ruumis ebapiisavalt.
- Tööandja ruumides tööl käivatest inimestest enamiku (86%) sõnul kogutakse nende töökohas jäätmeid liigiti. Sealjuures **kõige levinum on töökohtades paberi ja papi liigiti kogumine.**

Jäätmete üleandmine ja ümbertöötlemine

- Võrreldes 2021. aastaga on kodukoha hoovis jäätmeid kompostivate tallinlaste osakaal pisut vähenenud (2021. aastal 17% ja 2023. aastal 12%). Peamisteks põhjusteks, miks jäätmeid koduhoovis ei kompostita, on ruumipuudus ning tunnetatud vajaduse puudumine. **Kompostimisega tegeleb pea kolmveerand (72%) majade ja ridaelamute elanikest ning 4% kortermajades elavatest inimestest.**
- **Pandimärgita pakendijäätmete liigiti üleandmiseks kasutatakse kõige sagedamini oma kortermaja juures asuvaid pakendikonteinereid (levinuim kortermajades) ning piirkonna avalikke kogumispunkte (levinuim eramajades ning paaris- ja ridaelamutes).**
- **Ohtlike jäätmete liigiti üleandmiseks kasutatakse kõige sagedamini müügikohtades asuvaid patareide kogumiskaste,** ning võrreldes 2021. aastaga on selle võimaluse kasutajate osakaal kasvanud (2021. aastal 75% ja 2023. aastal 82% neist, kes ohtlikke jäätmeid liigiti koguvad).

Kokkuvõte (3)

Jäätmete üleandmine ja ümbertöötlemine

- Tallinlastest 42 protsendil on viimase kolme aasta jooksul jäänud üle mööblit, milles nad on soovinud vabaneda. **Ebavajalikust mööblist vabanemiseks on kõige levinumad viisid mööbli müümine või ära andmine (29% neist, kel on üle jäänud ebavajalikku mööblit) või oma transpordiga jäätmejaama viimine (32%).** Huvi selle vastu, et oma katkist mööblit juhendaja käe all ise parandada, väljendas 43% küsitletud tallinlastest (sama ka 2021. aastal).
- Pealinlastest 40 protsendil on viimase 3 aasta jooksul tekkinud Tallinnas remondi- ja ehitusjäätmeid. **Remondi- ja ehitusjäätmetest vabanemiseks on kõige levinum meetod nende viimine jäätmejaama (56% neist, kel on vastavaid jäätmeid tekkinud) või äraveo/konteineri tellimine jäätmevedajalt (29%).** Võrreldes 2021. aastaga olulisi muutusi remondi- ja ehitusjäätmete käitlemise viisides toimunud pole.
- Ligi kolmandikul (35%) tallinlastest on viimase 3 aasta jooksul jäänud üle autorehve, mida nad enam ei kasuta. **Ebavajalikest autorehvidest vabanemiseks on kõige levinum meetod nende ära andmine rehvivahetusega tegelevale firmale,** ning võrreldes 2021. aastaga on selle võimaluse kasutamine sagenenud (2021. aastal 31% ja 2023. aastal 40% neist, kel jäi üle autorehve). Küllaltki levinud võimalus vanadest rehvidest vabanemiseks on ka nende viimine jäätmejaama (28%).
- Praegu on Tallinnas era- ja kortermajade juures eraldi mahutid segaolmejäätmete, paberi ja kartongi ning biojäätmete jaoks. **Ligi kaks kolmandikku (61%) tallinlastest sooviks kodu juurest ära anda ka muid jäätmeliike, sealjuures kõige sagedamini tunti huvi klaaspakendite ning plast- ja metallpakendite ära andmise võimaluste vastu.**

Rahulolu ning ootused korraldatud jäätmeveo osas

- Korraldatud jäätmeveo teenusega on valdav osa tallinlastest (kes sellega kokku on puutunud) rahul, sealjuures kõige enam ollakse rahul teeninduse sõbralikkuse ning kontakti saamise kiirusega.
- **Võrreldes 2021. aastaga on vähenenud toetus sellele, et segaolmejäätmete äraveo hind oleks kõrgem kui liigiti kogutud jäätmete äraveo hind – 2021. aastal pooldas seda 53% ja 2023. aastal 45% tallinlastest.**

Kokkuvõte (4)

Jäätmejaamad

- **Tallinlastest 42% on 12 kuu jooksul andnud jäätmeid üle jäätmejaama** (2021. aastal 41%, st muutust pole). Rahulolu jäätmejaamade teenusega on kõrge – pea kõigi Tallinna jäätmejaamade puhul küündis teenuse erinevate aspektidega rahul olijate osakaal 90% ligi või kõrgemale.

Korduskasutus ja jäätmetekke vähendamine

- Valdav enamus (80%) tallinlastest on viimase 12 kuu jooksul müünud või andnud ära oma vanu asju teistele kasutamiseks ning enam kui pooled (57%) ostnud või saanud ise teistelt kasutatud asju. Umbes kolmveerand (76%) on parandanud katkiseid asju, et saaks neid pikemalt kasutada, 69% on vähendanud tarbimist (kõige sagedamini on seda tehtud rahalistel põhjustel) ning 23% on asju rentinud nende ostmise asemel. **Võrreldes 2021. aastaga märkimisväärseid muutusi korduskasutusele ja tarbimise vähendamisele suunatud tegevustega tegelemises toimunud pole.**
- **Neli viiendiku (80%) tallinlastest on 12 kuu jooksul proovinud vähendada toiduraiskamist** (2021. aastal 81%, st muutust pole). Levinuimad tegevused toiduraiskamise vähendamiseks on parim enne või kõlblik kuni kuupäevale lähenevate soodustusega toodete ostmine ja ostetava toidu koguse vähendamine.

Teave jäätmekäitluse kohta

- **Tallinna linna jäätmehoolduse teemal teabe saamisel on kõige sagedamini eelistatud infokanaliteks Tallinna koduleht tallinn.ee, oma linnaosa ajaleht ja sotsiaalmeedia.** Korterühistult on linna jäätmemajanduse kohta teavet saanud 63% tallinlastest, kelle eluase kuulub korteriühistusse (2021. aastal vastavalt 60%, st muutust pole).
- Jäätmetega seonduvalt huvitab linlasi kõige enam teave kogumispunktide asupaikade, kogumisaktsioonide ning seadusandluse muudatuste kohta.

Tellija: Tallinna Strateegiakeskus
Ankeedi koostamine ja kommentaarid raportile: Aire Trummal

Teostaja: Turu-uuringute AS
Uuringu juhtimine ja analüüs: Vaike Vainu
Ankeedi tõlge: Irina Strapatšuk
Ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus: Even Korberg
Valim/telefoniküsitluse haldamine: Angelina Oblikas
Reijo Pohl

Avatud vastuste kodeerimine: Hella Kaldaru

Pärnu mnt. 102, 11312 Tallinn

Tel: +(372) 585 29 700

turu-uuringute.eu